

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Využití hudebních dovedností žáků základních uměleckých škol v hudební
výchově na 1. stupni ZŠ

Tereza Zemánková

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 14. 4. 2024

vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji Mgr. Jaromíru Synkovi, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, poskytování cenných rad, konzultací a materiálních podkladů k diplomové práci.

Anotace

Jméno a příjmení:	Tereza Zemánková
Katedra nebo ústav:	Katedra hudební výchovy
Vedoucí práce:	Mgr. Jaromír Synek Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název závěrečné práce:	Využití hudebních dovedností žáků základních uměleckých škol v hudební výchově na 1. stupni ZŠ
Název závěrečné práce v angličtině:	Using the Music Skills of Pupils of the Music Schools in Music Lessons at the 1st Grade of Primary Schools
Anotace závěrečné práce:	Diplomová práce se zabývá využitím hudebních dovedností žáků základních uměleckých škol v hudební výchově na 1. stupni ZŠ. V první kapitole jsou analyzovány učebnice pro 4. a 5. ročník, ve druhé kapitole jsou analyzovány související metodické publikace z hlediska zastoupení instrumentálních doprovodů písní a využití dovedností žáků ZUŠ i žáků nenavštěvujících ZUŠ. Třetí kapitola popisuje vytvořený sborník písní s instrumentálními doprovody pro žáky ZUŠ i žáky nenavštěvující ZUŠ.
Klíčová slova:	Instrumentální doprovody, hudební výchova, sborník písní, žáci ZUŠ, žáci 4. a 5. ročníku ZŠ, učebnice hudební výchovy.
Anotace v angličtině:	This dissertation focuses on using the music skills of pupils of the music schools in music lessons at the 1st grade of primary schools. In the first chapter, textbooks for the 4th and 5th grades are analysed and In the second chapter, related methodological publications are analysed in terms of representation of instrumental accompaniments to songs and

	the using the skills of pupils of the music school as well as pupils not attending music schools. The third chapter describes the compiled songbook with instrumental accompaniments for pupils from music schools as well as pupils not attending music schools.
Klíčová slova v angličtině:	Instrumental accompaniments, music lessons, book collection of songs, pupils of the music schools, pupils of the 4 th and 5 th grade of elementary school, music education textbook.
Přílohy vázané v práci:	148 stran
Rozsah práce:	83 stran
Jazyk práce:	Český jazyk

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Pedagogická fakulta
Akademický rok: 2022/2023

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Forma studia: Prezenční
Specializace/kombinace: Učitelství pro 1. stupeň základní školy (U1ST)

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Jméno a příjmení: Tereza ZEMÁNKOVÁ
Osobní číslo: D19847
Adresa: Bratrská 1093/28, Lipník nad Bečvou – Lipník nad Bečvou I-Město, 75131 Lipník nad Bečvou, Česká republika
Téma práce: Využití hudebních dovedností žáků základních uměleckých škol v hudební výchově na 1. stupni ZŠ
Téma práce anglicky: Using the music skills of pupils of the music schools in music lessons at the 1st grade of primary schools
Vedoucí práce: Mgr. Jaromír Synek, Ph.D.
Katedra hudební výchovy

Zásady pro vypracování:

1. Pravidelné konzultace
2. Sběr literatury (listopad 2022 – leden 2023)
3. Analýza materiálu (leden 2023 – únor 2023)
4. Příprava teoretické části (únor 2023 – duben 2023)
5. Vyhledávání podkladů a tvoření námětů pro praktickou část (leden 2023 – duben 2023)
6. Zpracování vybrané problematiky (květen 2023 – prosinec 2023)
7. Finalizace práce (leden 2024 – únor 2024)

Seznam doporučené literatury:

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy*. Šesté vydání. Brno: Nová škola, 2022. ISBN 978-80-7600-309-5
JAGLOVÁ, Jindřiška. *Metodický průvodce učebnicí Hudební výchova 4 pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2000. ISBN 80-7289-012-3.
JURKOVÍČ, Pavel. *Hudební nástroj ve škole*. Praha: Muzikservis, 1997. ISBN 80-86233-06-5.
LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5 pro 5. ročník základní školy*. 3., upravené vydání. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 2018. ISBN 978-80-7235-609-6
POSPÍŠILOVÁ, Lenka. *Ententýn(a) Mandolína*. Praha: Hrajeto, 2019. ISMN 979-0-9004026-6-0
TAYLOR, Daniela, Božena KÚFHABEROVÁ, Jiřina JIRIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova 4: Pracovní sešit pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-487-0.
TAYLOR, Daniela, Božena KÚFHABEROVÁ, Jiřina JIRIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova učebnice pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-486-3.

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

Podpis studenta: *Anna Kovačová*

Datum: 13.12.2022

Podpis vedoucího práce: *Jaroslav Znoj*

Datum: 13.12.2022

Podpis vedoucího pracoviště: *hml*

Datum: 13.12.2022

Obsah

ÚVOD.....	10
1 ANALÝZA UČEBNIC HUDEBNÍ VÝCHOVY.....	12
1.1 OSNOVA ANALÝZY UČEBNIC.....	12
1.2 NAKLADATELSTVÍ NOVÁ ŠKOLA	13
1.2.1 <i>Hudební výchova 4</i>	13
1.2.1.1 Shnutí.....	14
1.2.2 <i>Hudební výchova 5</i>	14
1.2.2.1 Shnutí.....	16
1.3 NAKLADATELSTVÍ NOVÁ ŠKOLA – DUHA S.R.O.	16
1.3.1 <i>Hudební výchova 4</i>	16
1.3.1.1 Shnutí.....	22
1.4 NAKLADATELSTVÍ SPN.....	22
1.4.1 <i>Hudební výchova 4</i>	22
1.4.1.1 Shnutí.....	28
1.4.2 <i>Hudební výchova 5</i>	29
1.4.2.1 Shnutí.....	36
1.5 NAKLADATELSTVÍ TAKTIK.....	37
1.5.1 <i>Hravá hudební výchova 4</i>	37
1.5.1.1 Shnutí:.....	46
2 ANALÝZA SOUVISEJÍCÍCH METODICKÝCH PUBLIKACÍ.....	47
2.1 NA ORFFOVSKÝCH CESTÁCH I.....	47
2.1.1 <i>Shnutí</i>	52
2.2 NA ORFFOVSKÝCH CESTÁCH II.	53
2.2.1 <i>Shnutí</i>	58
2.3 ENTENTÝN(A) MANDOLÍNA.....	58
2.3.1 <i>Shnutí</i>	63
2.4 NASTAL PŘERADOSTNÝ ČAS ANEB VÁNOČNĚNÍ.....	63
2.4.1 <i>Shnutí</i> :.....	68
3 SBORNÍK PÍSNIČEK	69
3.1 NÁSTROJE A JEJICH LADĚNÍ	69
3.2 METODICKÝ KOMENTÁŘ KE SBORNÍKU PÍSNÍ.....	70
3.3 PÍSNĚ.....	72
3.3.1 <i>Široký, hluboký ty vltavský tůně</i>	72
3.3.2 <i>Ej, padá, padá rosička</i>	72
3.3.3 <i>Loučení, loučení</i>	73
3.3.4 <i>Měla jsem holoubka</i>	73
3.3.5 <i>Žádnyj neví, co sou Domažlice</i>	74

3.3.6	<i>Čert a Káča</i>	74
3.3.7	<i>Chtíc, aby spal</i>	75
3.3.8	<i>Dej, Bůh štěstí</i>	76
3.3.9	<i>Ovečky zaběhnuté</i>	76
3.3.10	<i>Jožin z bažin</i>	77
ZÁVĚR		78
SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ		80
ELEKTRONICKÉ ZDROJE		81
NOSIČE CD		82
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK		83
SEZNAM PŘÍLOH		I
SEZNAM OBRÁZKŮ V PŘÍLOHÁCH.....		I
PŘÍLOHY		V

Úvod

Od dětství se věnuji hudbě, zejména zpěvu, poslechu, tanci, ale i samostatné hře na nástroj. Proto mým záměrem bylo zaměřit diplomovou práci tímto směrem. Nejbližší jsem vždy měla ke hře na klarinet a saxofon. Na základní škole jsem si přála doprovodit spolužáky při zpěvu v hodinách hudební výchovy, ale problém nastal při prvních tónech, kdy jsme s paní učitelkou, která hrála na klavír, neladily. Paní učitelka neměla k dispozici noty v ladění pro příslušný nástroj a zřejmě ani netušila, že nástroje jsou i jiného ladění, než C. Tato zkušenost mě od společné hry s jiným nástrojem na nějaký čas odradila. Později jsem se začala zajímat o teorii ladění nástrojů a o příčinu, proč společná hra ze stejných not na dva odlišně laděné nástroje není možná. Tato zkušenost ze základní školy mě motivovala k výběru daného tématu diplomové práce, abych jako učitelka hudební výchovy měla po ruce materiál, který by mi umožnil zapojit celou třídu žáků.

V této práci se opírám o jeden z očekávaných výstupů z RVP ZV pro hudební výchovu z 2. období: „*Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.*“¹ Slovo jednoduché zde můžeme chápat jako hru na nástroje z Orffova instrumentáře, ale pro žáky ZUŠ může být hra na tyto nástroje až příliš jednoduchá a nedochází k využití jejich potenciálu a dovedností, které získávají na ZUŠ. Proto je práce zaměřená na využití dovedností žáků ZUŠ, ale i žáků nenavštěvující ZUŠ, v instrumentálních doprovodech v hodinách hudební výchovy.

Hlavním cílem práce je analyzovat a vyhodnotit zastoupení instrumentálních doprovodů písní v učebnicích hudební výchovy a v souvisejících metodických publikacích. Dílčím cílem je vytvořit sborník písní s instrumentálními doprovody vhodnými pro žáky ZUŠ i žáky nenavštěvující ZUŠ. Sborník je vytvořen na základě získaných poznatků z průběhu analýzy učebnic a souvisejících metodických publikací. To se ve sborníku promítne do způsobu zápisu písní pro žáky nenavštěvující ZUŠ a analýza také poslouží jako zdroj inspirace a pomocník pro zjištění úrovně instrumentálních doprovodů, které jsou předkládány žákům 4. a 5. ročníku.

Diplomová práce je členěná do tří kapitol. První kapitola analyzuje instrumentální doprovody v učebnicích pro 4. a 5. ročník nakladatelství *Nová škola*, *Nová škola – Duha*, *Státní pedagogické nakladatelství* (dále *SPN*) a *Taktik* z hlediska zastoupení instrumentálních doprovodů, četnosti jejich výskytu, způsobu zápisu a různorodosti hudebních nástrojů.

¹ *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [online]. Praha: MŠMT, 2021 [cit. 2024-02-18], s. 89. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Učebnice pro tyto ročníky jsou vybrány z toho důvodu, že žáci 4. a 5. ročníků již mají určité zkušenosti s hudbou, jednoduchými instrumentálními doprovody a žáci ZUŠ ovládají základy hry na nástroj.

Druhá kapitola analyzuje související metodické publikace *Na orffovských cestách I.*, *Na orffovských cestách II.* od Pavla Jurkoviče a *Ententýn(a) Mandolína a Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění* od Lenky Pospíšilové. Související metodické publikace jsou analyzovány stejnými kritérii jako učebnice.

Na základě získaných poznatků z průběhu analýzy učebnic a souvisejících metodických publikací vznikl sborník písní, který je popsán ve třetí kapitole diplomové práce a jeho grafická podoba je součástí přílohy. Třetí kapitola je rozdělena do tří podkapitol. První podkapitola se zabývá laděním nástrojů, a to proto, že žáci navštěvující ZUŠ mohou hrát na nástroje, které jsou různého ladění. Je zde popsáno, jakým způsobem se odlišně laděné nástroje notují tak, aby jejich společná hra byla harmonicky možná. Hudební nástroje netransponující se notují tak, jak znějí, nebo o oktávu výš či níž. Nástroje transponující se do not zapisují v jiné výšce, než je jejich skutečná zvuková výška tónu. Druhá podkapitola popisuje metodické uchopení sborníku a třetí podkapitola popisuje zpracování instrumentálních doprovodů ve sborníku. Ty jsou zamýšlené pro žáky ZUŠ i žáky nenavštěvující ZUŠ, protože každý žák by měl pocítit radost ze hry na nástroj.

Věřím, že diplomová práce bude pomocným materiálem pro učitele, kteří by rádi zapojili do instrumentálních doprovodů žáky ZUŠ, ale v dané problematice se neorientují.

1 Analýza učebnic hudební výchovy

Analýza každé publikace obsahuje základní informace o didaktickém zpracování, přehlednosti, obsáhlosti informací, navazujících materiálech jako jsou metodické příručky, pracovní sešity nebo CD. Z každého materiálu jsou následně vybrány písně obsahující instrumentální doprovody, zejména doprovody zahrnující různorodé obsazení nástrojů, a tyto písně jsou detailněji analyzovány. Analýza každé písně je zpracována v podobě následující tabulky.

1.1 Osnova analýzy učebnic

Zastoupení hudebních nástrojů	V této části je popsáno jaké druhy hudebních nástrojů autor publikace v dané písni použil. Jsou vypsány pouze výčtem.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Daná část se zabývá formou zpracování instrumentálního doprovodu. Např. zda je instrumentální part zapsán formou přede hry, mezihry, do hry, doprovodu zpěvu, zapsán formou akordových značek nebo jako sólový part. Pokud se vyskytuje větší nástrojové obsazení, hudební nástroje jsou podtrženy v rámci lepší přehlednosti v zápise. Jednodušší melodie jsou vždy detailně popsány. Pro plné pochopení složitějších melodií je vhodné využít příložený notový zápis v příloze diplomové práce. Rytmické figury, které se v partech písniček objevují, jsou zapsány rytmičnými slabikami dle publikace <i>Didaktika hudební výchovy 1</i> . ²
Další využití písně	V této části je velmi stručně popsáno, zda materiál nabízí i jiné využití písně, např. doprovod písně pohybem, dvojhlas, kánon a další využití.
Odkaz na partituru	Notový zápis písně je vložen v příloze diplomové práce. Prostřednictvím odkazu, který je v této části přiložen, je možné si notový zápis prohlédnout

Tabulka 1 - osnova analýzy učebnic

² SYNEK, Jaromír. *Didaktika hudební výchovy I*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004, s. 42. ISBN 80-244-0972-0

1.2 Nakladatelství Nová škola

1.2.1 Hudební výchova 4

Autor: Jindřiška Jaglová

Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy³

Metodický průvodce učebnicí: Hudební výchova 4 pro 4. ročník základní školy⁴

Hudební výchova 4: Nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici (2 CD)⁵

Učebnice pro čtvrtý ročník je v celku přehledná, ale není úplně jasně vymezené členění do kapitol. Jediné dělení, které se zde objevuje, je oddělení květinovým ornamentem často uprostřed stránky. Z metodického průvodce je pak jasnější, že toto oddělení značí jednu vyučovací hodinu. Učebnice neobsahuje velké množství textu a teoretických popisů hudební teorie a dějin. Důležité pojmy jsou pouze zvýrazněny tučným písmem. Některé písně jsou nevhodně rozděleny na stránkách – je nutné stránku otočit, aby bylo možné pokračovat ve čtení notového zápisu (str. 9 a 10, 69 a 78). Metodický průvodce velmi stručně doplňuje učebnici. Je systematicky uspořádán do bloků, kdy každý blok představuje jednu „přípravu“ na vyučovací jednotku. Vyučovací jednotka je zapsána formou bodů se stručnými informacemi. Náznak zastoupení instrumentálních doprovodů se objevuje pouze ve čtyřech případech. V metodickém průvodci nejsou uvedeny žádné další varianty a možnosti pro instrumentální doprovody u jiných písní, než které jsou zapsány v učebnici.

Pletla v kytku; lidová; str. 15 a 19

Doprovod k této písni nebyl na první pohled zřejmý. Samotná píseň je na str. 15, ale doprovod k písni je na str. 19. A to z toho důvodu, že se žáci v jedné hodině písničku naučí, v další hodině k ní přidají instrumentální doprovod. Ten je zapsán v rytmické lince a akordické značení je zapsáno pouze nad partem zpěvu.

Zastoupení hudebních nástrojů	Kastaněty a ozvučná dřívka.
Způsob zpracování	Doprovod je zapsán jako předehra, mezihra a dohra. Je zde uplatněn

³ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2000. ISBN 80-7289-011-5.

⁴ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Metodický průvodce učebnicí: Hudební výchova 4 učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2000. ISBN 80-7289-012-3.

⁵ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: Nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici [zvukový záznam na CD]*. Brno: Nová škola, 2000.

instrumentálního doprovodu	<p>princip střídání dvou ostinat, vždy po jednom taktu se nástroje střídají. Během zpěvu nástroje nehrají.</p> <p><u>Kastaněty</u> hrají dvoutaktové ostinato TÁ TÁ, NIC NIC.</p> <p><u>Ozvučná dřívka</u> hrají NIC NIC, TYTY TÁ.</p> <p>Počet taktů přede hry (4 takty) nekoresponduje s počtem taktů přede hry u not pro zpěv (8 taktů).</p>
Další využití písně	Není popsáno další využití.
Odkaz na partituru	Obrázek 2 - Pletla v kytce

1.2.1.1 Shrnutí

I přesto, že náznaky instrumentálních doprovodů se v učebnici objevují celkem čtyřikrát, pouze jedna píseň obsahuje part, který je primárně vypsán jako instrumentální doprovod. Je to píseň *Pletla v kytce* a svou obtížností je vhodná pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Jeden z výše zmíněných instrumentálních doprovodů se objevuje v básni *Babí léto* a jeden v básni *Kapr v kapradí*. Další možnost instrumentálního doprovodu, se objevuje v písni *Valčíček* od Jana Nedvěda. Jde o rytmický doprovod bubínkem a ozvučnými dřívky zapsaného v čtyřtaktovém ostinatu. Po důkladném pročtení metodické příručky je zřejmé, že příložený notový zápis nemá sloužit jako rytmický doprovod uvedené písně, ale má být použit jako doprovod k výuce valčíkového kroku. Žádné další možnosti využití instrumentálních nástrojů k doprovodu nebo dalším hudebním činnostem se v učebnici nevyskytují.

1.2.2 Hudební výchova 5

Autor: Jindřiška Jaglová

Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy⁶

Metodický průvodce učebnicí: Hudební výchova 5 pro 5. ročník základní školy⁷

Hudební výchova 5: Nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici (2 CD)⁸

Obdobně jako u učebnice pro 4. ročník i tato učebnice se na první pohled zdá přehledná. Členění kapitol je nejasné. V orientaci je pak nápomocný metodický průvodce. Důležité pasáže textu jsou zvýrazněny, písně jsou doplněny kresbami. Některé písně jsou nevhodně rozděleny na stránkách – je nutné stránku otočit, aby bylo možné pokračovat ve

⁶ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2001. ISBN 80-7289-036-0.

⁷ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Metodický průvodce učebnicí: Hudební výchova 5 pro 5. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2001. ISBN 80-7289-037-9.

⁸ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: Nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici [zvukový záznam na CD]*. Brno: Nová škola, 2001

čtení notového zápisu. Tento problém se objevuje v písničce *Hvězda na vrbě* (str. 55, 56) a *Hříbě* (str. 67, 68). Metodický průvodce je opět velmi stručně veden, stejně jako u předchozího dílu.

Instrumentální doprovody jsou v tomto díle lépe propracované, i když se jich neobjevuje mnoho, celkem dva. Je zde umožněn prostor pro hru i na jiné nástroje, nejen na nástroje z Orffova instrumentáře. V metodické příručce je nabízena možnost pouze jednoho instrumentálního doprovodu a to u básničky Blatouch od Ondřeje Suchého. Není zde však přiložen žádný notový zápis, pouze poznámka autora, aby si žáci vhodně vybrali rytmické nástroje a básničku doprovodili. Vše tak závisí na tvůrčí činnosti žáků.⁹

Instrumentální doprovody jsou zapsány v notové osnově nebo rytmické lince. Nad každou písní jsou vypsány akordy. Pokud je instrumentální doprovod zapsán mimo part zpěvu, akordické značení chybí.

Byla cesta, byla ušlapaná; úprava Pavel Jurkovič; str. 24 a 25

Zastoupení hudebních nástrojů	Triangl a ozvučná dřívka.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Triangl</u> hraje v prvním a ve druhém taktu v rytmu TÁ-Á-Á. V druhé části písně hraje stejný rytmus až do konce. <u>Dřívka</u> hrají v první části v následujícím rytmu NIC NIC NIC, NIC NIC NIC, TÁ TÁ NIC. Ve druhé části skladby hrají pouze první dva takty v rytmu NIC TÁ TÁ, NIC TÁ TÁ.
Další využití písně	Hlavním záměrem písně je zpívaný dvojhlas, protože učebnice uvádí: „... <i>nyň ji máme uvedenou znovu, tentokrát upravenou pro dvojhlas. Nejprve si koledu připomeneme a můžeme zpěv zpestřit doprovodem na triangl a hůlky.</i> “ ¹⁰
Odkaz na partituru	Obrázek 3 - Byla cesta

Měla jsem holoubka; lidová s doprovodem Petra Ebena; str. 28 a 29

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna/zvonkohra a housle/zobcová flétna.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Notové zápisy obou hudebních nástrojů se prolínají a doplňují, nekopírují melodii zpěvu. Tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.

⁹ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*, s. 50.

¹⁰ Tamtéž s. 25.

Další využití písně	Ve druhé části je píseň doplněna drobnými notami pro případný dvojhlas.
Odkaz na partituru	Obrázek 4- Měla jsem holoubka

1.2.2.1 Shrnutí

Obdobně jako u učebnice pro 4. ročník, je zastoupení instrumentálních doprovodů nedostačující, a to vzhledem k tomu, že jsou v učebnici pouze dva instrumentální doprovody. Píseň *Byla cesta, byla ušlapaná* je svou obtížností vhodná i pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Pouze v případě písně *Měla jsem holoubka*, je nabízen prostor pro zapojení žáků ZUŠ. Toto tvrzení lze vyvodit vzhledem k náročnosti instrumentálního doprovodu a nástrojového obsazení. Žádné další notové zápisy instrumentálních doprovodů se v učebnici neobjevují a autorka je neuvádí ani v metodické příručce. Pouze u básně *Blatouch* se setkáváme s komentářem autorky: „Vyberte vhodné rytmické nástroje a básničku doprovodte.“¹¹ Žádné další využití hudebních nástrojů se v učebnici neobjevuje.

1.3 Nakladatelství Nová škola – DUHA s.r.o.

1.3.1 Hudební výchova 4

Autor: Eva Chomoucká, Lenka Andrášková

Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy¹²

Metodický průvodce k učebnici: Hudební výchova 4¹³

Audio Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy¹⁴

Jedná se o poslední dosud vydaný díl z učebnicové řady hudební výchovy vydavatelství Nová škola – Duha s.r.o. Učebnice je přehledně členěná do měsíců školního roku a následně do kapitol. Každá stránka obsahuje barevné rámečky. Ze žlutého rámečku se žáci dozvídají pojmy z hudební nauky, v modrém rámečku se objevují náměty na hudebně pohybové aktivity, v oranžových rámečcích se žáci seznamují s poslechovými skladbami a v zelených rámečcích s hudebními skladateli. Fialové rámečky označují instrumentální činnosti. Dalším odlišovacím prvkem jsou piktogramy, které dále podporují pochopení

¹¹ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*, s. 50.

¹² CHOMOUCKÁ, Eva a Lenka ANDRÁŠKOVÁ. *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola - Duha, 2021. ISBN 978-80-88285-55-7.

¹³ ANDRÁŠKOVÁ, Lenka a Eva CHOMOUCKÁ. *Metodický průvodce k učebnici: Hudební výchova 4* [online]. Brno: Nová škola - Duha, 2021 [cit. 2023-07-13]. Dostupné z: <https://novaskoladuha.cz/p/pdf-metodicky-pruvodce-k-ucebnici-hudebni-vychova-4-44-57/>

¹⁴ CHOMOUTSKÁ, Eva. *Audio Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy* [zvukový záznam na CD]. Brno: Nová škola –Duha, 2021.

činnosti a záměr autorek. Piktogramy se objevují i u zadání instrumentálních doprovodů a pomocí nich jsou vyobrazeny doprovodné hudební nástroje. Celá učebnice je doplněna barevnými obrázky, které slouží jako motivační prvek nebo vyobrazují pojmy z hudební nauky. Internetová metodická příručka smysluplně doplňuje učebnici. Nabízí další možnosti jak s písněmi pracovat a přináší velké množství instrumentálních doprovodů, které v učebnici nejsou zapsané.

V učebnici a v metodické příručce je vypsáno celkem 30 písniček s instrumentálním doprovodem. V metodické příručce se často vyskytují instrumentální doprovody, vypsané pouze pro rytmické nástroje. Povětšinou se jedná o doprovody vypsané pro nástroje z Orffova instrumentáře s podobným charakterem (střídání čtvrtových a osminových not a pomlky v jednoduchých rytmech). Tyto písně jsou proto vypsány pouze formou následujícího výčtu – název, autor, strana v učebnici, strana v metodické příručce. Doprovody, které mají složitější, zajímavější charakter nebo se vyskytuje příležitost pro zapojení žáků ZUŠ, jsou pak detailně popsány v příložených tabulkách.

Instrumentální doprovody jsou vypsány v notové osnově nebo v rytmické lince. Nad každou písní jsou zapsány akordy. Pokud je instrumentální doprovod zapsán mimo part zpěvu, akordické značení chybí.

Písně:

- *Šly panenky silnicí*, lidová, str. 11, str. 20
- *Jdu cestou necestou*, Miloš Krkoš a Václav Bárta, str. 21, str. 28
- *Okolo Frýdku cestička*, lidová, str. 23, str. 29
- *Voláme sluníčko*, Jaromír Nohavice, str. 24, str. 30
- *Sem, sem, sem, pastýři*, lidová, str. 26, str. 31
- *Až já pojedu přes ten les*, lidová, str. 32, str. 34
- *Běží liška k táboru*, lidová, str. 36, str. 37
- *Okolo Třeboně*, lidová, str. 37, str. 37
- *Čáp letí*, Jiří Pavlica, str. 40, str. 39
- *Marjánko, Marjánko*, lidová, str. 47, str. 42
- *Sedemdesiat sukien mala*, slovenská lidová, str. 48, str. 43
- *Ten chlumecký zámek*, lidová, str. 53, str. 46
- *Tisíc mil*, Hedy West a Ivo Fischer, str. 56, str. 48
- *Když jsem k vám chodíval*, lidová, str. 58, str. 49
- *Větre, větríčku*, Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák, str. 60, str. 51
- *Léto je prima*, Jiří Bažant, Jiří Malásek a Ljuba Štíplová, str. 63, str. 53

- *Okoř*, tramská píseň, str. 64, str. 53
- *Velbloud*, Ivan Mládek, str. 65, str. 54

Kdes, holubičko, lítala; lidová; str. 12

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra. V metodické příručce autorky uvádí: „...pokud by to bylo pro žáky náročné, můžete píseň doprovodit velmi jednoduše na tyto rytmické nástroje:“ ¹⁵ prstové činely a triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Zápis pro <u>zvonkohru</u> je zpracován jako doprovod zpěvu. Melodie nemá ostinátní charakter, proto je tento part svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ. <u>Prstové činely</u> hrají na první dobu a <u>triangel</u> na třetí. V tomto ostinatu hrají celou píseň.
Další využití písně	Na písni žáci procvičují hudební nauku. Autorky přináší možnost zařadit hudebně pohybovou činnost.
Odkaz na partituru	Obrázek 5 - Kdes, holubičko, lítala (a) , Obrázek 6 - Kdes, holubičko, lítala (b)

Černé oči; lidová; str. 16

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra a triangel. V metodické příručce autorky uvádí: „Part zvonkohry může hrát také zobcová flétna. Jako doprovodný nástroj mohou být ozvučná dřívka, ťukající part zpěvu.“ ¹⁶
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Zvonkohra</u> hraje melodii, která nemá pravidelné uspořádání. Tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ. <u>Triangel</u> hraje rytmy TÁ-Á, TÁ nebo NIC. Tyto rytmy nemají pravidelnou strukturu střídání, i přesto by tento part mohl být určen žákům nenavštěvující ZUŠ.
Další využití písně	Učebnice nabízí možnost procvičit pomocí písně hudební nauku.
Odkaz na partituru	Obrázek 7 - Černé oči

¹⁵ ANDRÝSKOVÁ, Lenka a Eva CHOMOUCÁ. *Metodický průvodce k učebnici: Hudební výchova 4* [online]. s. 21.

¹⁶ Tamtéž s. 25.

Na Vánoce dlouhé noce; lidová; str. 27

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, bubínek a triangl.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Ozvučná dřívka</u> hrají stejný rytmus jako zpěv. <u>Bubínek</u> hraje dvě rytmická dvoutaktová ostinata – TÁ NIC, TÁ TÁ a TÁ NIC, TYTY TÁ. <u>Triangl</u> hraje také dvě dvoutaktová rytmická ostinata – TÁ-Á NIC NIC a TÁ-Á TÁ TÁ.
Další využití písně	Není popsáno další využití.
Odkaz na partituru	Obrázek 8 - Na Vánoce dlouhé noce

Já malý přicházím koledovat; lidová; str. 28

Zastoupení hudebních nástrojů	Triangl a zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Zvonkohra</u> doprovází zpěv melodií, která je rozdílná od melodie zpěvu. Některé melodické motivy se v doprovodu opakují dvakrát. Tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ. <u>Triangl</u> je zapsán pomocí dvou rytmických figur – TÁ-Á NIC a TÁ NIC TÁ. Tyto figury se různě kombinují a nemají pravidelné střídání.
Další využití písně	Není popsáno další využití.
Odkaz na partituru	Obrázek 9 - Já malý přicházím koledovat

Valčík se představuje; Josef Fuks; str. 30

Zastoupení hudebních nástrojů	Bubínek a tamburína.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Bubínek</u> hraje na každou první těžkou dobu. Dvě lehké doby hraje <u>tamburína</u> v dvoutaktovém ostinatu NIC TÁ TÁ, NIC TYTY TÁ.
Další využití písně	Jako další možnost využití písně je nabídnuto zatančit si valčíkový krok a improvizovat do třídobého rytmu.
Odkaz na partituru	Obrázek 10 - Valčík se představuje

Široký, hluboký; str. 32 (doprovod v příručce str. 35)

Zastoupení hudebních nástrojů	Triangl, ozvučná dřívka, zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Triangl</u> nehraje pravidelné ostinato. <u>Dřívka</u> hrají třítaktové ostinato TÁ NIC NIC, TÁJ TY TÁ, TÁ NIC NIC <u>Zvonkohra</u> hraje melodii, která nemá žádné pravidelné opakování. Tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Není popsáno další využití.
Odkaz na partituru	Obrázek 11 - Široký, hluboký

Bud' me všichni veselí; lidové říkadlo; str. 41

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, bubínek a triangl.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Ozvučná dřívka</u> kopírují rytmus říkadla. <u>Bubínek</u> hraje různé rytmické figury. Objevuje se zde i rytmus TÁJ TY, proto je tento part svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ. <u>Triangl</u> nejprve hraje dvoutaktové ostinato TÁ-Á, NIC NIC a v posledních čtyřech taktech se rytmus změní na dvoutaktové ostinato TÁ TÁ, TÁ NIC.
Další využití písně	Autorky nabízejí úkoly na práci s melodií říkadla a vlastní tvorbou textu k dané melodii.
Odkaz na partituru	Obrázek 12- Bud' me všichni veselí

Červená, modrá fiala; lidová; str. 42

Zastoupení hudebních nástrojů	Bubínek a ozvučná dřívka.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	V třídobém rytmu hraje <u>bubínek</u> ostinato TÁ NIC TÁ. <u>Ozvučná dřívka</u> hrají následující čtyřtaktové ostinato: TÁ TÁ TÁ, TÁ TYTY TYTY, TÁ TÁ TÁ, TYTY TYTY TYTY v posledním taktu hrají TÁ NIC NIC.
Další využití písně	Není popsáno další využití.
Odkaz na partituru	Obrázek 13 - Červená, modrá fiala

A já su synek z Polanky; lidová; str. 43

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, bubínek, prstové činely a tamburíny.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Ozvučná dřívka</u> hrají ostinato TÁ TYTY. <u>Bubínek</u> hraje na každou první dobu: TÁ NIC. <u>Prstové činely</u> hrají každou druhou dobu: NIC TÁ. <u>Tamburína</u> hraje ostinato SA TY SA TY.
Další využití písně	Učebnice u této písně nabízí propojení mezipředmětových vztahů, tedy hudební výchovy s vlastivědou. Žáci mají za úkol najít na mapě Polanku a Lidečko a zjistit kolik kilometrů jsou tyto vesnice od sebe vzdálené.
Odkaz na partituru	Obrázek 14 - A já su synek z Polanky

Když se zamiluje kůň; Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák; str. 44

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, bubínek a chřestidlo.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Tentokrát dochází ke změně a instrumentální doprovod není vypsán po celou dobu zpěvu, ale až od 19. taktu a končí ve 27. taktu (refrén). <u>Ozvučná dřívka</u> hrají stejný rytmus jako je zpěv. <u>Bubínek</u> hraje ostinato TÁJ TY TÁ NIC. <u>Chřestidlo</u> hraje ostinato TÁ NIC NIC TYTY.
Další využití písně	Není popsáno další využití.
Odkaz na partituru	Obrázek 15 - Když se zamiluje kůň

Tovačov, Tovačov, lidová, str. 46

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra, bubínek a ozvučná dřívka.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Zvonkohra</u> hraje v třídobém rytmu TÁ-Á TÁ melodii, která se střídá na tónech a^1 , h^1 , e^1 , d^1 vždy podle akordu. <u>Bubínek</u> drží dvoutaktové ostinato TÁ NIC NIC, TÁ NIC TÁ. <u>Ozvučná dřívka</u> hrají dvoutaktové ostinato NIC TÁ TÁ, NIC TYTY TYTY.
Další využití písně	U písničky je navrženo cvičení s využitím mezipředmětových vztahů. Vyhledávání na mapě města Tovačov a oblasti zvané Haná.

Odkaz na partituru	Obrázek 16 - Tovačov, Tovačov
--------------------	---

Dyž sa buček zeleňá; lidová; str. 55

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, drhlo a metalofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Metalofon</u> kopíruje melodii zpěvu, proto je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ. <u>Drhlo</u> hraje převážně v rytmu TÁ NIC, ale objevují se i další rytmické podoby v rytmu TÁ TÁ nebo NIC NIC. <u>Ozvučná dřívka</u> hrají různé kombinace v rytmech TÁ nebo TYTY.
Další využití písně	U písničky autorky popisují jednoduché kroky pohybového doprovodu písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 17 - Dyž sa buček zeleňá

1.3.1.1 Shrnutí

V učebnici a metodické příručce je celkem zastoupeno třicet instrumentálních doprovodů. Jednodušší doprovody, které by mohli hrát žáci nenavštěvující ZUŠ, jsou většinou vypsány pro rytmické nástroje s jednoduchým ostinatem. Takových doprovodů se objevuje celkem dvacet čtyři. Z toho bylo osmnáct doprovodů vypsáno pouze výčtem písní v úvodu, z důvodu charakterově podobných doprovodů, a šest písní bylo vybráno k analýze. Jsou to tyto písně *Na Vánoce dlouhé noce*, *Valčík*, *Červená, modrá, fiala*; *A já su synek z Polanky*; *Když se zamiluje kuň*; *Tovačov, Tovačov*. Dále je v učebnici celkem šest písní, u kterých lze nalézt odlišnou úroveň náročností a instrumentální doprovod pak učitel může rozdělit mezi žáky navštěvující i nenavštěvující ZUŠ. Jedná se o písně: *Kdes, holubičko, lítala*; *Černé oči*; *Já malý přicházím*; *Široký, hluboký*; *Buďme všichni veselí* a *Dyž sa buček zeleňá*.

1.4 Nakladatelství SPN

1.4.1 Hudební výchova 4

Autor: Marie Lišková

Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy¹⁷

Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka¹⁸

¹⁷ LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy*. 3. upravené vydání. Praha: SPN, 2018. ISBN 987-80-7235-608-9.

¹⁸ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka*. Praha: SPN, 2000. ISBN 80-7235-113-3.

Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy – hudební ukázky určené k poslechu, CD¹⁹

Učebnice pro 4. ročník je součástí ucelené řady učebnic hudební výchovy z nakladatelství SPN. Učebnice je rozdělena do kapitol, které autorka nazvala jako setkáním. Každé setkání začíná průvodním slovem autorky a je doprovázeno obrázky. Textu se zdá být až příliš. Některé pasáže by mohly být zahrnuté jen v metodické příručce a úvahy autorky by mohl zprostředkovat učitel. Pro lepší přehlednost by bylo vhodné barevně nebo jinak graficky zvýraznit, zda je text zaměřený na hudební dějiny, nauku, nebo jiná cvičení a aktivity. Text prolínají různé notové záznamy a obrázky, a tak není na první pohled zřejmé, k čemu text slouží. Metodická příručka je velmi detailně propracovaná. Je rozdělena do stejných setkání jako učebnice, a tím zajišťuje snadnější orientaci v těchto dvou materiálech. Nabízí další náměty, jak s žáky pracovat, jak jim látku předat. Autorka často popisuje přesný metodický nácvik a své záměry danou aktivitou. Upozorňuje i na různá úskalí, která se mohou během práce objevit a na části, na které je potřeba se zaměřit.

Instrumentální doprovody se objevují jak rytmické, tak i melodické. Není jich příliš, ale za to jsou velmi propracované. Objevují se i takové doprovody, které jsou svou obtížností vhodné pro žáky ZUŠ. V metodické příručce se objevují další varianty instrumentálních doprovodů. Pro některé písně je i více variant doprovodů. Většinou lehčí a složitější, které jsou v metodické příručce nebo v kapitole *Pro pilné zpěváky*. Celkem je devět písní, ke kterým byl v učebnici nebo metodické příručce vypsány instrumentální doprovody. Ty jsou zapsány v notové osnově nebo v rytmické lince. Nad každou písní jsou vypsány akordy. Pokud je instrumentální doprovod zapsán mimo part zpěvu, akordické značení chybí.

Znám jeden krásný zámek; lidová v úpravě P. Jurkoviče; str. 7; metodika str. 8

V metodické příručce autorka uvádí: „*Part zobcové flétny je určen učiteli nebo šikovnému dítěti, které již hru na tento nástroj ovládá.*“²⁰

V učebnici je píseň napsaná v tónině D dur, v metodické příručce je part pro zobcovou flétnu a altovou zvonkohru zapsán v tónině C dur. V tomto případě by si musel učitel buď noty přepsat, anebo hrát pouze jeden způsob doprovodu.

Zastoupení hudebních	V učebnici je navržena jako doprovodný nástroj kytara.
----------------------	--

¹⁹ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy* [zvukový záznam na CD]. Praha: Český rozhlas, 1998.

²⁰ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 7.

nástrojů	V metodické příručce je navržena zobcová flétna (lze nahradit houslemi) a altová zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Kytara</u> hraje střídavě na strunách a, d vždy podle střídání akordu. Doprovod pro kytaru není v učebnici nijak specificky vypsán, autorka pouze komentuje takto: „ <i>K doprovodu písně použijte prázdné struny kytary (d¹ a a). Hru na těchto strunách naznačují v písni písmena akordického doprovodu.</i> “ ²¹ V metodické příručce je pak rozepsaný doprovod kytary v notové osnově. <u>Zobcová flétna i altová zvonkohra</u> mají vypsanou melodii složitějšího charakteru. Autorka sama uvádí part jako vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Autorka píseň využívá k procvičení hudební nauky.
Odkaz na partituru	Obrázek 18 - Znam já jeden krásný zámek

***Išla Marina*; lidová ze Slovenska; str. 22; metodika str. 23**

Zastoupení hudebních nástrojů	Autorka nespecifikuje přesný nástroj, jen uvádí melodický nástroj.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	V této písničce je instrumentální doprovod zapsán jako předehra, mezihra a refrén. Předehra i mezihra má být v tomto případě totožná. <u>První melodický nástroj</u> hraje pouze tóny <i>d¹</i> a <i>e¹</i> v rytmu TÁ TÁ. <u>Druhý melodický nástroj</u> první dva takty nehraje, přidává se až na třetí takt s ostinátním rytmem TÁ NIC na tónu <i>a¹</i> . V refrénu se objevuje následující doprovod: <u>První melodický nástroj</u> má stejné noty jako u přede hry a mezihry. <u>Druhý rytmický nástroj</u> hraje notu <i>a¹</i> , ale v rytmu TYTY TYTY. V přede hře autorka využila dvojhlasé deklamace textu. První hlas říká slovo <i>išla (počkaj)</i> v rytmu TÁ TÁ ve třetím a čtvrtém taktu. Druhý hlas říká slovo <i>Marína</i> v rytmu TY TÁ TY v pátém a šestém taktu.
Další využití písně	Není popsáno další využití
Odkaz na partituru	Obrázek 19 - Išla Marina

²¹ LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy*. 3. upravené vydání, s. 8.

Jsou mlynáři; lidová; str. 26; metodika str. 28

V metodické příručce autorka píše: „*Rytmický doprovod písně uvedený v učebnici je určen opravdu pilným zpěvákům.*“²² Vzhledem k náročnosti partu je tento doprovod vhodný pro žáky ZUŠ. Autorka pak dále v metodické příručce uvádí part jednodušší, ale pouze pro hru na tělo (tleskání) a deklamaci textu (klapy klap).

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka a rámový bubínek.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Dřívka nepravidelně střídají dvoutaktový rytmus SA TY TY TY, TY TYKY TY TYKY s rytmem TÁJ TY TYKY TY. <u>Rámový bubínek</u> nepravidelně střídá ostinata TÁJ TY a TÁ TÁ.
Další využití písně	Jak bylo výše uvedeno, autorka přikládá druhý způsob doprovodu písně hrou na tělo.
Odkaz na partituru	Obrázek 20 - Jsou mlynáři

Už ty pilky dořezaly; lidová; str. 53; metodika str. 51, 52

Tuto písničku autorka v učebnici popisuje na dvou místech. Při 11. setkání a následně v kapitole *Pro pilné zpěváčky*. V rámci setkání je píseň zapsaná v tónině G dur. V kapitole pro pilné zpěváčky je píseň zapsána v tónině F dur.

Pro obě varianty doprovodu je vypsána samostatná tabulka.

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, blok, tamburína. I melodické nástroje jsou zastoupeny, ale není specifikováno jaké.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Dřívka</u> hrají pravidelné ostinato TYTY TÁ. <u>Blok</u> hraje pravidelné ostinato TÁ-Á. <u>Tamburína</u> hraje pravidelné ostinato NIC TYTY. <u>První melodický nástroj</u> hraje tóny g^1 , fis^1 , e^1 , d^1 . <u>Druhý melodický nástroj</u> g^2 , d^2 , fis^2 , d^2 .
Další využití písně	Metodická příručka popisuje jednoduchý pohybový doprovod.
Odkaz na partituru	Obrázek 21 - Už ty pilky dořezaly (verze 1)

Už ty pilky dořezaly; lidová; str. 98

Zastoupení hudebních nástrojů	Není blíže specifikovaný doprovodný nástroj.
-------------------------------	--

²² LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 27.

Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	První doprovodný nástroj střídá tóny dle akordu f^1 , e^1 , f^1 , c^1 na rytmickou slabiku TÁ. Druhý nástroj hraje totožný rytmus se střídáním dle akordu na tónech f^1 , g^1 , a^1 , g^1 .
Další využití písně	Není uvedené další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 22 - Už ty pilky dořezaly (verze 2)

Labada; autor neuvede; str. 76; metodika str. 67

Vzhledem k nástrojovému obsazení je tento part vhodný pro žáky ZUŠ. Doprovod však má jednoduchý melodický i rytmický charakter, pokud by tedy učitel vybral jiné zastoupení hudebních nástrojů, mohli by jej zahrát i žáci nenavštěvující ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Kytara a klavír.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Kytara</u> hraje na prázdných strunách D a G podle kytarových značek. Autorka připouští mírnou improvizaci při hře na kytaru. „ <i>Hrát však nemusíme jen na těžkou (první) dobu každého taktu. Doprovod můžeme různě rytmizovat.</i> “ ²³ <u>Klavír</u> drží souzvuk tónů d^1 a g vždy v rytmu TÁ-Á.
Další využití písně	Hlavní využití písně je v hudebně pohybové oblasti. Autorka v úvodu popisuje, že hudba neslouží jen k poslechu, ale i k tanci. Následně je pak zapsán pohybový doprovod písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 23 - Labada

Mám ráda kytky; anglická lidová; upravil Walter Kern; str. 81

Autorka uvádí jednoduchý ostinátní doprovod a melodický doprovod, který je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Autorka pouze uvádí, že je doprovod určen dvěma melodickým nástrojům.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	V učebnici ani v metodické příručce není dohledatelné, jak autorka tento doprovod zamýšlela. V učebnici je pouze zapsáno dvoutaktové ostinato zakončené repeticí s číslem 4x. Což by odpovídalo počtu taktů dané písničky. <u>První z melodických nástrojů</u> hraje melodii v rytmu TÁ TYTY TÁ-Á na tónech h^1 , d^2 , h^1 , e^2 ; a^1 , c^2 , a^1 , d^2 .

²³ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 67.

	<p><u>Druhý melodický nástroj</u> hraje v rytmu TÁ TÁ TÁ-Á na tónech g^1, fis^1, g^1; c^1, e^1, fis^1.</p> <p>Oba nástroje jsou zapsané v jedné notové osnově.</p>
Další využití písně	V metodické příručce je nabídnuta možnost zpívat písničku jako kánon.
Odkaz na partituru	Obrázek 24 - Mám ráda kytky

Liščí mazurka; P. Jurkovič, O. Sirovátka; str. 95

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra, metalofon altový, xylofon altový, hra na tělo – tleskání a dupání.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje v přede hře v rytmickém ostinatu TÁ TÁ TÁ na tónu g_1 společně s hrou na tělo. Ve sloce hraje v rytmu TÁ-Á-Á na tónech c^2, e^2, h^1 v různém střídání těchto tónů. Vzhledem k tomu je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Altový metalofon</u> hraje tóny c^1, g^1, f^1 dle akordu v ostinatu TÁ-Á TÁ.</p> <p><u>Altový xylofon</u> drží tóny v souzvuku (c^1-g^1, d^1-g^1, c^1-f^1) dle střídání akordu v ostinatu TÁ TÁ TÁ.</p>
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 25 - Liščí mazurka (a) , Obrázek 26 - Liščí mazurka (b)

Koleda, koleda Štěpána; lidová; str. 97

Zastoupení hudebních nástrojů	Není blíže specifikovaný doprovodný nástroj.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Píseň je rozdělena do dvou částí.</p> <p>V první části <u>první hudební nástroj</u> střídá tóny (a^1, g^1) dle akordových značek v ostinatu TÁ-Á TÁ-Á. V druhé části hraje na tónu a^1 ve stejném rytmu, pouze v posledním taktu hraje na tónu fis^1 opět stejný rytmus.</p> <p><u>Druhý nástroj</u> v první části hraje ostinátní doprovod na tónu fis^1 v rytmu TÁ-Á-Á-Á a čtyři doby pomlky. V druhé části hraje tón d^1 v ostinatu TÁ-Á-Á-Á.</p>
Další využití písně	Není uvedené další využití písně.

Odkaz na partituru	Obrázek 27 - Koleda, koleda Štěpáne
--------------------	---

Matěj Tuhý; lidová z Francie; upravil P. Eben; metodika str. 85

Tato píseň je uvedena pouze v metodické příručce s nadpisem „*Pro velmi pilné zpěváky*“.²⁴ Je možno vidět diferenciaci výuky pro hráče ZUŠ, i přesto že autorka tuto informaci nepíše. Píseň by svým instrumentálním zpracováním mohla být náročná i pro žáky čtvrtých a pátých ročníku, kteří navštěvují ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, kytara, tamburína a bubínek.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry a doprovodu zpěvu. Přede hru hraje flétna, tamburína a bubínek. Pro <u>flétnu</u> je vypsána složitější melodie, ve které se objevují posuvky, tečkovaný rytmus a složitější melodické postupy. <u>Tamburína</u> a <u>bubínek</u> nemají napsané pravidelné ostinato a doprovod je také náročnější i vzhledem k $\frac{6}{8}$ taktu. <u>Kytara</u> není zapsána pouze akordovými značkami, ale i melodií, často v souzvuku dvou až tří tónů.
Další využití písně	Není uvedené další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 30 - Matěj Tuhý (a) , Obrázek 31 - Matěj Tuhý (b) , Obrázek 32 - Matěj Tuhý (c)

1.4.1.1 Shrnutí

Celkem se v učebnici vyskytovalo deset instrumentálních doprovodů. Čtyři doprovody mají jednodušší charakter a mohou být určeny žákům nenavštěvující ZUŠ. Tyto doprovody měly převážně ostinátní charakter, nebo byly zapsány formou držení dlouhých tónů. Jsou to písně *Išla Marina*, *Už ty pilky dořezaly* (obě verze) a *Koleda, koleda Štěpáne*. V učebnici se objevovaly i takové písně, kde bylo možné zapojit jak žáky ZUŠ, tak i žáky nenavštěvující ZUŠ. Jsou to písně *Labada* a *Liščí mazurka*. Tyto písně obsahovaly jak ostinátní doprovody, tak i složitější melodie rozepsané pro nástroje Orffova instrumentáře nebo klasické hudební nástroje. V učebnici najdeme i čtyři písně, které by svou náročností mohly být určeny pouze žákům ZUŠ. Jsou to písně *Znám já jeden krásný zámek*, *Jsou mlynáři*, *Mám ráda kytky* a *Matěj Tuhý*.

²⁴ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 85.

1.4.2 Hudební výchova 5

Autor: Marie Lišková

Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy²⁵

Hudební výchova pro 5. ročník základní školy: Metodická příručka²⁶

Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy – hudební ukázky určené k poslechu, CD²⁷

Učebnice pro 5. ročník představuje poslední díl z učebnicové řady hudební výchovy pro první stupeň ZŠ. Učebnice je rozdělena do 20 kapitol, které autorka nazývá setkáním. Každé setkání začíná motivačním textem. V něm se dozvídáme téma a náplň hodiny stejně jako u předešlého dílu učebnice. Autorka v těchto krátkých textech propojuje teorii hudby s prvky běžného života. Bylo by vhodnější, aby tyto texty byly zahrnuté jen v metodické příručce a zprostředkoval by je pouze učitel. Učebnice není příliš přehledná z hlediska grafického zpracování. Není na první pohled zřejmé na jaké odvětví, se části textu zaměřují – hudební nauka, dějiny, instrumentální doprovody apod. Metodická příručka je stejně jako u předchozího dílu velmi detailně propracovaná. Koresponduje s učebnicí. Obě publikace na sebe navazují. Nabízí i takové činnosti, které se v učebnici nevyskytují, ale i náměty na další činnosti, např. poslechové činnosti.

Instrumentální doprovody jsou v tomto díle učebnice popsány stejným způsobem jako u předchozího dílu. Objevují se doprovody jednodušší doprovázené rytmickými nástroji, ale i doprovody složitějšího charakteru, které by mohly být vhodné pro žáky ZUŠ, nebo takové doprovody, kde je možné zapojit obě skupiny žáků. V této učebnicové řadě se vyskytuje celkem jedenáct instrumentálních doprovodů. Ty jsou zapsány v notové osnově nebo v rytmické lince. Nad každou písní jsou vypsány akordy. Pokud je instrumentální doprovod zapsán mimo part zpěvu, akordické značení chybí.

Bejvávalo; lidová; str. 11; metodika str. 7 a 8

Zastoupení hudebních nástrojů	Metalofon a xylofon.
-------------------------------	----------------------

²⁵ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání. Praha: SPN, 2018. ISBN 987-80-7235-609-6.

²⁶ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 5. ročník základní školy: Metodická příručka*. Praha: SPN, 2000. ISBN 80-7235-127-3.

²⁷ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy [zvukový záznam na CD]*. Praha: Český rozhlas, 1998.

Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p><u>Metalofon</u> hraje ostinátní doprovod TÁ-Á TÁ (c^2, g^1), TÁ-Á TÁ (c^2, g^1), TÁ-Á TÁ (c^2, g^1), TÁ-Á NIC (c^2). V metodické příručce je uvedeno: „...zvýrazníme hrou ostinátního doprovodu. (Vyučující ho může hrát např. na tenorovou zobcovou flétnu.)“²⁸ V tomto případě může být doprovod vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje ostinátní rytmus :TYTY TYTY TYTY: (3x) TÁ TÁ na tónech :c^2, h^1, a^1, g^1, a^1, h^1 : c^2, c^2.</p> <p>Oba doprovody jsou zapsány pouze čtyřmi takty jako ostinátní doprovod.</p>
Další využití písně	Autorka uvádí: „ <i>Tuto písničku zazpívej v kánonu.</i> “ ²⁹
Odkaz na partituru	Obrázek 33 - Bejvávalo

Avignonský most; francouzská lidová; str. 14, 15; metodika str. 14

V písničce autorka uvádí dva způsoby doprovodu jeden v učebnici, který je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ a druhý v metodické příručce, ten je jednodušší.³⁰

Zastoupení hudebních nástrojů	Není uveden žádný hudební nástroj. Podle zápisu v notové osnově se bude jednat o melodický nástroj.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>V obou zápisech doprovodu se tóny střídají podle akordických značek F a C^7 (tóny f^1 a c^1). Melodie jsou totožné, rozdíl je pouze v rytmu.</p> <p>V učebnici je rytmus melodie buď: TÁJ TY nebo TÁ TÁ. Tento doprovod je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p>Jednodušší rytmická varianta doprovodu je zmíněna v metodické příručce. Po celou dobu je zapsána pouze rytmem TÁ TÁ.</p>
Další využití písně	Učebnice nabízí možnost pohybového doprovodu, který je detailně popsán na str. 14.
Odkaz na partituru	Obrázek 28 - Avignonský most (učebnice) , Obrázek 29 - Avignonský most (metodika)

Turek; hudeba P. Jurkovič; str. 25; metodika str. 26 a 27

Instrumentální doprovod k této písni je vypsán pouze v metodické příručce. Dle náročnosti notového zápisu a zastoupení hudebních nástrojů je svou obtížností vhodný pro

²⁸ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání, s. 11.

²⁹ Tamtéž s. 11.

³⁰ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 5. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 14.

žáky ZUŠ. Dle autorky i pro zpěváky bude píseň velkým oříškem, vzhledem k tomu, že využívá řetězení pultónových intervalů, které jsou nezvyklé. Autorka nezapomíná i na žáky nenavštěvující ZUŠ a je zde partitura pro nástroje z Orffova instrumentáře.³¹

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna, violoncello, drhlo, tamburína, činel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Píseň je zapsána v netradičním $\frac{6}{4}$ taktu.</p> <p>Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>Flétna</u> hraje přede hru. Notový zápis pro tento nástroj je variací melodie zpěvu. Převážně se vyskytují čtvrté doby, občasné vázané legatem. V závěru se objeví i noty osminové.</p> <p><u>Violoncello</u> drží dlouhé tóny na 6 dob na tónu <i>d</i>. V závěrečném taktu, na stejném tónu, violoncello hraje rytmus TÁ TÁ TÁ TÁ TÁ TÁ. Začíná hrát až společně se zpěvem.</p> <p><u>Drhlo</u> hraje ostinato TÁ-Á-Á NIC NIC NIC po celou dobu písně.</p> <p><u>Tamburína</u> hraje převážně rytmus NIC NIC NIC TÁ TYTY TÁ. Na dvou místech se rytmus změní na NIC NIC NIC TYTY TYTY TYTY a NIC NIC NIC TYTY TYTY TÁ.</p> <p><u>Činel</u> nemá pravidelné střídání rytmu. V přede hře se objevuje držení tónu na 6 dob. V části, kde začíná zpěv rytmus NIC NIC NIC TÁ-Á-Á, následně i rytmus TÁ-Á TÁ-Á.</p>
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 34 – Turek (a)

Kouzla tónů; autor neuveden; str. 26; metodika str. 29

Zastoupení hudebních nástrojů	Autorka dává na výběr mezi houslemi, altovým metalofonem nebo keyboardem.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán velmi krátce pouze jedním taktem, ve kterém jsou tóny <i>d¹-a¹</i> drženy v souzvuku na tři doby.</p> <p>Autorka popisuje doprovod takto: „Zpěv doprovodíme jednoduchou prodlevou čisté kvinty.“³² Vzhledem k jednoduchému doprovodu</p>

³¹ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 5. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 25.

³² Tamtéž s. 29.

	můžou part hrát žáci nenavštěvující ZUŠ, záleží na výběru hudebního nástroje.
Další využití písně	V učebnici je nabízena možnost zazpívat si píseň formou kánonu.
Odkaz na partituru	Obrázek 35 - Kouzla tónů

Kdyby byl Bavorov; lidová; str. 28; metodika str. 36

Doprovod písně je rozdělen na dvě části. Metalofony se střídají ve hře podle toho, zda je v písni *díl a*, nebo *díl b*.

Zastoupení hudebních nástrojů	Dva metalofony a zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Metalofon I i II hraje souzvuky dvou tónů ve střídání dle akordu. Vždy v rytmu TÁ-Á.</p> <p><u>Metalofon I</u> tóny d^1 a a^1, e^1 a a^1.</p> <p><u>Metalofon II</u> tóny d^1 a g^1, d^1 a a^1.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje čtyřtaktový ostinátní doprovod po celou dobu písně TYTY TÁ, TÁ NIC, TYTY TYTY, TÁ NIC na tónech d^1 a a^1, a^1 a d^2.</p>
Další využití písně	V učebnici je nabízena možnost zazpívat si píseň v lidovém dvojhlase.
Odkaz na partituru	Obrázek 36 - Kdyby byl Bavorov

Pět minut v Africe; hudba P. Jurkovič; metodika str. 40

S touto písničkou se žáci poprvé setkávají v učebnici pro druhý ročník. V metodické příručce pro druhý ročník je přímo napsáno, že se s ní žáci znovu setkají v 5. ročníku.³³

Proto ji v učebnici pro pátý ročník nenajdeme a instrumentální doprovod je zapsán pouze v metodické příručce. Vzhledem k nástrojovému obsazení je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra, metalofon, altový xylofon, kytara, kontrabas (nebo klavír), tympány.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální part je zapsán formou krátké dvoutaktové přehry a zpěv je doprovázen pouze v refrénu. V rytmicky recitovaných částech písně nástroje nehrají.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje tóny d^1, fis^1, a^1 v rytmu TÁ TÁ TÁ-Á. Při změně</p>

³³ LIŠKOVÁ, Marie. *Metodická příručka k učebnici Hudební výchova pro 2. ročník základní školy*, s. 73.

	<p>akordu hraje tóny d^1, fis^1, g^1 nebo d^1, a^1, a^1 ve stejném rytmu. V posledních dvou taktech dochází k držení tónu d^1 na dvě půlové doby spojené ligaturou.</p> <p><u>Metalofon</u> střídá tóny a^1, g^1, fis^1, d^1 v různém pořadí a v hodnotách čtvrt'ových nebo půlových not.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje variace hlavní melodie a v taktech 9 a 10 přímo kopíruje melodii zpěvu.</p> <p><u>Kytara</u> hraje tóny d^1, a, e, g^1 v různých rytmických variacích a souzvucích.</p> <p><u>Kontrabas</u> hraje tóny A, d, g. Různě tyto tóny kombinuje ve čtvrt'ových hodnotách not.</p> <p><u>Tympány</u> jako jediné hrají dvoutaktovou ostinátní předeheru TÁ TÁ na tónech d, A. Dále pak tyto tóny kombinují do rytmu TÁ TYTY nebo TÁ TÁ nebo TÁ NIC.</p>
Další využití písně	Není zde popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 39 - Pět minut v Africe

Čtyři koně jdou; lidová; doprovod P. Jurkovič; str. 68 a 120

U této písně na straně 122 dochází k chybě v tisku. Po celou dobu jsou hůlky a tamburína zapsané rytmickou linkou a na poslední straně jsou v taktech 13 – 15 zapsané v notové osnově. Může to vést ke špatné orientaci v notovém zápise.

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna (nebo housle), metalofon, ozvučná dřívka, tamburína, tympány nebo kontrabas (nebo klavír).
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální part je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>Flétna</u> hraje doprovodnou melodii ke zpěvu v různých rytmických variacích. Svou obtížností je part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje souzvuky dvou tónů f^1-c^2, g^1-c^2, f^1-c^2 vždy dle akordu. V taktech 11 a 12 hraje melodii f^1, a^1, c^2, c^2, hes^1, g^1, která se opakuje i v následujících dvou taktech v rytmu TÁ TÁ TÁ, TÁ TÁ TÁ.</p> <p><u>Dřívka</u> začínají hrát v přede hře ve druhém taktu rytmus TYTY TYTY TYTY. Pak začínají znovu hrát až v taktu 11 ostinátní doprovod pouze po dobu čtyř taktů TÁ TYTY TYTY.</p>

	<p><u>Tamburína</u> hraje v rytmu TÁ TYTY TÁ, ovšem ne po celou dobu. V jejím partu se objevují i pomlky, které trvají až jeden celý takt. V posledním taktu hraje v rytmu TÁ TÁ NIC.</p> <p><u>Tympány</u> hrají na tónech <i>f</i> a <i>c</i> převážně v rytmu TÁ TÁ TÁ. Dvakrát se v písni vyskytuje i rytmus TYTY TYTY TYTY a v závěrečném taktu rytmus TÁ TÁ NIC. Tóny <i>f</i> a <i>c</i> se střídají podle akordu.</p> <p>Tympány společně s tamburínou a hůlkami hrají dvoutaktovou předehtu.</p>
Další využití písně	Autorka uvádí možnost pohybového doprovodu písně, který je v učebnici detailně popsán.
Odkaz na partituru	Obrázek 40 - Čtyři koně jdou 1(a) , Obrázek 41 - Čtyři koně jdou 1 (b) , Obrázek 42 - Čtyři koně jdou 1 (c)

Čtyři koně jdou; lidová; P. Jurkovič; metodika str. 52

V metodické příručce se objevuje stejná píseň s úpravou doprovodu od stejného autora, ale s výběrem jiných nástrojů. Tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna sopránová (nebo housle), zobcová flétna altová (nebo zvonkohra), dvoje housle (nebo xylofon).
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální part je zapsán formou předehty, mezihry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>Zobcová flétna sopránová</u> hraje různé rytmické a melodické variace, doprovází zpěv a následně hraje i mezihru.</p> <p><u>Zobcová flétna altová</u> hraje taktéž doprovod zpěvu a mezihru převážně v rytmu TÁ TÁ TÁ a melodii, která se z velké části proměňuje v terciových postupech.</p> <p><u>Housle</u> jako jediné hrají dvoutaktovou předehtu. První i druhé housle jsou zapsané v jedné notové osnově většinou v podobě souzvuku nebo hrají stejné tóny. Střídají se opět různé rytmy doprovodu.</p>
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 44 - Čtyři koně jdou 2 (a) , Obrázek 45 - Čtyři koně jdou 2 (b)

Na rozloučení; lidová; str. 76; metodika str. 57

V metodické příručce se u této písni autorka zmiňuje o lidovém dvojhlasu, ve kterém je píseň zapsána. Jako možnost uvádí zahrát druhý hlas na libovolný melodický nástroj, např. flétnu nebo housle. Tento doprovod je vzhledem k tečkovanému rytmu a zápisu obou hlasů v jedné notové osnově vhodný pro žáky ZUŠ.³⁴ Instrumentální doprovod přiložený v učebnici je pak vhodný i pro žáky nenavštěvující ZUŠ.

Autorka, v notové osnově pro zpěv, zapsala píseň v $\frac{6}{8}$ taktu. Noty pro instrumentální doprovod jsou zapsány v $\frac{3}{4}$ taktu. Lze tedy předpokládat, že autorka zamýšlela diferencí náročnosti notového zápisu pro žáky nenavštěvující ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Není blíže uvedeno.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Melodický nástroj převážně střídá tóny f^1 a c^1 v rytmu TÁ-Á TÁ. V posledním taktu první repetice se objevuje střídání tónů c^1 , d^1 , e^1 v rytmu TÁ TÁ TÁ. Po důkladném procvičení budou schopni tento notový zápis zahrát i žáci, kteří nenavštěvují ZUŠ.
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 37 - Na rozloučení, Obrázek 38 - Na rozloučení (druhý hlas)

Káča má; lidová; doprovod M. Lišková; str. 123

U písni nastává problém v počtu jejich taktů. Píseň má 12 taktů a rytmický doprovod pouze 8 taktů. Vzhledem k tomu, že má píseň formu A, B, A můžeme předpokládat, že autorka zamýšlela v posledních čtyřech taktech doprovod stejný jako v prvních čtyřech. Ovšem žádná zmínka o doprovodu, se nevyskytuje ani v učebnici, ani v metodické příručce.

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučná dřívka, tamburína.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Dřívka</u> hrají pouze v první části písně do repetice v rytmu TÁ TÁ, TÁ TÁ, TYTY TYTY, TÁ TÁ. <u>Tamburína</u> hraje po celou dobu písně a střídá dvě opakující se ostináta. V repetici TÁ NIC, po repetici TÁ TÁ.
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 43 - Káča, má

³⁴ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 5. ročník základní školy: Metodická příručka*, s. 57

Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku; lidová; doprovod P. Eben; str. 124, 125

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, altový metalofon, xylofon, tympány.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>Flétna</u> doprovází zpěv melodií i tichem trvajícím několik taktů. Melodické postupy se objevují od c^1 až po e^2. Tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p>V přede hře hraje <u>metalofon</u> na tónu g^1 rytmus NIC TYTY TÁ. Tento rytmický motiv se pak objevuje ještě v taktech 13 – 16. V ostatních taktech hraje souzvuky tónů v intervalu tercie.</p> <p>Notový zápis <u>xylofonu</u> je již náročnější vzhledem k držení souzvuku několika tónů a měl by být doporučen zdatnějším hudebníkům, respektive je vhodný pro žáky ZUŠ. Především drží souzvuk tří tónů, ve třech případech se objevuje i souzvuk 5 tónů.</p> <p><u>Tympány</u> hrají tóny c a G v pravidelném střídání tónů po jednom taktu v rytmu TÁ NIC NIC, TÁ NIC NIC. Tento motiv se objevuje v celé písni pouze dvakrát, v přede hře a následně v taktech 13 – 17. V ostatních taktech písni mají tympány pomlky.</p>
Další využití písni	Není popsáno další využití písni.
Odkaz na partituru	Obrázek 48 - Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku (a) , Obrázek 49 - Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku (b)

1.4.2.1 Shrnutí

V učebnici se objevuje celkem jedenáct instrumentálních doprovodů. Jednoduché instrumentální doprovody jsou celkem tři. Tyto doprovody jsou svou obtížností vhodné i pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Jsou to převážně písni doprovázené jednoduchým ostinátním doprovodem na rytmické nástroje, občas i na melodické nástroje. Jedná se o písni: *Bejvávalo*, *Kdyby byl Bavorov*, *Káča má*. Dále pak v učebnici můžeme najít písni, které mohou společně hrát žáci ZUŠ i žáci nenavštěvující ZUŠ. Partitura je rozdělena mezi obě tyto skupiny dle obtížnosti instrumentálního doprovodu. Celkem je takových písni v učebnici pět a jsou to písni *Turek*, *Kouzla tónů*, *Čtyři koně jdou*, *Na rozloučení*, *Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku*. Dvě písni jsou svou obtížností doprovodu vhodné pouze pro žáky ZUŠ. Jsou to písni *Pět minut v Africe* a *Čtyři koně jdou* (verze z metodické příručky). U písni *Avignonský most* je

možná diferenciaci náročnosti a doprovod písně mohou zahrát obě skupiny žáků s rozdílem odlišného partu.

1.5 Nakladatelství Taktik

1.5.1 Hravá hudební výchova 4

Autoři: Daniela Taylor, Božena Kůfhaberová, Jiřina Jiříčková, Iva Jirušková

Garantka: Daniela Taylor

Hravá hudební výchova 4: Učebnice pro 4. ročník ZŠ³⁵

Hravá hudební výchova 4: Pracovní sešit pro 4. ročník ZŠ³⁶

Metodická příručka: Hudební výchova 4 pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ³⁷

Hravá hudební výchova 4 – Hudební ukázky určené k poslechu, nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici (CD)³⁸

Hravá hudební výchova je ucelenou učebnicovou řadou pro výuku hudební výchovy na prvním stupni. Učebnice pro 4. ročník je velmi přehledná. Na první straně se žáci seznámí s významem piktogramů, které je následně provází celou učebnicí. Učebnice je členěná do různých tematických celků, které většinou zahrnují více vyučovacích hodin. Písně, doplňující texty, rozezpívání, rytmické linky a další aktivity, jsou vždy v barevných rámečcích. Pracovní sešit neslouží primárně k podpoře instrumentálních doprovodů. Nabízí zejména možnost procvičení naukových jevů. Ovšem můžeme zde najít totožné doprovody, které se objevují v učebnici. Graficky je pracovní sešit zpracován velmi podobně jako učebnice. Metodická příručka velmi detailně doplňuje učebnici. Učitel zde najde již vytvořenou přípravu na každou vyučovací hodinu. Příručka je doplněná obrázky stránek z učebnice i pracovního sešitu v rámci lepší přehlednosti. Zároveň každá kapitola obsahuje informaci pro kolik vyučovacích hodin je určená. V závěru každé kapitoly je prostor pro učitelovy poznámky. Velkým přínosem můžeme sledovat QR kódy ke každé písni, poslechu, rozezpívání, nebo doprovodu.

³⁵ TAYLOR, Daniela, Božena KŮFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova: učebnice pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-486-3.

³⁶ TAYLOR, Daniela, Božena KŮFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova 4: Pracovní sešit pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-487-0.

³⁷ TAYLOR, Daniela, Božena KŮFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Metodická příručka: Hudební výchova 4: Pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-494-8.

³⁸ TAYLOR, Daniela. *Hravá hudební výchova 4: CD k učebnici a pracovnímu sešitu pro 4. ročník ZŠ* [zvukový záznam na CD], Praha: Taktik International, 2022.

Není tedy přímo nutné zakoupit CD, protože metodická příručka obsahuje odkazy na všechny instrumentální podklady.

Instrumentální činnosti jsou v učebnici značeny rumba koulí v zeleném kruhu, proto je snadné je v učebnici najít. Hudební nástroje z Orffova instrumentáře jsou značeny nad notovou osnovou obrázkem nástroje. Ozvučné trubice neboli Boomwhackers jsou zapsány notovým zápisem a noty jsou barevně označené příslušnou barvou trubice. Nad každou písní je akordické značení, i v případech, kdy instrumentální doprovod není součástí partu zpěvu. Instrumentálně doprovázené nejsou pouze písně určené ke zpěvu, ale také poslechové skladby nebo deklamační činnosti. Celkem se v této řadě vyskytuje devatenáct instrumentálních doprovodů. Objevují se zde ale i návrhy na použití hudebních nástrojů jinak než jen jako doprovodné nástroje ke zpěvu. Například jako rytmické vícehlasy, vytváření melodie dle obrázku, nebo doprovod básně.

Hudební abeceda – domeček notiček; D. Taylor; str. 9; metodika str. 16

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučné trubice.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod kopíruje melodii zpěvu.
Další využití písně	Naukový jev – stupnice C dur.
Odkaz na partituru	Obrázek 50 - Hudební abeceda

Hora Říp; L. Pospíšilová; str. 13; metodika str. 21

Zastoupení hudebních nástrojů	Sopránový xylofon nebo ozvučné trubice.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Píseň je třídílná (a-b-c). Doprovod instrumentálními nástroji je pouze v části a, c. Melodie doprovodu kopíruje akordické značení, např. při akordu C nástroj hraje c^2 . Vždy při změně akordu dochází ke změně tónu. Rytmus je převážně TÁ TÁ TÁ TÁ. Pouze ve dvou případech se objevuje rytmus TÁ TÁ TÁ NIC.
Další využití písně	V pracovním sešitě si žáci na této písni procvičí jevy hudební nauky – pomlka půlová, nota h a nota d^2 .
Odkaz na partituru	Obrázek 51 - Hora Říp

Na Bílé hoře; lidová; str. 17; metodika str. 26

Píseň je původně zamýšlena jako dvojhlasá, v metodické příručce autorka uvádí, že je možné hrát druhý hlas písně na melodické bicí nástroje.³⁹

Zastoupení hudebních nástrojů	Melodické bicí nástroje (ozvučné trubice).
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Notový zápis pro melodický bicí nástroj je zpracován jako doprovodná melodie zpěvu. Melodie se převážně proměňuje v intervalu sekundy. Ve druhé části písně se objevuje složitější rytmus TY TYRY TYTY TÁ. Z toho důvodu je doprovod vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Dvojhlasý zpěv písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 52 - Na Bílé hoře

Ej, padá, padá rosička; lidová; str. 24; metodika str. 34

Zastoupení hudebních nástrojů	Triangl.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Hra na triangl se objevuje pouze ve třech částech písně, vždy na první dobu v taktu, a to ve třetím taktu, sedmém taktu, a v patnáctém taktu. Doprovod písně je zapsán pouze piktogramem nad příslušným taktem.
Další využití písně	Vybraný jev z hudební nauky – taktování ve dvoudobém metru.
Odkaz na partituru	Obrázek 53 - Ej, padá, padá rosička

Na vzduchu; J. Uhlíř a Z. Svěrák; str. 32; metodika str. 46 a 47

Po osvojení písně autorka uvádí možnost doprovodu hrou na tělo, následně pak doplňuje doprovod o hudební nástroje. V metodické příručce je píseň rozpracována do přede hry a do hry, které by mohly být prostorem pro využití dovedností žáků ZUŠ. Takovou informaci však autorka nezmínila, ani jaký z nástrojů by mohl tyto dvě části hrát.⁴⁰

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučné trubice nebo zvonkohra/metalofon/xylofon.
Způsob zpracování	Hra na ozvučné trubice kopíruje akordické značení, které je

³⁹ TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Metodická příručka: Hudební výchova 4: Pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ*, s. 26.

⁴⁰ TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova: učebnice pro 4. ročník ZŠ*, s. 32 - 33

instrumentálního doprovodu	vyznačené barevnými kolečky nad notovou osnovou zpěvu. Podle zápisu by nástroj měl hrát pouze základní tón akordu, ve většině případů hraje na první dobu, jen v několika taktech hraje na třetí. Předehra má melodii jako v originální nahrávce od J. Uhlíře a Z. Svěráka, začíná tedy motivem Ódy na radost z Beethovenovy IX. symfonie.
Další využití písně	Procvičení naukového jevu v pracovním sešitě – pomlky.
Odkaz na partituru	Obrázek 54 - Na vzduchu (učebnice) , Obrázek 55 - Na vzduchu (metodika)

Den přeslavný; lidová; str. 38; metodika str. 55

Zastoupení hudebních nástrojů	Triangl, rolničky.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	V první části písně, do taktu 8, doprovází zpěv pouze <u>triangl</u> v ostinatu TÁ NIC NIC, NIC NIC NIC. V druhé části, kterou můžeme považovat za refrén, hrají <u>rolničky</u> v třídobém rytmu NIC NIC TÁ, TÁ-Á TÁ, TÁ-Á TÁ, TÁ-Á TÁ, TÁ-Á-Á. Poté opět hraje triangl ostinato TÁ NIC NIC do konce písně.
Další využití písně	Dvojhlasý zpěv písně. Naukový jev půlová nota s tečkou.
Odkaz na partituru	Obrázek 56 - Den přeslavý

Štěstí, zdraví, pokoj svatý; lidová; str. 40; metodika str. 59

V metodické příručce je uvedena možnost doprovodit tuto píseň mimo jiné i různými druhy ořechů a jejich skořápkami. Je zde doporučení, vyrobit si z nich hudební nástroje v hodině výtvarné nebo pracovní výchovy.⁴¹

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučné trubice.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	U instrumentálního doprovodu této písně dochází k souzvukům dvou tónů, <i>d</i> a <i>a</i> . Koleda má formu <i>a a b a</i> . Část <i>a</i> má čtyři takty, ve kterých nástroj buď hraje v souzvuku <i>a a d</i> , anebo hraje pouze tón <i>a</i> .

⁴¹ TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Metodická příručka: Hudební výchova 4: Pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ*, s. 59.

	Část b má též čtyři takty. V každém taktu na první dobu hraje nástroj souzvuk tónů <i>a</i> a <i>d</i> .
Další využití písně	Pohyb dle zadání učitele.
Odkaz na partituru	Obrázek 57 - Štěstí, zdraví, pokoj svatý

***Fanfr, fanfr, fanfrnoch*; novoroční koleda; str. 43; metodika str. 65; prac. sešit str. 22**

Píseň je zapsána v taktu alla breve. Tedy zápis v tomto případě může být pro žáky matoucí (z hlediska délky tónů). Svou obtížností je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Melodické bicí nástroje.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	V učebnici je doprovod písně totožný s melodií zpěvu. V pracovním sešitě ještě přibývá možnost doprovodit píseň ozvučnými trubicemi, ale žáci si nejprve notový zápis musí připravit a vybarvit si příslušné tóny barvami ozvučných trubic. Tóny <i>g</i> a <i>d</i> se pak střídají dle akordových značek. Part pro melodický hudební nástroj je zapsán v totožné notové osnově jako zpěv.
Další využití písně	Seznámení s lidovým nástrojem fanfrnoch a jeho výroba.
Odkaz na partituru	Obrázek 58 - Fanfr, fanfr, fanfrnoch (prac. sešit) , Obrázek 59 - Fanrf, fanfr, fanfrnoch (učebnice)

***Což se mně, má milá*; lidová; str. 46; metodika str. 71**

Zastoupení hudebních nástrojů	Melodické bicí nástroje.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Doprovod kopíruje akordické značky. Nástroj hraje základní tóny daného akordu. V této písni jde o tóny <i>d</i> , <i>e</i> , <i>g</i> , <i>h</i> . Vždy na první dobu v taktu hraje nástroj jeden z těchto tónů dle akordu.
Další využití písně	Dvojhlasý zpěv.
Odkaz na partituru	Obrázek 61 - Což se mně, má milá

***Měla jsem milého hulána*; str. 48; metodika str. 76**

U této písně přímo dochází k využití dovedností žáků ZUŠ. Autorka v metodické příručce uvádí, že můžeme naučit part hrát žáky na melodický bicí nástroj nebo využít schopností žáků, kteří hrají na jiný hudební nástroj. Uvádí i nástroje, které nejsou v C ladění, ale již nepřikládá notovou variantu pro tyto nástroje s odlišným předznamenáním. V učebnici je přiložen jednodušší part s barevným značením akordových značek, pravděpodobně pro

ozvučné trubice, nad tímto zápisem se objevují i písmena základních tónů z akordu, která jsou také barevně rozlišena.⁴²

Zastoupení hudebních nástrojů	Melodické bicí nástroje, zobcová sopránová flétna, housle, klarinet, apod.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální part je zapsán pouze pro mezihry. Osmitaktová mezihra je variací melodie zpěvu. Většinu skladby je rytmus TÁ TÁ TÁ, případně proložený čtvrt'ovými pomlkami TÁ NIC TÁ. V předposledním taktu mezihry se objevuje složitější rytmus TÁJ TY TÁ.
Další využití písně	Poslech a nácvik tance Hulán.
Odkaz na partituru	Obrázek 60 - Měla jsem milého hulána

Na tý louce zelený; str. 52; metodika str. 80

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučné trubice, trubicová zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Ozvučné trubice</u> hrají ostinato TÁ TÁ, pouze v posledním taktu dochází ke změně na TÁ NIC. Tóny se střídají vždy podle změny akordu. U akordu D se v taktu střídají tóny d^1 a a^1 . U akordu A nebo A^7 se střídají tóny e^1 a a^1 , a u akordu Emi se v taktu střídají tóny e^1 a g^1 . <u>Trubicová zvonkohra</u> hraje ostinato TÁ-Á. Stejně jako předešlý nástroj, mění tóny podle akordu. V písničce tedy zazní tóny d^1 , a^1 , e^1 .
Další využití písně	Lidový dvojhlas.
Odkaz na partituru	Obrázek 62 - Na tý louce zelený

Zahraj mně, dudáčku, na dudy; lidová; str. 55; metodika str. 83; prac. sešit str. 27

Zastoupení hudebních nástrojů	Trubicová zvonkohra nebo jiný melodický nástroj s dozvukem.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Melodický nástroj hraje ostinato TÁ-Á-Á. Střídají se pouze tóny c^1 , f^1 , vždy podle akordu F a C^7 .

⁴² TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Metodická příručka: Hudební výchova 4: Pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ*, s. 76.

Další využití písně	Naukový jev – dynamické značení
Odkaz na partituru	Obrázek 63 - Zahraj mně, dudáčku, na dudy

Pásla husy pode dvorem; lidová; str. 59; metodika str. 90

Zastoupení hudebních nástrojů	Bubínek, ozvučná dřívka.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zapsán jako jednotaktové ostinato. <u>Bubínek</u> hraje rytmické ostinato TÁ NIC NIC. <u>Ozvučná dřívka</u> hrají rytmické ostinato NIC TÁ TÁ.
Další využití písně	Nácvik dirigování.
Odkaz na partituru	Obrázek 64 - Pásla husy pode dvorem

Tráva neroste; lidová; str. 68; metodika str. 104; prac. sešit str. 34

Zastoupení hudebních nástrojů	Tamburína a bubínek.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Bubínek</u> hraje po celou dobu písně na první dobu a je zapsán jedním taktem rytmické linky. <u>Tamburína</u> hraje dvoutaktové ostinato TÁ TÁ, TÁ NIC, ale až v druhé části skladby. ⁴³ Piktogram tamburíny je zapsán nad notovým zápisem zpěvu. Ovšem z tohoto značení není příliš jasné, zda má být doprovod TÁ, TÁ, TÁ NIC nebo např. SA TÁ TY, SA TÁ. Proto je nutné si informaci vyhledat v metodické příručce.
Další využití písně	Doprovod pohybem
Odkaz na partituru	Obrázek 65 - Tráva neroste (a) , Obrázek 66 - Tráva neroste (b)

Lesní studánka; D. Taylor; str. 70; metodika str. 110

V této písni autorka vytváří prostor pro využití dovedností žáků ZUŠ. V metodické příručce uvádí možnost nahradit metalofon a zvonkohru hrou na zobcovou sopránovou flétnu.⁴⁴

Zastoupení hudebních nástrojů	Prstové činely, zvonkohra, metalofon, případně zobcová flétna.
Způsob zpracování	Píseň je zapsána s předtaktím, mezihrou a dohrou písně.

⁴³ TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Metodická příručka: Hudební výchova 4: Pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ*, s. 105.

⁴⁴Tamtéž s. 111.

instrumentálního doprovodu	<p>Píseň žáci doprovodí hrou na <u>prstové činely</u>. Ty hrají v čtyřtaktovém ostinatu rytmus TÁ NIC, NIC NIC, TÁ TÁ, TÁ NIC.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje ve čtvrtových hodnotách tóny h^1 a a^1. Tón h^1 při akordu E, H, H⁷, tón a^1 při akordu A.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje v dvoutaktovém ostinatu TÁ TÁ, TÁ-Á střídající se tónové figury e^1, h^1, e^2 a e^1, a^1, e^2.</p> <p>Mezihra má jinou formu melodie než doprovod zpěvu. Zvonkohra hraje tóny e^1 a e^2 v různých rytmech. Metalofon hraje tóny e^1, a^1, h^1 v různých stoupajících a klesajících melodiích.</p> <p>Noty nejsou barevně rozlišeny. Mezihra a dohra jsou součástí jedné partitury mimo hlavní partituru s autorčinou poznámkou: „...zahraj přede hru (všech sedm taktů) a dohru (pouze první čtyři takty).“⁴⁵</p>
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 67 - Lesní studánka (a) , Obrázek 68 - Lesní studánka (b) , Obrázek 69 - Lesní studánka (c)

Velikonoční pomlázka; lidová; str. 75; metodika str. 117

Zastoupení hudebních nástrojů	Melodické bicí nástroje – xylofon nebo zvonkohra, metalofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod pro oba nástroje je zapsán v jednoduchých melodických postupech.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje melodii na třech tónech e^1, f^1, g^1 vždy podle střídání akordu. Při akordu C nebo C⁷ zní tón e^1, při akordu F zní tón f^1 a G nebo G⁷ zní tón g^1. Celá melodie je hrána v rytmu TÁ TÁ nebo TÁ NIC.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje na tónech c^1 a d^1 v rytmu TÁ-Á nebo TÁ TÁ. Tóny se také střídají dle výše uvedených akordů. Při akordu C, C⁷ a F zní tón c^1 při akordu G a G⁷ zní tón d^1.</p>
Další využití písně	Žáci se seznamují s rozdíly mezi nástroji metalofon, xylofon a zvonkohra.
Odkaz na partituru	Obrázek 70 - Velikonoční pomlázka

⁴⁵ TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova: učebnice pro 4. ročník ZŠ*, s. 71.

Hody, hody do provody; J. Jiříčková; str. 76 a 78; metodika str. 118

Zastoupení hudebních nástrojů	Ozvučné trubice.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	V rytmu TÁ TÁ hrají ozvučné trubice po celou dobu písně v souzvuku tónů d^1 a a^1 .
Další využití písně	Není uvedeno jiné využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 71 - Hody, hody, do provody

Každá škola má svůj konec; P. Jurkovič; J. Žáček; str. 88; metodika str. 139; prac. sešit str. 46

Tento instrumentální doprovod má, i přes barevné rozlišení tónu, složitější charakter. Svou obtížností je tento part vhodný pro žáky ZUŠ. Aranžmá vytvořily D. Taylor a J. Jiříčková.

Zastoupení hudebních nástrojů	Metalofon a zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Metalofon</u> hraje tóny c^1 , d^1 , e^1 , f^1 , g^1 v různých melodických postupech a rytmech. <u>Zvonkohra</u> hraje stejné tóny a navíc ještě tóny a^1 a c^2 , také v různých melodických postupech a rytmech.
Další využití písně	Naukový jev – melodické kroky a skoky
Odkaz na partituru	Obrázek 72 - Každá škola má svůj konec

Na našem dvoře je pěkná růžička; lidová; str. 91; metodika str. 142

Zastoupení hudebních nástrojů	Melodické bicí nástroje – metalofon, zvonkohra nebo hudební zvonky.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Hudební nástroj hraje čtyřtaktové ostinato TÁ-Á-Á (f^1), TÁ-Á-Á (c^1), TÁ-Á-Á (c^1), TÁ-Á-Á (f^1).
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 73 - Na našem dvoře je pěkná růžička

1.5.1.1 Shrnutí:

V učebnici pro čtvrtý ročník se objevilo celkem devatenáct instrumentálních doprovodů, které byly charakterově zajímavé a s odstupňovanou obtížností. Můžeme zde najít celkem pět opravdu jednoduchých instrumentálních doprovodů, které jsou zaznačeny piktogramem rytmického hudebního nástroje přímo nad notovou osnovou, a proto hráč na daný nástroj nepotřebuje znát noty a stačí mu jen sledovat zpěvní text. Tento jev se objevoval v písních *Ej, padá, padá rosička*; *Den přeslavný*; *Tráva neroste*. U písní *Pásla husy pode dvorem* a *Hody, hody, do provody* se také objevoval velmi jednoduchý doprovod. V obou případech vyznačený jednotaktovým ostinatem. Další stupeň obtížnosti písní se v učebnici projevoval barevným rozlišením notového zápisu podle barev ozvučných trubic, nebo jednoduchými ostinaty. Tyto písně by zvládli žáci, kteří nenavštěvují ZUŠ. Celkem bylo takových písní v učebnici devět a jsou to tyto písně *Hudební abeceda*; *Hora Říp*; *Štěstí, zdraví, pokoj svatý*; *Což se mně, má milá*; *Na tý louce zelený*; *Zahraj mně, dudáčku, na dudy*; *Velikonoční pomlázka*; *Na našem dvoře je pěkná růžička*. Nejvyšší stupeň obtížnosti měly písně, které byly zapsány složitější melodií, ale noty byly barevně rozlišené, případně takové písně, ve kterých sama autorka navrhla zapojení žáků hrajících na nějaký hudební nástroj a svou náročností byly vhodné pro žáky ZUŠ. Jsou to celkem tři následující písně: *Fanfr, fanfr, fanfrnoch*; *Měla jsem milého hulána*; *Každá škola má svůj konec*. U dvou písní, *Na vzduchu* a *Lesní studánka*, se objevilo nebarevné značení not, které svou obtížností bylo vhodné pro zapojení žáků ZUŠ.

2 Analýza souvisejících metodických publikací

Metodické publikace související s danou problematikou jsou analyzovány dle totožných kritérií jako učebnicové řady. Z každé publikace jsou pak k analýze vybrány takové písně, které obsahují příležitost k zapojení žáků ZUŠ. Tedy písně, které mají rozepsané rozmanité nástrojové obsazení, složitější rytmické nebo melodické provedení. Analýza je následně zpracována formou stejné tabulky jako učebnice.

2.1 Na orffovských cestách I.

Autor: Pavel Jurkovič

Na orffovských cestách I. (písničky pro malé i větší)⁴⁶

Sborník obsahuje 32 písní, které jsou doprovázeny převážně nástroji Orffova instrumentáře. V několika písních se objevují i nástroje jako je zobcová flétna, housle, nebo kytara. Sborník obsahuje i písně určené k deklamaci textu, dvojhlasému zpěvu nebo doprovodu písně hrou na tělo. Písně jsou zapsány v partituře. Obsah a texty písní jsou charakterově bližší žákům 1. – 3. ročníku, ale instrumentální doprovody mají složitější charakter, který je vhodnější zařadit ve 4. a 5. ročníku. Občasné značení nástrojů je matoucí nebo je nedostatečné, protože ve vysvětlivce zkratk chybí jejich znění. V kapitole *A co s tím – a teď, babo rad'*, autor uvedl metodický komentář k celé publikaci. Krátce popisuje metodický postup nácvičku písní, a jakými dalšími směry jde s písněmi pracovat.⁴⁷

U žádné z níže uvedených písní autor nezamýšlel diferenciaci náročnosti notového zápisu piktogramy nebo barevným odlišením. Noty jsou zapsány v notové osnově nebo v rytmické lince a akordické značení zcela chybí.

Luna a slunce; text: francouzská lidová; str. 19

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, zvonkohra, xylofon, ozvučná dřívka, triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovody jsou zapsány formou přede hry, do hry i doprovodu zpěvu. <u>Flétna</u> hraje pouze v přede hře a do hře. V obou těchto částech hraje stejnou čtyřtaktovou melodii, která je svou obtížností vhodná pro žáky ZUŠ.

⁴⁶ JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách I. (písničky pro malé i větší)*. Netolice: Jc-Audio, 2007. ISMN M-706532-00-4.

⁴⁷ Tamtéž s. 7.

	<p><u>Zvonkohra</u> hraje rytmické a melodické ostinato TYTY TYTY (f^1, f^2, f^1, f^2). Pouze v taktu 12 a 16 se rytmus změní na TYTY TÁ, pořadí tónů zůstává zachované bez posledního f^2.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje souzvuky dvou tónů v tercii v jednotaktovém ostinatu TÁ TÁ. Pouze v taktech 12 a 16 dochází ke změně na rytmus TÁ NIC.</p> <p>V předešle <u>ozvučná dřívka</u> nehrají, přidávají se až na sloku s čtyřtaktovým ostinatem NIC TYTY, NIC TYTY, NIC TYTY, TÁ TÁ. V dohře mají dřívka odlišný rytmický doprovod a to TYTY NIC.</p> <p><u>Triangl</u> hraje po celou dobu písničky čtyřtaktové ostinato TÁ-Á, TÁ-Á, TÁ-Á, TÁ TÁ.</p>
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 74 - Luna a slunce

Vajičko; text: V. Provazníková; str. 34, 35

U této písně autor použil zkratku hudebního nástroje Dř. b. Ve vysvětlivce, ale tuto zkratku nenalezneme, pravděpodobně se jedná o dřevěný blok

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna sopránová, zvonkohra, metalofon, xylofon, dřevěný blok.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou předešly, doprovodu zpěvu a dohry.</p> <p><u>Flétna</u> hraje až od taktu devět společně se zpěvem. Melodie má složitější charakter, objevuje zde i staccato nad notami. Notový zápis je vhodný pro žáky ZUŠ</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje převážně v každém jednom taktu střídání tónů v kvintě. U tohoto partu je nutné orientovat se v notovém zápise, proto je vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje od pátého taktu zejména v rytmu TÁ na tónech c^1, d^1, e^1, g^1. Ve dvou taktech se objevuje souzvuk dvou výše uvedených tónů. Tento part by mohl být svěřen do rukou i žákům nenavštěvující ZUŠ, ale je nutná příprava.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje od pátého do šestnáctého taktu ostinato NIC TYTY</p>

	<p>TYTY (g^1, a^1, g^1, a^1). Následně se přidává v taktu devatenáct a dvacet s rytmem TYTY TYTY TYTY ($g^1, a^1, g^1, a^1, g^1, a^1$), TÁ TÁ NIC ($c^2, c^1$). Naposledy xylofon hraje v taktech dvacet devět a třicet. Se stejným rytmem i melodií jako v prvních taktech.</p> <p><u>Dřevěný blok</u> jako jediný nástroj hraje po celou dobu písně. Vzhledem k nepravidelnému střídání rytmu je nutné sledovat noty, proto je vhodný pro žáky ZUŠ.</p>
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 75 - Vajíčko (a) , Obrázek 76 - Vajíčko (b)

Měsíce; text: V. Čtvrtek; str. 40, 41

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna altová, metalofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p>Náročnost partu pro <u>flétnu</u> je již vyšší, proto je tento part vhodný pro žáky ZUŠ. Objevují se zde synkopové rytmy a tóny z dvoučárkované i tříčárkované oktávy. Přede hra má stejnou melodii jako refrén písně.</p> <p>Part pro <u>metalofon</u> má dva stupně obtížnosti. Přede hra a refrén mají stejnou melodii, která je vhodná pro žáky ZUŠ. Sloka je v podobě držení souzvuku dvou tónů, buď f^1-c^2 nebo c^1-c^2, které se pravidelně střídají. Tato část by mohla být vhodná pro žáky nenavštěvující ZUŠ.</p>
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 77 - Měsíce (a) , Obrázek 78 - Měsíce (b)

Housle a kos; text: V. Čtvrtek, str. 42

Vzhledem k nástrojovému obsazení je tento hudební doprovod vhodný pro žáky navštěvující ZUŠ. I kdyby došlo k výběru jiného melodického hudebního nástroje např. z Orffova instrumentáře, nebyl by tento instrumentální doprovod vhodný pro žáky nenavštěvující ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, housle.
Způsob zpracování	Instrumentální doprovod je zapsán formou šestitaktové přede hry a

instrumentálního doprovodu	doprovodu zpěvu. Náročnost doprovodu pro <u>flétnu</u> je vyšší. Rozsah melodie se pohybuje ve dvoučárkované oktávě až po d^3 . Objevují se zde i trylky, šestnáctinové noty i legato. I náročnost partu pro <u>housle</u> je podobná jako pro flétnu. Objevují se zde souzvuky dvou tónů, legato, i šestnáctinové noty.
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 79 - Housle a kos

***Kuň, kuň, kuň*; text: V. Čtvrtek, str. 45**

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, xylofon, housle, triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu. Všechny hudební nástroje jsou svou obtížností vhodné pro žáky ZUŠ. <u>Flétna</u> hraje až od pátého taktu. Notový zápis je obtížnější. Objevuje se zde synkopický rytmus, nebo šestnáctinové noty, které sice nemají složité intervalové postupy, ale záleží na tempu písně. <u>Xylofon</u> hraje od pátého taktu a instrumentální doprovod je obtížnější - objevuje se zde tečkovaný rytmus. <u>Housle</u> hrají větší část písně pizzicato. V devátém a desátém taktu hrají smyčcem a pak až do konce skladby pizzicato. <u>Triangel</u> nehraje pravidelný rytmus, proto je nutné, aby se hráč vyznal v notách a mohl sledovat daný rytmus.
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 80 - Kuň, kuň, kuň

***Písnička o Sněhurce*; text: F. Halas; str. 46, 47**

Píseň je specifická tím, že se po osmi taktech mění předznamenání z $\frac{2}{4}$ na $\frac{3}{4}$ a po jednom taktu zase zpátky.

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna tenorová, zvonkohra, metalofon, housle, triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu, třítaktové dohry a mezihry. Mezihra je po každé sloce jiná.

doprovodu	<p>Tedy objevují se zde tři způsoby mezihry.</p> <p>Melodie, kterou hraje <u>flétna</u> je v předehře i ve všech třech mezihrách dosti podobná, dochází k rytmickým nebo tónovým variacím a svou obtížností je vhodná pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje pouze ve slokách. Melodické postupy nejsou příliš obtížné a po předchozí přípravě je zvládne i žák nenavštěvující ZUŠ. Většinou hraje noty půlové nebo čtvrt'ové.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje po celou dobu skladby souzvuky tří tónů tvořící akord. Tyto souzvuky mají dvě podoby d^1, fis^1, a^1 nebo c^1, e^1, g^1, ty se nepravidelně rytmicky střídají, proto je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Housle</u> hrají pouze ve slokách. Jejich part je velmi jednoduchý. Hrají pouze jeden tón d^1 spojený ligaturou v držení dvou až třech taktů. Pokud by se nástroj nahradil jiným melodickým nástrojem, např. z Orffova instrumentáře, mohl by tento part hrát i žák nenavštěvující ZUŠ.</p> <p><u>Triangl</u> také hraje vždy poslední čtyři takty sloky. V prima voltě hraje v rytmu NIC TÁ, TÁ NIC, NIC TÁ, TÁ NIC, v seconda voltě NIC TÁ, TÁ NIC, TÁ NIC, TÁ NIC.</p>
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 81 - Písnička o Sněhurce (a) , Obrázek 82 - Písnička o Sněhurce (b)

Ukolébavka; text: J. Seifert; str. 50

Tato píseň je velmi jednoduše zpracována, jde tedy zapojit jak žáka, který navštěvuje ZUŠ (hraje na kytaru), tak i žáky, kteří nenavštěvují ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra, metalofon, xylofon, kytara.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zpracován v jednoduché předehře a velmi krátké dohře v každé sloce.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje po celou dobu střídání tónu a v oktávě, tedy a^1 a a^2. Rytmus má ostinátní charakter TYTY TYTY TYTY, pouze v jednom taktu se změní na TYTY TÁ NIC.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje, již od předehry, jednoduchou melodii, která je</p>

	vhodná pro žáky ZUŠ. Čtyřtaktová melodie přede hry se opakuje i ve sloce a navazuje na ni další jiná melodie. <u>Xylofon</u> hraje dvoutaktové ostinato TÁ TÁ TÁ (a^1, a^1, a^1), TYTY TÁ NIC (fis^1, g^1, a^1). Tato figura se opakuje celkem čtyřikrát. <u>Kytara</u> hraje až od sloky v rytmu TÁ NIC TÁ, rytmus je po celou dobu stejný jen se mění tóny z D na A. Part kytary je vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Není uvedeno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 83 - Ukolébavka

Jak se staví plot; text: J. Skácel; str. 51

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, metalofon, xylofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zpracován v jednoduché přede hry a doprovodu zpěvu. <u>Flétna</u> hraje až od sloky rytmicky náročnější melodii, která obsahuje šestnáctinové hodnoty not, proto je vhodná pro žáky ZUŠ <u>Metalofon</u> hraje souzvuk dvou tónů na dvě doby. Vždy souzvuk tónu c^1 s c^2 , nebo s h^1, a^1 , nebo g^1 . V posledním taktu dochází k jednoduché změně na držení tónu c^1 v rytmu TÁ-Á a v rytmu TÁ TÁ hraje druhá ruka tóny g^1, f^1 . <u>Xylofon</u> hraje čtyřtaktové ostinato, které je melodicky i rytmicky shodné po celou dobu písně. Ovšem jeho náročnost vyžaduje orientaci v notové osnově, proto je part vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Dodatek pod názvem písně je kánon. Ovšem není blíže uvedeno, ve které části se má napojovat druhý hlas.
Odkaz na partituru	Obrázek 84 - Jak se staví plot

2.1.1 Shrnutí

K analýze bylo z celé publikace vybráno celkem osm písní. Z tohoto výběru bylo šest písní, které umožňovaly zapojení celé třídy tedy žáky ZUŠ i žáků nenavštěvujících ZUŠ. U písně *Luna a slunce* převažovalo zapojení žáků nenavštěvujících ZUŠ. Další písně jako *Vajíčko*, *Písnička o Sněhurce*, *Ukolébavka* nebo *Jak se staví plot*, obsahovaly poměrově přibližně stejnou možnost zapojení žáků ZUŠ i žáků nenavštěvujících ZUŠ. U písně *Měsíce* je vhodné rozdělení jednoho partu na části dle obtížnosti. Tudiž část skladby mohou hrát žáci

ZUŠ a část skladby žáci nenavštěvující ZUŠ. Z analýzy vyplývají pouze dvě písně, které by byly svou náročností vhodné pro žáky ZUŠ. Šlo o písně *Housle a kos* a *Kuň, kuň, kuň*.

V publikaci se objevovaly i takové doprovody, které můžeme spatřovat jako příliš složité pro věkovou skupinu žáků čtvrtého a pátého ročníku, vždy ale záleží na zkušenostech hráče na hudební nástroj. Ve sborníku je patrný nedostatek metodického komentáře autora k některým písním, zejména v oblasti zápisu hudebních nástrojů, u kterých chybí dostatečné vysvětlení, o jaký hudební nástroj se jedná.

2.2 Na orffovských cestách II.

Autor: Pavel Jurkovič

Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)⁴⁸

Sborník obsahuje 25 písní s jednoduššími, ale i poměrně složitými instrumentálními doprovody, jak autor sám v publikaci uvádí. V písních se především objevují nástroje jako je xylofon, metalofon a zvonkohra nebo rytmické nástroje. V několika písních je doprovod vypsán i pro nástroje jako klavír, kytara nebo flétna. Některé písně jsou zapsané i formou doprovodu hrou na tělo, pro vícehlasý zpěv nebo jako deklamace. Objevují se zde písně, které textem a charakterem odpovídají žákům prvního stupně. V publikaci nenajdeme metodický komentář k písním, pouze odkaz na první díl stejnojmenné publikace, kde se více dozvíme, jak s písněmi pracovat.⁴⁹

Instrumentální doprovody jsou zapsány v notové osnově nebo v rytmické lince a akordické značení zcela chybí.

Veselý den; text: J. Havel; str 8

Zastoupení hudebních nástrojů	Klavír, zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry a doprovodu zpěvu. <u>Klavír</u> hraje poměrně snadnou melodii, kterou by mohl zvládnout žák ZUŠ, po domácí přípravě. V notové osnově pro pravou ruku se vyskytují kombinace rytmů se čtvrtovou, osminovou a půlovou notou. V některých částech se objevují souzvučky dvou tónů v tercii.

⁴⁸ JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)*. Netolice: Jc-Audio, 2009. ISMN 979-0-706532-17-2.

⁴⁹ Tamtéž s. 5.

	<p>V notové osnově pro levou ruku se objevují hodnoty not čtvrt'ové a půlové.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje jednoduché melodické postupy, většinou v tercii, ale objevují se i v kvintě, kvartě nebo sekundě. Melodie není složitá, ale vzhledem k nepravidelnému střídání je nutné sledovat notový zápis. Proto je i tento part vhodnější pro žáky ZUŠ.</p>
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 85 - Veselý den

O Červené Karkulce; text: J. Žáček; str. 20

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, zvonkohra, metalofon, xylofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zpracován formou dvoutaktové přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p>Zpěv doprovází <u>flétna</u> se složitější melodií. V notovém zápisu se objevují osminové, čtvrt'ové, ale i šestnáctinové noty. Vzhledem k volnému udání tempa zapsaného v poznámce nad notovou osnovou, by měl být notový zápis pro žáky ZUŠ zvládnutelný.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje pravidelné ostinato TYTY TYTY, pouze v posledním taktu dochází ke změně na TYTY TÁ. Melodie není náročná, dochází v ní ke střídání tónů f^1, c^2 a g^1, c^2.</p> <p><u>Metalofon</u> jako jediný nástroj hraje dvoutaktovou přede hru. Melodie přede hry se pak opakuje v dalších čtyřech taktech. Svou obtížností je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje dva melodické motivy. V prvním případě v rytmu TYTY TÁ melodii c^1, e^1, g^1. V druhém případě stejný rytmus pouze na tónu f^1. Tyto dvě jednotaktové melodie hraje po celou dobu písně v podobě: volný takt, takt s melodií. Melodie nemají pravidelné střídání.</p>
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 86 - O Červené Karkulce

Sněžný muž neboli yeti; text: J. Žáček; str. 21

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, xylofon, bubínek, činely.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p>Přede hru hraje pouze <u>flétna</u>. V melodii se objevují zejména šestnáctinové noty, které se na první pohled mohou zdát náročné. Z písni můžeme vyčíst, že se skladba hraje velmi volně, a tak by žák ZUŠ měl tento doprovod, po dostatečné přípravě, zvládnout zahrát.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje doprovod až po přede hře ve stejném rytmu jako flétna. Vzhledem k tomu je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Bubínek</u> hraje složitější rytmus, ve kterém se objevují i šestnáctinové noty. Rytmus, který hraje, nemají pravidelné střídání, proto je vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Činely</u> hrají rytmus NIC NIC TÁ také po dobu čtyř taktů. Následně se rytmus mění na TÁ NIC TÁ, který se opakuje celkem ve třech taktech. V posledním taktu je rytmus TÁ TÁ TÁ. Jediné činely jsou vhodné pro žáky nenavštěvující ZUŠ.</p>
Další využití písni	Není popsáno další využití písni.
Odkaz na partituru	Obrázek 87 - Sněžný muž neboli yeti

Podzimní; text: J. Seifert; str. 38, 39

Zastoupení hudebních nástrojů	Dvě flétny, metalofon a xylofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>První hlas flétny</u> hraje čtyřtaktovou melodii, která se v písni opakuje celkem třikrát v drobných úpravách, např. jiný rytmus nebo tóny.</p> <p><u>Druhý hlas flétny</u> hraje stoupající nebo klesající melodie většinou ve čtvrt'ových hodnotách not. Oba party jsou svou obtížností vhodné pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje buď souzvuk tónů f^1-c^2 v rytmu TÁ-Á, nebo stoupající melodii od tónu c^1 po c^2.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje pouze ve dvou částech písni. Nejprve rytmus TYTY</p>

	TYTY po dobu čtyř taktů (dvoutaktové ostinato $f^1, f^1, f^1, f^1, g^1, f^1, e^1, d^1$). Na tento motiv navazuje rytmus TÁ TÁ (c^1, c^2), TÁ TÁ (c^1, c^2), TÁ TÁ (c^1, c^2), TYTY TÁ (f^1, d^1, f^1). Tento osmitaktový motiv se objevuje ještě jednou v závěru písně. Po předchozím nácviku by part mohli zvládnout i žáci nenavštěvující ZUŠ.
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 88 – Podzimní (a) , Obrázek 89 - Podzimní (b)

Pět minut v Africe; text: J. Žáček; str. 42, 43

U této písně se objevuje zkratka nástroje, která v publikaci není vysvětlena. Jedná se o zkratku Dr. bl. r. Vzhledem k počátečním písmenům, by se mohlo jednat o drhlo v kombinaci s blokem rourovým. U tohoto doprovodu dochází k diferenciaci náročnosti. Doprovod refrénu je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ, naopak doprovod kupletů má nižší obtížnost proto je vhodný pro žáky nenavštěvující ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Refrén: Klavír, xylofon, kytara, tympány. Kuplety: Drhlo, pandeiro nebo tamburína, bubínek, činel, drhlo s blokem rourovým.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry o čtyřech taktech, melodického doprovodu v refrénu a rytmického doprovodu deklamované sloky. <i>Refrén:</i> <u>Klavír</u> hraje obtížnější part, který je vhodný nacvičit s žákem ZUŠ předem. Případně se o tento doprovod postará učitel. V notové osnově pro obě ruce se vyskytují složité melodické postupy. V pravé ruce i souzvuky dvou až tří tónů. <u>Xylofon</u> hraje v rytmu TYTY TÁ na tónech d^2, a^1, e^2 v různých kombinacích. Ve dvou taktech se rytmus změní na TYTY TYTY na stejných tónech, jak v původním rytmu. U partu <u>kytary</u> autor uvádí hru na prázdné struny a to d^1, a, g^1 a e . Tyto tóny kytara hraje v různých melodických a rytmických postupech. <u>Tympány</u> hrají již od přede hry na tónech d a A většinou v rytmu TYTY TÁ nebo TYTY TYTY. V posledním taktu refrénu dochází k chybě, je zde zapsán rytmus TY TY TY, ale do správného

	<p>dopočítání rytmu v taktu chybí půl doby, která není značena notou, ani pomlčkou.</p> <p><i>Sloka:</i></p> <p><u>Drhlo s blokem rourovým</u> hraje po celou dobu skladby dvoutaktové ostinato TYTY TYTY, TÁ TÁ.</p> <p><u>Drhlo</u> hraje dvoutaktové ostinato TÁ-Á, TÁ TÁ.</p> <p><u>Pandeiro</u> hraje jednotaktové ostinato TYTY TÁ.</p> <p><u>Bubínek</u> hraje jednotaktové ostinato TÁ TÁ.</p> <p><u>Činel</u> hraje dvoutaktové ostinato TÁ-Á, TÁ-Á spojené ligaturou.</p>
Další využití písně	V poznámce autor uvádí, že je možnost v části recitace improvizovat nebo využít jiné hudební nástroje, které nejsou zapsané. ⁵⁰
Odkaz na partituru	Obrázek 90 - Pět minut v Africe (a) , Obrázek 91 - Pět minut v Africe (b)

Každá škola má svůj konec; text: J. Žáček, str. 44, 45

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, zvonkohra, kytara, tympány.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zpracován formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p><u>Flétna</u> hraje složitější melodii, které je vhodná pro žáky ZUŠ. Objevují se zde šestnáctinové noty a charakter písně je rychlejší (pochodem, vesele), proto by bylo vhodné zařadit přípravu před realizací instrumentálního doprovodu.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje většinou stoupající nebo klesající melodii v různých rytmech, tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p>Part <u>kytary</u> je zapsán akordovými značkami společně s rytmickým partem, který je ovšem zapsán nečekaně v notové osnově. Vhodnější by bylo rytmus zaznačit na jedné lince. I tento part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Tympány</u> jako jediný nástroj hrají čtyřtaktovou přede hru. Laděné jsou na tóny <i>f</i> a <i>c</i>. Nástroj nehraje žádné pravidelné ostinato, proto je nutné sledovat během hry notový zápis. Vzhledem k tomu je tento</p>

⁵⁰ JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)*, s. 43.

	part vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 92 - Každá škola má svůj konec (a) , Obrázek 93 - Každá škola má svůj konec (b)

2.2.1 Shrnutí

K analýze bylo vybráno celkem šest písní z publikace *Na orffovských cestách II*. Tři písně, z analyzovaných šesti, byly vhodné pro zapojení žáků obou skupin. Vzhledem k obtížnosti partů, převažovalo v těchto písních zapojení žáků ZUŠ. Tyto písně jsou: *O Červené Karkulce*, *Sněžný muž neboli yeti* a *Podzimní*. U písně *Sněžný muž*, se objevil pouze jeden doprovodný nástroj, který svou obtížností odpovídal dovednostem žáků, kteří nenavštěvují ZUŠ. Dvě písně jsou vhodné pro žáky ZUŠ. Jedná se o písně *Veselý den* a *Každá škola má svůj konec*. Píseň *Pět minut v Africe* je příkladem diferenciací náročnosti a schopností žáků ZUŠ a žáků nenavštěvujících ZUŠ. Ovšem obtížnost partu pro klavír je náročnější i pro žáky navštěvující ZUŠ, proto je vhodné, aby se o doprovod postaral učitel.

Obecně jde tuto publikaci považovat za obtížnější a tudíž vhodnější pro žáky ZUŠ. Některé party je nutné předem připravit a procvičit, např. u písní *Veselý den*, *Sněžný muž neboli yeti* nebo *Pět minut v Africe*. Jako u předchozího dílu můžeme spatřovat nedostatečný metodický komentář autora u některého popisování hudebních nástrojů.

2.3 Ententýn(a) Mandolína

Autor: Lenka Pospíšilová

Ententýn(a) Mandolína 1 (neposedné písničky)⁵¹

CD: Ententýn(a) Mandolína 1 (neposedné písničky) – Nahrávky písní a hudebních podkladů obsažených v metodické publikaci⁵²

Sborník obsahuje celkem 16 písní s instrumentálními doprovody. Běžnými nástroji, které jsou v doprovodech vypsány, jsou metalofon, xylofon, zvonkohra a rytmické nástroje. Pouze jedna píseň obsahuje part vypsáný pro zobcovou flétnu. Písně jsou zapsány různými způsoby, někdy partiturou, někdy speciální notovou osnovou. V úvodním komentáři autorky se dočteme, že je možné si přiložené instrumentální doprovody upravit a přizpůsobit dle schopností dětí. Záměrem autorky bylo, aby byly doprovody snadno zapamatovatelné, proto používá převážně ostinátých doprovodů. Objevují se zde písně takového charakteru, které

⁵¹ POSPÍŠILOVÁ, Lenka. *Ententýn(a) Mandolína I: Neposedné písničky*. Praha: Hrajeto, 2019. ISMN 979-0-9004026-6-0.

⁵² POSPÍŠILOVÁ, Lenka. *Ententýn(a) Mandolína (I): (Neposedné písničky)*. [zvukový záznam na CD]. Praha: Hrajeto, 2019.

jsou vhodné pro věkovou kategorii prvního stupně, jak po stránce textu, tak i náročnosti doprovodů. Každá píseň je doplněna metodickým komentářem autorky, nebo možností dalšího námětu, jak s písní pracovat. Písňe jsou doplněny ilustracemi Zbyňka Hraby nebo fotografií žáků v činnosti, kterou autorka na dané stránce popisuje. Autorka v publikaci nenabízí pouze instrumentální doprovody, ale také dramatizaci, rozvoj rytmu nebo reagování na hudbu pohybem. Instrumentální doprovody jsou zapsány v notové osnově nebo v rytmické lince. Nad každou písní je akordické značení.

Dobry den; L. Pospíšilová; str. 6 a 7

Zastoupení hudebních nástrojů	Xylofon, zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Xylofon</u> hraje klesající a stoupající melodii ve čtyřtaktovém ostinatu TÁ TÁ TÁ TÁ (c^2, h^1, a^1, g^1), TÁ TÁ TÁ NIC (f^1, f^1, e^1), TÁ TÁ TÁ TÁ (e^1, f^1, g^1, a^1), TÁ TÁ TÁ NIC (h^1, h^1, c^2). Tento motiv se hraje dvakrát. <u>Zvonkohra</u> hraje dvoutaktové ostinato TÁ-Á TÁ-Á (c^1, e^1), TÁ-Á TÁ-Á (f^1, g^1). Pouze v posledních dvou taktech písňe dochází ke změně na rytmus TÁ-Á TÁ-Á (c^1, e^1), TÁ TÁ TÁ NIC (f^1, g^1, c^1). Autorka navrhuje také jiný způsob doprovodu. Vzhledem k tomu, že můžeme písňe vnímat jako pentatonickou, nabízí se možnost doprovodu bordunem (kvintou C-G) např. na xylofon. Slovo <i>dobry</i> autorka navrhuje doprovodit v pentatonice C-dur hrou na zvonkohru. Tato varianta doprovodu by mohla být vhodná pro žáky nenavštěvující ZUŠ. ⁵³
Další využití písňe	Autorka uvádí možnost doprovodit písničku hrou na tělo.
Odkaz na partituru	Obrázek 94 - Dobry den

Čas utíká mezi prsty; L. Pospíšilová; str. 10 a 11

Zastoupení hudebních nástrojů	Metalofon, ozvučná dřívka, bubínek, činel (triangl).
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Metalofon</u> hraje čtyřtaktové ostinato TÁ-Á (f^1), TÁ-Á (d^1), TÁ-Á (g^1), TÁ-Á (c^1). V posledních čtyřech taktech dochází ke změně rytmu a melodie na TÁ TÁ (f^1, e^1), TÁ TÁ (d^1, c^1), TÁ-Á (c^1), TÁ-

⁵³ POSPÍŠILOVÁ, Lenka. *Ententýna(a) Mandolína I: Neposedné písničky*, s. 6.

	<p>Á (f^1).</p> <p>Rytmické nástroje jsou zapsané v dvoutaktovém ostinatu.</p> <p><u>Dřívka</u> hrají rytmus TYTY TYTY, TYTY TYTY.</p> <p><u>Bubínek</u> hraje rytmus TÁ TÁ, TÁ TÁ.</p> <p><u>Činel</u> hraje rytmus TÁ-Á, TÁ-Á.</p>
Další využití písně	Možnost doprovodit píseň pohybem (napodobit chod stroje času) nebo dvojhlasý zpěv.
Odkaz na partituru	Obrázek 95 - Čas utíká mezi prsty (a) , Obrázek 96 - Čas utíká mezi prsty (b)

Dešťová; L. Pospíšilová; str. 16 a 17

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra a metalofon, triangel, drhlo.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu.</p> <p>Vzhledem k tomu, že je tempo skladby mírně rychlé, může být hra na <u>zvonkohru</u> náročnější. V přede hře zvonkohra hraje rytmus tvořen z osmin. V doprovodu zpěvu se objevuje složitější rytmus SA TYTY SA TYTY. Vzhledem k tomu je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje po celou dobu rytmické ostinato TÁJ TÁJ. Melodie je převážně stoupající na tónech g^1, h^1, c^2, $d^2(g^1)$. Pouze v jedné části písničky dochází ke změně melodie na c^2, c^2, d^2, d^2.</p> <p><u>Triangel</u> hraje v rytmu NIC SA NIC SA, TÁJ TÁJ celou dobu ve sloce. Pouze v jednom místě triangel vystřídá <u>drhlo</u> v rytmu NIC SA NIC SA, NIC SA TÁJ.</p> <p>Rytmické nástroje jsou zapsány pod notovou osnovou v podobě noty s křížkem místo hlavičky.</p>
Další využití písně	Možnost doprovodit píseň hrou na tělo nebo na okolní předměty – imitace deště.
Odkaz na partituru	Obrázek 97 - Dešťová (a) , Obrázek 98 - Dešťová (b)

Dračí; L. Pospíšilová; str. 24 a 25

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra a xylofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Zvonkohra</u> hraje dva různé motivy. První z nich je v rytmu TÁ TÁ (d^2 , a^1), TÁ TÁ (h^1 , g^1). Tento motiv se opakuje dvakrát s dvoutaktovou pomlčkou. Druhý motiv je v rytmu TÁ TÁ (d^2 , h^1), TÁ NIC (a^1). Tento motiv se opakuje celkem čtyřikrát. Při posledním opakování se tón a^1 mění na d^1 . <u>Xylofon</u> hraje v první části písni stoupající melodii v pomlčkách zvonkohry. V druhé části hraje v rytmu NIC NIC, NIC TYTY glissando v rozsahu tónů v oktávě. ($a^1 \rightarrow a^2$, $d^1 \rightarrow d^2$ nebo $d^2 \rightarrow d^1$)
Další využití písni	Možnost doprovodit písni hrou na tělo ve dvojici a pohybem. Pohyb je rozepsaný dle taktů.
Odkaz na partituru	Obrázek 99 - Dračí (a), Obrázek 100 - Dračí (b)

Narodilo se děťátko; hudba L. Pospíšilová; text: lidový; str. 33

I přesto, že je tento doprovod jednoduchý a zvládli by je jistě i žáci nižších ročníků prvního stupně, dvojhlasy zpěv najdeme v očekávaných výstupech pro druhé období.⁵⁴ Proto je tato písni vhodná pro žáky čtvrtých a pátých ročníků. V nahrávce, která je přiložena na CD, hrají housle první hlas společně se zpěvem. Takto by doprovod mohl být zamýšlet i pro žáky ZUŠ.

Zastoupení hudebních nástrojů	Metalofon, housle.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Metalofon</u> hraje v rytmu TÁ-Á na tónech a^1 a d^2 . Na dvou místech se objevuje změna rytmu na TÁ TÁ (g^1 , a^1), TÁ NIC (d^2). <u>Housle</u> mohou hrát melodii, která je vypsána pro druhý hlas zpěvu. Tato melodie je převážně v podobě lidového dvojhlasu.
Další využití písni	Možnost zpívat dvojhlasně.
Odkaz na partituru	Obrázek 101 - Narodilo se děťátko

⁵⁴ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha: MŠMT, 2021 [cit. 2024-01-28]. str. 89. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Ententýna Mandolína; hudba: L. Pospíšilová; text: lidový a L. Pospíšilová; str. 36, 37

Zastoupení hudebních nástrojů	Zobcová flétna sopránová, zobcová flétna altová I a II, xylofon.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p><u>Zobcová flétna sopránová</u> hraje hlavní melodii souběžně se zpěvem. <u>Zobcová flétna altová I</u> i <u>zobcová flétna altová II</u> hrají totožný rytmus s rozdílnou melodií. Tóny jsou posunuty dolů o tercii nebo kvartu, vždy dle ladění v akordu. Svou obtížností je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje převážně čtyřtaktové ostinato TÁ TÁ (f^1, a^1), TÁ TÁ (hes^1, c^2), TÁ NIC (f^1), NIC NIC. Pouze v jednom případě se melodie změní na TÁ TÁ (f^1, a^1), TÁ TÁ(hes^1, hes^1), TÁ NIC (c^2), NIC NIC. Pod notovou osnovou jsou vyznačené noty s křížky místo hlaviček. Z komentáře autorky se dozvídáme, že jde o značení tleskání.</p>
Další využití písně	Pohybový doprovod písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 102- Ententýna Mandolína (a) , Obrázek 103 - Ententýna mandolína (b)

Orfeus; L. Pospíšilová; str. 46, 47

Není určeno, jaký hudební nástroj hraje v předešlé. Ovšem v nahrávce je možné slyšet zobcovou flétnu. Z toho důvodu se můžeme domnívat, že byl tento notový zápis zamýšlen pro žáky ZUŠ, i vzhledem k jeho náročnosti.

Zastoupení hudebních nástrojů	Zvonkohra a xylofon a melodický nástroj.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou předešlé a doprovodu zpěvu.</p> <p>Jak již bylo zmíněno v úvodu, <u>melodický nástroj</u>, pro který je vypsána předešlá, hraje takovou melodii, která by svou obtížností byla vhodná pro žáky ZUŠ. Melodie je tvořena převážně osminovými notami.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje v prvních čtyřech taktů předešlé převážně půlové noty a doprovází tak hlavní melodii předešlé. Znovu zvonkohra začíná hrát až v taktu 9 až 12 se složitější stoupavou a klesavou melodií v rytmu TYTY TYTY TYTY TYTY. Svou</p>

	<p>obtížností by byl tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje pouze v taktech 5 až 8 ostinato TÁ TÁ TÁ TÁ. V prvních dvou taktech na tónech c^1, g^1, c^2, g^1, v dalších dvou taktech na tónech d^1, a^1, d^2, a^1.</p> <p>Oba nástroje jsou zapsány v jedné notové osnově a volně přechází jeden do druhého. Autorka také diferencuje náročnost a přikládá možnost druhou část melodie zvonkohry hrát v jednodušší variantě a to v melodii xylofonu z taktu 5 až 8.</p>
Další využití písně	Seznámení s postavami z řeckých mýtů a jejich pohybové ztvárnění.
Odkaz na partituru	Obrázek 104 - Orfeus

2.3.1 Shrnutí

K analýze bylo vybráno celkem sedm písní. Těchto sedm písní je založeno především na ostinátním doprovodu. Celkem čtyři písně jsou postaveny jenom na tomto typu doprovodu a jsou vhodné pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Jsou to písně *Dobry den*, *Čas utíká mezi prsty*, *Narodilo se děťátko* a píseň *Dračí*. Píseň *Narodilo se děťátko* je specifická tím, že druhý hlas určený ke zpěvu je vhodný pro využití dovedností žáků ZUŠ, jelikož z CD nahrávky můžeme slyšet tento hlas hrát housle. U dvou písní můžeme využít dovedností obou skupin žáků. A to u písně *Dešťová*, kde jsou žáci ZUŠ zapojeni hrou na zvonkohru, dále u písně *Ententýna Mandolína*, kde je větší příležitost zapojit žáky ZUŠ vzhledem k nástrojovému obsazení fléten, ale i náročnosti daného partu. Poslední píseň, která byla analyzována, je píseň *Orfeus*. Vzhledem k náročnosti doprovodu umožňuje zapojení žáků ZUŠ. Celkově metodická publikace nabízí vyvážené zapojení žáků ZUŠ i žáků, kteří ZUŠ nenavštěvují, a to vzhledem k tomu, že autorka umožňuje ke svým doprovodům vybrat nástroje dle uvážení učitele.

2.4 Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění

Autor: Lenka Pospíšilová, Katka Tůmová, Markéta Demartini-Nosková

Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění⁵⁵

Sborník obsahuje celkem 38 vánočních písní a koled upravených pro sborový zpěv nebo instrumentální doprovod. Písně jsou doprovázeny jak nástroji z Orffova instrumentáře, tak i jinými hudebními nástroji jako je flétna, housle, violoncello, cembalo, kontrabas, příčná flétna. V poznámkách u některých písní jsou i vypsány žesťové hudební nástroje jako je

⁵⁵ POSPÍŠILOVÁ, Lenka, KATKA TŮMOVÁ a MARKÉTA DEMARTINI-NOSKOVÁ. *Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění*. Praha: Hrajeto, 2020. ISMN 979-0-9004026-5-3.

trumpeta nebo lesní roh. Pro tyto nástroje však není vypsána partitura. Ve sborníku jsou popsány možnosti pro rozvíjení rytmu, pohybu nebo dramatického vyjádření. Pokud se tyto možnosti u písničky objevují, jsou označeny příslušným piktogramem. Sborník je rozdělen na čtyři části. V první kapitole jsou písně, které oslavují narození Ježíše Krista. Ve druhé kapitole jsou písně, které popisují cestu prostého lidu za Ježíškem. Ve třetí kapitole jsou koledy, se kterými koledníci obcházeli domy. Poslední část je věnována divadelnímu zpracování příběhu o narození Ježíška doplněné písněmi. Autorky velmi vhodně diferencují možnosti, jak s písněmi pracovat dle věku. V úvodu je popsáno, že je možné písně zazpívat s tříletými dětmi, ale i se studenty ve sboru, nebo přiložené písně doprovodit na různé hudební nástroje. Mladší žáci prvního stupně mohou doprovázet písně na Orffovy nástroje nebo pohybem a pro starší děti je zde i instrumentální doprovod na běžné hudební nástroje, tedy například pro žáky navštěvující ZUŠ.⁵⁶ Zpracování písní a jejich prezentaci nechává autorka L. Pospíšilová velkou volnost. Uvádí, že je možné každou píseň doprovodit klavírem nebo kytarou, čtyřhlasé úpravy zpěvu je možné doprovodit některým z hudebních nástrojů a není vždy nutné využít všechny nástroje, které jsou v partituře vypsány.⁵⁷

Instrumentální doprovody jsou zapsány v notové osnově nebo v rytmické lince. Nad každou písní je akordické značení.

Kyrie eleison; moravská, upravila L. Pospíšilová; str. 11

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna nebo housle, zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<u>Flétna</u> hraje melodii, která je svou obtížností vhodná pro žáky ZUŠ. Objevují se zde čtvrt'ové a osminové noty, také tečkovaný rytmus a melodie je nepravidelná. <u>Zvonkohra</u> hraje většinou stoupající melodii v notách čtvrt'ových a osminových. Part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.
Další využití písně	Píseň je zapsána v dvojhlasé úpravě pro zpěv. V poznámkách je také napsáno, že se střídají sbor a sólisté.
Odkaz na partituru	Obrázek 105 - Kyrie eleison

⁵⁶ POSPÍŠILOVÁ, Lenka, Katka TŮMOVÁ a Markéta DEMARTINI-NOSKOVÁ. *Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění*, s. 5.

⁵⁷ Tamtéž s. 6.

Vstaňte všichni lidé vzhůru; moravská; upravila: L. Pospíšilová; str. 16 a 17

Zastoupení hudebních nástrojů	Violoncello nebo kontrabas, xylofon, zvonkohra nebo metalofon, triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p><u>Violoncello</u> pokud by se jednalo pouze o nástroj, tento part by byl vhodný pro žáky ZUŠ, i přesto melodie, kterou violoncello hraje, není příliš složitá a na jiný hudební nástroj (např. keyboard) by jej mohli hrát i žáci nenavštěvující ZUŠ. Noty jsou převážně čtvrt'ové a půlové. Melodii hraje pouze na tónech d, e, A, g, cis.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje čtyřtaktové ostinato TÁ TYTY, TÁ TYTY, NIC NIC, NIC NIC, v souzvuku tónů d^1-a^1, které se opakuje v písni dvakrát. Následně hraje po dobu tří taktů v rytmu TYTY TYTY tóny (g^1, d^1, g^1, d^1), (fis^1, d^1, fis^1, d^1), (e^1, d^1, e^1, d^1). Poslední takt je v rytmu TYTY TÁ na tónu d^1.</p> <p><u>Zvonkohra</u> hraje taktéž čtyřtaktové ostinato, které se dvakrát opakuje. Ostinato je následující: TYTY TYTY (d^1, e^1, fis^1, g^1) TÁ NIC (a^1), NIC NIC, NIC NIC. Následující tři takty hraje v rytmu TÁ TÁ vždy v souzvuku dvou tónů (g^1-h^1, g^1-h^1), (fis^1-a^1, fis^1-a^1), (e^1-g^1, e^1-g^1). Poslední takt je v rytmu TÁ NIC (d^1-fis^1)</p> <p><u>Triangel</u> hraje ve volných taktech zvonkohry a xylofonu v rytmu TÁ TÁ, TÁ NIC.</p>
Další využití písně	Hra na tělo a rozvoj pohybu.
Odkaz na partituru	Obrázek 106- Vstaňte všichni lidé vzhůru

Dítě se nám narodilo; moravská; upravila L. Pospíšilová; str. 18, 19

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, housle/metalofon/zvonkohra, zvonkohra, xylofon, bubínek.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou přede hry a doprovodu zpěvu. Přede hru hrají všechny nástroje kromě xylofonu. Autorka uvádí i možnost zařadit mezihru mezi každou sloku.</p> <p><u>Flétna</u> hraje pouze v přede hře ostinato TYTY TYTY (d^1, e^1, fis^1, a^1) opakující se tři takty, v posledním taktu přede hry dochází ke změně na NIC TÁ (d^1). Po dostatečném procvičení by tento part zvládli i žáci, kteří nenavštěvují ZUŠ, ovšem na jiný doprovodný nástroj</p>

	<p>z Orffova instrumentáře.</p> <p><u>Housle/metalofon/zvonkohra</u> hrají také jenom v předejře ostinato TÁ TÁ v souzvuku dvou tónů (d^1-a^1, e^1-a^1) po dobu tří taktů. V posledním taktu hraje v rytmu NIC TÁ souzvuk d^1-a^1.</p> <p><u>Zvonkohra</u> v předejře hraje totožnou melodii jako housle. Ve sloce hraje ostinato TÁ NIC (d^1-a^1) po dobu tří taktů. Čtvrtý takt je jiný a to TYTY TYTY (a^1, g^1, fis^1, e^1). Následuje opět ostinato TÁ NIC ve stejném opakování a poslední takt v rytmu TYTY TÁ (a^1, g^1, fis^1). Mezihrů může hrát zvonkohra a to následovně: tři takty hraje v rytmu TYTY TYTY s melodií (a^1, a^1, a^1, a^1), (g^1, g^1, g^1, g^1), (fis^1, fis^1, e^1, e^1). Poslední takt je v rytmu TÁ TÁ (d^1, d^1).</p> <p><u>Xylofon</u> hraje čtyřtaktové ostinato TYTY TYTY (d^1, a^1, a, a^1), TYTY TYTY (d^1, a^1, a, a^1), TYTY TYTY (d^1, a^1, a, a^1), TYTY TÁ ($e^1-a^1, e^1-a^1, e^1-a^1$). Toto ostinato se opakuje dvakrát.</p> <p><u>Bubínek</u> hraje v předejře rytmus TÁ NIC, TÁ NIC, TÁ NIC, NIC TÁ. Ve sloce pak hraje dvoutaktové ostinato TÁ NIC, NIC NIC, po celou dobu sloky.</p> <p><u>Dřívka</u> hrají předejru v ostinatu NIC TÁ. Ve sloce se rytmus mění na dvoutaktové ostinato NIC NIC, TYTY TÁ.</p>
Další využití písně	Doplnění písně pohybem, který je ve sborníku popsán.
Odkaz na partituru	Obrázek 107 - Dítě se nám narodilo (a) , Obrázek 108- Dítě se nám narodilo (b)

Aj, pojedźeme my; slezská; upravila K. Tůmová; str. 32 a 33

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna, zvonkohra, xylofon, metalofon, dřívka, rolničky.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod je zapsán formou doprovodu zpěvu a mezihry, která se hraje po dvou slokách a je možná ji dvakrát zopakovat.⁵⁸</p> <p><u>Flétna</u> hraje pouze v mezihře. Vzhledem k rychlejšímu tempu (hybně) a výskytu šestnáctinových not, je tento part vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p>V předejře hraje <u>zvonkohra</u> melodii na tónech od g^1 po a. Ve sloce</p>

⁵⁸ POSPÍŠILOVÁ, Lenka, Katka TŮMOVÁ a Markéta DEMARTINI-NOSKOVÁ. *Nastal přeradoštný čas aneb Vánočnění*, s. 33.

	<p>má již pravidelnější melodii. První část by mohli hrát žáci ZUŠ, druhou část žáci, kteří nenavštěvují ZUŠ.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje souzvuky dvou tónů většinou v hodnotách půlových not. Melodie nemá pravidelné střídání, ale objevují se zde stejné souzvuky na několika místech v písni. Part je svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ.</p> <p><u>Metalofon</u> hraje jednoduchou melodii v hodnotách půlových not.</p> <p><u>Rolničky</u> začínají hrát již dva takty před mezihrůu v rytmu TYTY TYTY. Tento rytmus hrají i v samotné mezihrě, pouze v posledním taktu dochází ke změně na SA TY TY SA.</p> <p><u>Dřívka</u> hrají pouze v mezihrě v rytmu TY SA TY SA. Poslední takt je v rytmu TYTY TY SA.</p> <p>Dřívka a rolničky jsou zapsané v jedné rytmické lince.</p>
Další využití písně	Není popsáno další využití písně.
Odkaz na partituru	Obrázek 109 - Aj, pojedžeme my

Když Panna Maria; upravila L. Pospíšilová; str. 56

Zastoupení hudebních nástrojů	Flétna zobcová altová nebo příčná flétna.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Flétna hraje melodii, která je svou obtížností vhodná pro žáky ZUŠ. Objevuje se v ní tečkovaný rytmus a větší intervalové postupy. Píseň má však klidný charakter, proto by žákům provedení této písně nemuselo činit potíže.
Další využití písně	Píseň je součástí divadelního představení o narození Ježíška.
Odkaz na partituru	Obrázek 110 - Když Panna Marie

Tedy poženem; česká; str. 62

Zastoupení hudebních nástrojů	Housle nebo zvonkohra.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Melodie houslí má velmi jednoduchý charakter. Tento part je tedy vhodný i pro žáky ZUŠ, i pro žáky nenavštěvující ZUŠ, záleží pouze na výběru nástroje. V první části skladby housle hrají čtyřtaktové ostinato TÁ-Á TÁ (d^1-a^1 , d^1-a^1), TÁ-Á TÁ (d^1-a^1 , d^1-a^1), TÁ-Á TÁ (e^1-a^1 , e^1-a^1), TÁ-Á TÁ (d^1-a^1 , d^1-a^1). V druhé části písně hrají housle dvoutaktové ostinato TÁ-Á TÁ (e^1-a^1 , e^1-a^1), TÁ-Á TÁ (d^1-

	$a^1, d^1 - a^1$).
Další využití písňe	Píseň je součástí divadelního představení o narození Ježíška.
Odkaz na partituru	Obrázek 111 - Tedy poženem

2.4.1 Shrnutí:

K analýze bylo vybráno celkem 6 písní z celé metodické publikace. Autorky vybíraly takové doprovody, které jsou svou obtížností vhodné pro obě skupiny, a není potřebná příprava předem. Jedna píseň, která se v analýze objevila je vhodná svou obtížností i pro žáky nenavštěvující ZUŠ, jedná se o píseň *Dítě se narodilo*. I přesto, že je v této písni zapsaný part pro flétnu, je možné jej nahradit nástrojem z Orffova instrumentáře a svou náročností je stále vhodný pro tuto skupinu žáků. Dále celkem tři písňe, které jsou nástrojovým obsazením a náročností vhodné pro zapojení obou skupin. Jsou to písňe: *Vstaňte všichni lidé vzhůru, Aj, pojedzeme my* a *píseň Tedy poženem*. Dvě písňe jsou svou obtížností vhodné pouze pro žáky ZUŠ. Jsou to písňe *Kyrie eleison* a *Když Panna Marie*. U písňe *Kyrie eleison* není vypsán ostinátní doprovod ani u partu zvonkohry, proto je vhodný pro žáky ZUŠ. Píseň *Když Panna Maria* je doprovázena flétnou, jejíž melodie by i po nahrazení jiným nástrojem, nebyla vhodná pro žáky nenavštěvující ZUŠ.

3 Sborník písniček

3.1 Nástroje a jejich ladění

Než se dostaneme k samotným písním, je nutné zmínit způsob ladění nástrojů. Kromě dělení nástrojů podle tvoření tónu na *samozvučné*, *blanozvučné*, *strunné* a *dechové* lze na dělení nástrojů pohlížet z hlediska transpozice.⁵⁹ V tomto případě se nástroje dělí na netransponující a transponující. Netransponující nástroje jsou takové nástroje, které se do not zapisují tak, jak znějí nebo se zapisují o oktávu níž či výš, než je skutečný hraný zvuk. Tyto nástroje se pak značí dodatkovým písmenem C nebo jsou bez dodatkového písmene. Transponující hudební nástroje se do not zapisují v jiné výšce, než je jejich skutečná zvuková výška tónu. Pokud je u názvu nástroje dodatek např. B, znamená to, že tón psaný jako *c* zní jako *b*.⁶⁰ V praxi to znamená, že dva nástroje s rozdílným laděním nemohou hrát stejné noty, protože by dohromady neladily. V tomto případě je nutné noty přepsat.

V zápise not je dále i nutno dbát na rozdíly rozsahu nástrojů. To například znamená, že vše co zahraje klavír laděný v C, nezahraje zobcová flétna laděná také v C. I na tento aspekt byl při tvorbě sborníku brán zřetel a snahou bylo vytvořit notový zápis, aby byl vhodný pro různé nástroje, ovšem ne vždy to bylo možné.

I přesto, že je škála ladění nástrojů velká (nástroje laděné v B, D, A, As, G, F nebo např. v Es), ve sborníku jsou vypsány party pouze pro nástroje v ladění C, B a Es. A to z toho důvodu, že žáci na prvním stupni navštěvující ZUŠ, nejčastěji hrají na nástroje v tomto ladění. U žáků se můžeme setkat také s nástroji laděnými v F. Do této skupiny nástrojů patří například lesní roh nebo anglický roh. Ovšem většina dechových nástrojů má předstupuň hry na sopránovou zobcovou flétnu, nebo u lesního rohu nejprve žáci hrají na lesnici. Vzhledem k tomu se dá předpokládat, že žáci 4. a 5. ročníku ZŠ nebudou mít dostatečně zvládnuté instrumentální dovednosti na tyto nástroje. Z toho důvodu nemá opodstatnění vypracovávat notaci pro nástroje laděné v F.

Zobcová flétna altová je zahrnuta v tabulce nástrojů v ladění C, i přesto, že je o kvintu níž než sopránová zobcová flétna a její nejhlubší tón je f^1 . Daniel uvádí: „*Přitom se notuje tak, jak skutečně zní, a proto na ní tedy nelze používat hmaty sopránové flétny.*“⁶¹ To znamená, že hmat pro g^1 na sopránové zobcové flétně, je hmat pro c^2 na altové sopránové flétně. Pokud je

⁵⁹ MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. 9. vydání, (v nakladatelství Bärenreiter Praha vydání první). Praha: Bärenreiter, 2017. s. 17. ISBN 978-80-86385-12-9.

⁶⁰ Tamtéž s. 14.

⁶¹ DANIEL, Ladislav. *Škola hry na altovou zobcovou flétnu: první díl*. Praha: PANTON, 2000. s. 5. ISMN M-2050-0191-9.

dodržena tato skutečnost, mohou, zobcová flétna sopránová a altová, hrát ze stejného partu. V opačném případě společná hra ze stejného partu není možná vzhledem k F ladění altové flétny.

Nástroje, se kterými se u žáků ve 4. a 5. ročníku můžeme setkat a jejich ladění je přiloženo v následující tabulce.

Ladění nástroje	Výčet nástrojů
v C	Zobcová flétna sopránová, příčná flétna, housle, violoncello, kontrabas, klavír, akordeon, kytara, zobcová flétna altová (<i>výjimka</i>)
v B	B klarinet, tenorový saxofon, sopránový saxofon, křídlovka, basová křídlovka, trubka, pozoun, lesnice.
v Es	Altový saxofon, Es klarinet ⁶² .

Tabulka 2- Ladění nástrojů⁶³

3.2 Metodický komentář ke sborníku písní

Sborník písní vznikl na základě získaných poznatků z analyzovaných učebnic a souvisejících metodických publikací. Učebnice a související metodické publikace byly zdrojem pro zjištění očekávané úrovně obtížnosti instrumentálních doprovodů vhodných pro žáky 4. a 5. ročníku. Také byly inspirací pro způsob zápisu melodických nástrojů pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Sborník obsahuje deset písní a doprovody těchto písní jsou určeny žákům 4. a 5. ročníků ZŠ. Většina z nich vychází z učebnic nebo souvisejících metodických publikací, které byly vybrány k analýze. Písně byly vybrány z těchto publikací, neboť lze předpokládat, že jsou autory daných publikací považovány za vhodné pro věkovou kategorii žáků 4. a 5. ročníku. Užší předpoklady výběru písní byly různé: některé písně byly vybrány pro svou oblíbenost mezi žáky a jiné pro osobní bezprostřední nápad instrumentálního doprovodu při poslechu písně. I přesto, že byly písně čerpány převážně z učebnic a souvisejících metodických publikací, může se originální tónina lišit. A to proto, aby melodii doprovodu zvládli zahrát žáci ZUŠ na své nástroje, a zároveň, aby melodie pro zpěv byla stále v rozsahu hlasových možností žáků 4. a 5. ročníku. V některých případech jsou pozměněny také akordy, které byly v publikacích uvedeny. Pouze dvě písně *Ovečky zaběhnuté* a *Jožin z bažin* nebyly uvedeny ani v jedné zmíněné publikaci a byly vybrány pro jinakost a atraktivnost.

⁶² Klarinet o velikosti 40 cm, na nějž začínají hrát malí klarinetisti z důvodu váhy a velikosti.

⁶³ MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. 9. vydání, (v nakladatelství Bärenreiter Praha vydání první). Praha: Bärenreiter, 2017. ISBN 978-80-86385-12-9.

Snahou, při tvoření tohoto sborníku bylo, vytvořit takový materiál, který bude vhodný pro žáky ZUŠ. Bude v něm prostor pro využití jejich potenciálu a dovedností a současně jim bude umožněno hrát na nástroj, na který se učí v ZUŠ. Zároveň bylo snahou zapojit i žáky, kteří nenavštěvují ZUŠ. Pro tyto žáky byly vybrány nástroje z Orffova instrumentáře a byly vytvořeny jednoduché rytmické doprovody založené zejména na ostinatu.

Způsoby instrumentálního doprovodu jsou různé. V písních se tedy objevují ostinátní doprovody, doprovody držením akordu, doprovody pomocí druhého hlasu ke zpěvu, nebo doprovody formou přede hry a mezihry. Party vypsané pro žáky ZUŠ jsou vždy melodicky i rytmicky stejné, to znamená, že výška tónů může být odlišná pouze oktávou nahoru nebo dolů, jinak jsou party C, B, Es totožné a nedochází mezi nimi k žádným tříhlasým variacím. To znamená, že pokud budeme mít ve školní třídě dva nástroje odlišného ladění, budou hrát totožnou melodii. Vždy je vhodné, aby žáci noty dostali předem a mohli se na doprovod připravit. Žádný z doprovodů pro žáky ZUŠ nebyl zamýšlen jako vhodný pro hru z listu.

Zápis instrumentálních doprovodů je diferenciován. U žáků ZUŠ se očekává znalost not zapsaných v notové osnově, proto je pro ně připravený tento typ zápisu. Pro žáky nenavštěvující ZUŠ je připraven jiný typ zápisu a to buď formou barevných not dle barev ozvučných trubic, nebo specifickým zápisem rytmických nástrojů do tabulky viz následující obrázek.

triangl									
bubínek									
tamburína									
	Š	ro	-	ký,	hlu	-	bo	-	ký

Obrázek 1 - Rytmičtý zápis

Každá píseň obsahuje partituru, ve které jsou vypsány party všech nástrojů v notové osnově a jsou určeny učitelům. Součástí diplomové práce je graficky zpracovaný sborník písní, kde je partitura, ale i jednotlivé party rozděleny pro každý hudební nástroj zvlášť.

Pro metodický komentář písní byla zvolena stejná tabulka jako pro analýzu písní z důvodu lepší přehlednosti a stejné struktury diplomové práce.

3.3 Písně

3.3.1 Široký, hluboký ty vltavský tůně

Autor: lidová

Zdroj: *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*⁶⁴

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, rámový buben, tamburína, triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas doprovází zpěv v podobě druhého hlasu, který by případně mohli zazpívat žáci ZUŠ navštěvující obor zpěvu. Ovšem záleží na hlasovém rozsahu žáků ZUŠ a to proto, že se v notovém zápise pro C hlas objevuje až tón f^2.</p> <p><u>Rámový buben</u> hraje po celou dobu písně v ostinatu TÁ NIC NIC.</p> <p><u>Tamburína</u> hraje v první části písně třítaktové ostinato NIC TÁ TÁ, NIC NIC NIC, NIC NIC NIC. Ve druhé části hraje ostinato NIC TÁ TÁ. V posledních dvou taktech dochází ke změně na NIC NIC NIC, TÁ-Á-Á.</p> <p>Triangel vyplňuje pomlky tamburíny v první části v rytmu NIC TÁ-Á, TÁ-Á-Á, V druhé hraje až v posledních dvou taktech ve stejném rytmu.</p> <p>Všechny rytmické nástroje jsou zamýšleny pro žáky nenavštěvující ZUŠ.</p>
Další využití písně	Dvojhlasý zpěv.
Odkaz na partituru	LXXIV– Široký, hluboký ty vltavský tůně

3.3.2 Ej, padá, padá rosička

Autor: lidová

Zdroj: *Hravá hudební výchova 4: Učebnice pro 4. ročník ZŠ*⁶⁵

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, dvě zvonkohry.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod je zamýšlen formou držení akordů. Tóny každého akordu jsou rozepsány mezi nástroje laděné v C, B, Es a zvonkohry. Ovšem nástroje laděné v C, B, Es hrají tón v totožné

⁶⁴ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*, s. 38.

⁶⁵ TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova učebnice pro 4. ročník*, s. 24.

	výšce, tedy unizono. <u>Obě zvonkohry</u> jsou zamýšleny pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Vzhledem k tomu, že nemají pravidelné ostinato, je vhodné s žáky part předem nacvičit.
Další využití písně	-
Odkaz na partituru	LXXX – Ej, padá, padá rosička

3.3.3 Loučení, loučení

Autor: lidová

Zdroj: *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*⁶⁶

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, zvonkohra a triangel.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zamýšlen jako predehra a mezihra. V té se objevuje variace hlavní melodie. <u>Zvonkohra</u> hraje rytmické ostinato TYTY TYTY. Hlavní tón je po celou dobu písně tón c ¹ a podle akordu jsou k němu přiřazeny další tóny. Motiv může vypadat například takto c ¹ , e ¹ , c ¹ , e ¹ . Tento part je obtížnější pro orientaci v notovém zápise, i přesto, že budou noty barevně vyznačeny. Proto je vhodné předem part procvičit a případně vložit do rukou žáků ZUŠ. <u>Triangel</u> hraje po celou dobu písně dvoutaktové rytmické ostinato TÁJ TY, TÁ-Á. Pouze na třech místech dochází ke změně na třítaktový rytmus TÁJ TY, TÁ-Á, TÁ-Á. Doporučení je podpořit rytmus vyslovováním rytmických slabik i během hry.
Další využití písně	-
Odkaz na partituru	LXXXIV – Loučení, loučení

3.3.4 Měla jsem holoubka

Autor: lidová

Zdroj: *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*⁶⁷

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, ozvučná dřívka, rumba koule.
Způsob zpracování	Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zapsán jako doprovod

⁶⁶ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání, s. 116.

⁶⁷ JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*, s. 28.

instrumentálního doprovodu	<p>zpěvu v různých melodických variacích.</p> <p>V první části hrají <u>ozvučná dřívka</u> dvoutaktové ostinato TÁ NIC TÁ NIC, NIC TYTY TYTY NIC. Ve druhé části písni hrají dřívka jednotaktové ostinato TÁ NIC TÁ NIC. Tento part byl zamýšlen pro žáky nenavštěvující ZUŠ.</p> <p><u>Rumba koule</u> hrají po celou dobu skladby ostinato NIC TÁ NIC TÁ, které také bylo zamýšleno pro žáky nenavštěvující ZUŠ.</p>
Další využití písni	-
Odkaz na partituru	XCII – Měla jsem holoubka

3.3.5 Žádnýj neví, co sou Domažlice

Autor: lidová

Zdroj: *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*⁶⁸

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, xylofon, rámový buben, ozvučná dřívka.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	<p>Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zapsán jako variace hlavní melodi. Touto melodií nástroje doprovází zpěv.</p> <p><u>Xylofon</u> hraje doprovodnou melodi v rytmu TÁ TÁ TÁ příznávkovým doprovodem. Part je určen žákům nenavštěvující ZUŠ, je však zapsán v nepravidelném melodickém ostinatu, proto je vhodné part předem procvičit.</p> <p><u>Rámový buben</u> hraje ostinato TÁ NIC NIC po celou dobu písni.</p> <p><u>Ozvučná dřívka</u> hrají dvoutaktové ostinato NIC TÁ TÁ, NIC TYTY TYTY. Oba tyto rytmické nástroje jsou zamýšleny pro žáky nenavštěvující ZUŠ.</p>
Další využití písni	-
Odkaz na partituru	XCIX – Žádnýj neví, co sou Domažlice

3.3.6 Čert a Káča

Autor: Pavel Jurkovič

Zdroj: *Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)*⁶⁹

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, xylofon, rámový buben, ozvučná dřívka.
-------------------------------	---

⁶⁸ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání, s. 42.

⁶⁹ JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)*, s. 12 -13.

Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zapsán jako předehra, doprovod zpěvu a dohra. Rytmus zapsaných not vypadá na první pohled složitě, melodie má ale ostinátní charakter, proto by po dostatečném procvičení žáci ZUŠ neměli mít problém přiložený part zahrát. <u>Buben</u> hraje ve třídobém rytmu ostinato TÁ NIC NIC. Ve dvoudobém rytmu hraje metrum. <u>Dřívka</u> hrají ve třídobém rytmu ostinato NIC TÁ TÁ, ve dvoudobém rytmu hrají ostinato TYTY TYTY. Oba rytmické nástroje jsou zamýšleny pro žáky nenavštěvující ZUŠ.
Další využití písně	-
Odkaz na partituru	CVII – Čert a Káča

3.3.7 Chtíc, aby spal

Autor: Adam Michna z Otradovic

Zdroj: *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*⁷⁰

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, triangl, rumba koule.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod pro C, B, Es, hlas je zapsán jako předehra, doprovod zpěvu a mezihra, která je zároveň dohrou. První část doprovodu zpěvu je druhým hlasem ke zpěvu. V druhé části se melodie proměňuje a dobarvuje zpěv osminovými notami v legatu. <u>Triangl</u> hraje pravidelně v místech, kde je nota půlová s tečkou. V daném taktu hraje v rytmu NIC NIC TÁ. <u>Rumba koule</u> hrají až v druhé části písně v rytmu TYTY TYTY TYTY po dobu pěti taktů, šestý takt hrají v rytmu TYTY TYTY NIC. Oba tyto rytmické nástroje jsou zamýšleny pro žáky nenavštěvující ZUŠ.
Další využití písně	-
Odkaz na partituru	CXV - Chtíc, aby spal

⁷⁰ LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání, s. 56.

3.3.8 Dej, Bůh štěstí

Autor: lidová

Zdroj: *Hudební výchova 2: pro 2. ročník základní školy*⁷¹

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, triangel, tamburína.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zapsán jako předehra, doprovod zpěvu. Jako jediná píseň v tomto sborníku má vypsáný trojhlas pro hudební nástroje ZUŠ. Tento trojhlas následuje po šestitaktové předešle. První hlas hraje hlavní melodii stejnou jako je melodie zpěvu. Zpěv se přidává až po této druhé části předešly. <u>Triangel</u> hraje v rytmu TÁ TÁ pouze v některých částech písně. <u>Tamburína</u> hraje ostinato NIC TÁ NIC TÁ po celou dobu písně. Pouze v úvodních šesti taktech nehraje. Oba rytmické nástroje jsou zamýšlené pro žáky nenavštěvující ZUŠ.
Další využití písně	-
Odkaz na partituru	CXXIII – Dej, Bůh štěstí

3.3.9 Ovečky zaběhnuté

Autor: Libor Mysliveček, hraje Fleret, zpívá Jarmila Šuláková

Zdroj: webová stránka *Zpěvník*⁷²

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, xylofon, triangel, ozvučná dřívka, tamburína.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zapsán jako předehra a dohra. Melodie obou částí je variací hlavní melodie písně. <u>Triangel</u> hraje v první předešle a doprovodu zpěvu čtyřtaktové ostinato NIC NIC NIC, NIC NIC NIC, TÁ-Á-Á, NIC NIC NIC. V posledních šesti taktech dohry nehraje výše zmíněné ostinato. Hraje až v předposledním taktu v rytmu TÁ-Á-Á, ostatní takty nehraje. <u>Dřívka</u> hrají po celou dobu písně ostinato TÁ NIC NIC. <u>Tamburína</u> hraje po celou dobu písně ostinato NIC TÁ TÁ.

⁷¹ LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova 2: pro 2. ročník základní školy*. 2. vydání. SPN, 2012, s. 46. ISBN 80-7235-312-8.

⁷² *Zpěvník* [online]. [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: https://zpevnik.trasa20.cz/Duhovy/Ovecky_zabehnute-91/

	Všechny rytmické nástroje jsou zamýšleny pro žáky nenavštěvující ZUŠ.
Další využití písně	-
Odkaz na partituru	CXXXII – Ovečky zaběhnuté

3.3.10 Jožin z bažin

Autor: Ivan Mládek

Zdroj: *Zpěvník Ivan Mládek*⁷³

Zastoupení hudebních nástrojů	C, B, Es hlas, kazoo, rámový buben, dřevěné bloky.
Způsob zpracování instrumentálního doprovodu	Instrumentální doprovod pro C, B, Es hlas je zapsán formou doprovodu zpěvu v jednotaktových rytmických melodiích, které se objevují každý čtvrtý takt. <u>Kazoo</u> hraje úvodní předeheru a také dohru. Tento part je určen žákům, kteří nenavštěvují ZUŠ. Ve sborníku je uvedena možnost vyrobit si kazoo z pet láhve dle publikace <i>Hudební nástroje jinak</i> . ⁷⁴ <u>Rámový buben</u> hraje ostinato TÁ NIC. <u>Dřevěné bloky</u> hrají ostinato NIC TÁ.
Další využití písně	Výroba kazoo.
Odkaz na partituru	CXL – Jožin z bažin

⁷³ MLÁDEK, Ivan a Pavel KANTOREK. *Zpěvník Ivan Mládek*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0565-2.

⁷⁴ COUFALOVÁ, Gabriela; MEDEK, Ivo a SYNEK, Jaromír. *Hudební nástroje jinak: netradiční využití tradičních hudebních nástrojů a vytváření jednoduchých hudebních nástrojů: [slyšet jinak]*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2013. s. 140. ISBN 978-80-7460-037-1.

Závěr

Diplomová práce byla zaměřena na analýzu instrumentálních doprovodů v učebnicích a souvisejících metodických publikacích vhodných pro žáky 4. a 5. ročníku. Práce byla rozdělena na tři kapitoly. První kapitola se zabývala instrumentálními doprovody v učebnicích, druhá kapitola se zabývala instrumentálními doprovody v souvisejících metodických publikacích. V obou případech byla analýza zaměřena na zpracování instrumentálního doprovodu, způsob zápisu, četnost výskytu doprovodů a různorodost výběru hudebních nástrojů. Třetí kapitola popisovala sborník písní s instrumentálními doprovody vhodnými pro žáky ZUŠ i žáky nenavštěvující ZUŠ, jehož zdrojem a inspirací byly poznatky získané analýzou učebnic a souvisejících metodických publikací.

Cílem diplomové práce bylo analyzovat a vyhodnotit zastoupení instrumentálních doprovodů písní v učebnicích a v souvisejících metodických publikacích. Hlavní výzkumnou metodou byla obsahová analýza zaměřená na instrumentální činnosti. K měření byly vybrány učebnice pro 4. a 5. ročník z nakladatelství *Nová škola*, *Nová škola – Duha*, *Státní pedagogické nakladatelství* a *Taktik*. Ze souvisejících metodických publikací byl vybrán sborník *Na orffovských cestách I.*, *Na orffovských cestách II.*, *Ententýn(a) Mandolína a Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění*.

Z analýzy učebnic vyplynulo, že jejich vybavenost po stránce instrumentálních doprovodů písní se různí. Zastoupení instrumentálních doprovodů se pohybovalo v rozmezí od jednoho po třicet instrumentálních doprovodů. Stejně tak příležitost pro zapojení žáků ZUŠ i žáků nenavštěvujících ZUŠ byla v každé učebnici rozdílná. Učebnice nakladatelství *Nová škola* měly zastoupení instrumentálních doprovodů nejméně početné. V učebnici pro 4. ročník byl pouze jeden instrumentální doprovod a v učebnici pro 5. ročník dva doprovody, z toho jeden vhodný pro žáky ZUŠ. Učebnice nakladatelství *Nová škola Duha* měla nejpočetnější zastoupení instrumentálních doprovodů z analyzovaných publikací a to celkem třicet. Ovšem ani jeden doprovod nebyl svou obtížností vhodný pro žáky ZUŠ. V učebnicích *Státního pedagogického nakladatelství* se vyskytovalo deset doprovodů v učebnici pro 4. ročník a jedenáct doprovodů v učebnici pro 5. ročník. V učebnicích byly zastoupeny doprovody všech úrovní obtížnosti. Doprovody vhodné pro žáky nenavštěvující ZUŠ, doprovody vhodné pro obě skupiny žáků i takové doprovody, které byly svou obtížností vhodné pro žáky ZUŠ. Učebnice nakladatelství *Taktik* jako jediná diferenciovala obtížnost zápisu instrumentálních doprovodů písní, což umožnilo žákům nenavštěvující ZUŠ snazší a rychlejší orientaci v notovém zápise. Celkem obsahovala devatenáct instrumentálních doprovodů, které byly

svou obtížností vhodné, buď pro žáky nenavštěvující ZUŠ, nebo pro žáky navštěvující ZUŠ. Příležitost pro společnou hru obou skupin žáků, se v učebnici neobjevovala.

Pavel Jurkovič i Lenka Pospíšilová zastoupení instrumentálních doprovodů zpracovali různým způsobem a obtížnosti doprovodů a zastoupení hudebních nástrojů se v souvisejících metodických publikacích lišily. Oba díly publikace *Na orffovských cestách* od Pavla Jurkoviče neobsahovaly písně, které by svou obtížností byly vhodné pouze pro žáky nenavštěvující ZUŠ. Z prvního dílu bylo analyzováno osm písní a celkem šest bylo vhodných pro zapojení obou skupin žáků a dvě písně byly svou obtížností vhodné pro žáky ZUŠ. Z druhého dílu bylo analyzováno šest písní, z toho tři byly vhodné pro zapojení obou skupin žáků a tři pouze pro zapojení žáků ZUŠ. Publikace *Ententýn(a) Mandolína* od Lenky Pospíšilové obsahovala takové doprovody, které byly svou obtížností vhodné pro žáky nenavštěvující ZUŠ, pro obě skupiny žáků, i pro žáky ZUŠ. K analýze bylo vybráno celkem sedm písní. Poslední analyzovanou publikací byl sborník *Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění* taktéž od Lenky Pospíšilové. Z této publikace bylo k analýze vybráno šest písní. Publikace nabízela možnost zapojení žáků nenavštěvující ZUŠ, zapojení obou skupin žáků i zapojení žáků ZUŠ.

Během analýzy všech zmíněných materiálů jsem však nenarazila na jediný instrumentální doprovod, kde by autor vypsál part pro nástroje jiného ladění než C a pokud nástroj jiného ladění zmiňoval, již nebyl přiložený part, který by pro takový nástroj byl vhodný.

Dílčím cílem bylo vytvořit sborník písní s instrumentálními doprovody vhodnými pro žáky ZUŠ i žáky nenavštěvující ZUŠ na základě získaných poznatků z analýzy učebnic a souvisejících metodických publikací. Sborník byl popsán ve třetí kapitole a vložen do přílohy. Nabízí možnost zapojení žáků ZUŠ i žáků nenavštěvujících ZUŠ v hodinách hudební výchovy v oblasti instrumentálních doprovodů písní. Všechny doprovody byly upraveny pro nástroje laděné v C, B a Es a tyto party jsou určeny pro žáky ZUŠ. Pro žáky nenavštěvující ZUŠ byly vybrány nástroje z Orffova instrumentáře a zapsány v notové osnově a barevně rozlišeny dle barev ozvučných trubec nebo zapsány do speciálních tabulek. Ve sborníku bylo zpracováno celkem deset písní, z nichž osm bylo vybráno z analyzovaných učebnic a souvisejících metodických publikací. Zbylé dvě písně byly vybrány pro osobní bezprostřední nápad instrumentálního doprovodu při poslechu písně.

Záměrem každého učitele hudební výchovy by mělo být přinášení radosti žákům z hudby. Instrumentální činnosti mohou být vhodným prostředkem pro naplnění tohoto cíle. Na základě toho vznikl sborník písní. Aby radost z hudby pocítili žáci nenavštěvující ZUŠ a žáci ZUŠ objevili radost z využití svých dovedností mimo základní umělecké školy.

Seznam literatury a pramenů

COUFALOVÁ, Gabriela; MEDEK, Ivo a SYNEK, Jaromír. *Hudební nástroje jinak: netradiční využití tradičních hudebních nástrojů a vytváření jednoduchých hudebních nástrojů*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2013. ISBN 978-80-7460-037-1.

DANIEL, Ladislav. *Škola hry na altovou zobcovou flétnu: první díl*. Praha: PANTON, 2000. ISMN M-2050-0191-9.

CHOMOUCKÁ, Eva a Lenka ANDRÝSKOVÁ. *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola - Duha, 2021. ISBN 978-80-88285-55-7.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2000. ISBN 80-7289-011-5.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Metodický průvodce učebnicí: Hudební výchova 4 učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2000. ISBN 80-7289-012-3.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2001. ISBN 80-7289-036-0.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Metodický průvodce učebnicí: Hudební výchova 5 pro 5. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2001. ISBN 80-7289-037-9.

JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách I. (písničky pro malé i větší)*. Netolice: Jc-Audio, 2007. ISMN M-706532-00-4.

JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)*. Netolice: Jc-Audio, 2009. ISMN 979-0-706532-17-2.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 4. ročník základní školy: Metodická příručka*. Praha: SPN, 2000. ISBN 80-7235-113-3.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova pro 5. ročník základní školy: Metodická příručka*. Praha: SPN, 2000. ISBN 80-7235-127-3.

LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova 2: pro 2. ročník základní školy*. 2. vydání. SPN, 2012. ISBN 80-7235-312-8.

LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy*. 3. upravené vydání. Praha: SPN, 2018. ISBN 987-80-7235-608-9.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání. Praha: SPN, 2018. ISBN 987-80-7235-609-6.

MLÁDEK, Ivan a Pavel KANTOREK. *Zpěvník Ivan Mládek*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0565-2.

MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. 9. vydání, (v nakladatelství Bärenreiter Praha vydání první). Praha: Bärenreiter, 2017. ISBN 978-80-86385-12-9.

POSPÍŠILOVÁ, Lenka. *Ententýna(a) Mandolína I: Neposedné písničky*. Praha: Hrajeto, 2019. ISMN 979-0-9004026-6-0.

POSPÍŠILOVÁ, Lenka, Katka TŮMOVÁ a Markéta DEMARTINI-NOSKOVÁ. *Nastal přeradostný čas aneb Vánočnění*. Praha: Hrajeto, 2020. ISMN 979-0-9004026-5-3.

SYNEK, Jaromír. *Didaktika hudební výchovy I*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0972-0

TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova: učebnice pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-486-3.

TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova 4: Pracovní sešit pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-487-0.

TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Metodická příručka: Hudební výchova 4: Pro vyučující hudební výchovy 4. ročníku ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-494-8.

Elektronické zdroje

ANDRÝSKOVÁ, Lenka a Eva CHOMOUCKÁ. *Metodický průvodce k učebnici: Hudební výchova 4* [online]. Brno: Nová škola - Duha, 2021 [cit. 2023-07-13]. Dostupné z: <https://novaskoladuha.cz/p/pdf-metodicky-pruvodce-k-ucebnici-hudebni-vychova-4-44-57/>

Canva.com. [online]. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.canva.com/>

MuseScore. Verze 4.2.1. Notový editor. Dostupné z: <https://musescore.org/cs>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha: MŠMT, 2021 [cit. 2024-01-28]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcovy-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Zpěvník [online]. [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: https://zpevnik.trasa20.cz/Duhovy/Ovecky_zabehnute-91/

Nosiče CD

CHOMOUTSKÁ, Eva. *Audio Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy* [zvukový záznam na CD]. Brno: Nová škola – Duha, 2021.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: Nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici* [zvukový záznam na CD]. Brno: Nová škola, 2000.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: Nahrávky instrumentálních doprovodů písní obsažených v učebnici* [zvukový záznam na CD]. Brno: Nová škola, 2001.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy* [zvukový záznam na CD]. Praha: Český rozhlas, 1998.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 4: pro 4. ročník základní školy* [zvukový záznam na CD]. Praha: Český rozhlas, 1998.

POSPÍŠILOVÁ, Lenka. *Ententýn(a) Mandolína (I): (Neposedné písničky)*. [zvukový záznam na CD]. Praha: Hrajeto, 2019.

TAYLOR, Daniela. *Hravá hudební výchova 4: CD k učebnici a pracovnímu sešitu pro 4. ročník ZŠ* [zvukový záznam na CD], Praha: Taktik International, 2022.

Seznam použitých zkratk

RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

SPN – Státní pedagogické nakladatelství

ZUŠ – Základní umělecká škola

Seznam příloh

Seznam obrázků v přílohách

Příloha 1 - Rytmičkový zápis	71
------------------------------------	----

Obrázky z učebnic nakladatelství Nová škola

Příloha 2 - Pletla v kytku	V
Příloha 3 - Byla cesta	V
Příloha 4- Měla jsem holoubka	VI

Obrázky z učebnic nakladatelství Nová škola, Duha

Příloha 5 - Kdes, holubičko, lítala (a)	VII
Příloha 6 - Kdes, holubičko, lítala (b)	VII
Příloha 7 - Černé oči.....	VII
Příloha 8 - Na Vánoce dlouhé noce.....	VIII
Příloha 9 - Já malý přicházím koledovat	VIII
Příloha 10 - Valčík se představuje.....	IX
Příloha 11 - Široký, hluboký	IX
Příloha 12- Budme všichni veselí	IX
Příloha 13 - Červená, modrá fiala	X
Příloha 14 - A já su synek z Polanky	X
Příloha 15 - Když se zamiluje kůň	X
Příloha 16 - Tovačov, Tovačov	XI
Příloha 17 - Dyž sa buček zelená	XI

Obrázky z učebnic nakladatelství SPN

Příloha 18 - Znam já jeden krásný zámek	XII
Příloha 19 - Išla Marina.....	XII
Příloha 20 - Jsou mlynáři	XIII
Příloha 21 - Už ty pilky dořezaly (verze 1)	XIV
Příloha 22 - Už ty pilky dořezaly (verze 2)	XIV
Příloha 23 - Labada	XIV
Příloha 24 - Mám ráda kytky.....	XIV

Příloha 25 - Liščí mazurka (a).....	XV
Příloha 26 - Liščí mazurka (b).....	XVI
Příloha 27 - Koleda, koleda Štěpáne	XVI
Příloha 28 - Avignonský most (učebnice).....	XVII
Příloha 29 - Avignonský most (metodika)	XVII
Příloha 30 - Matěj Tuhý (a).....	XVII
Příloha 31 - Matěj Tuhý (b).....	XVIII
Příloha 32 - Matěj Tuhý (c).....	XIX
Příloha 33 - Bejvávalo	XIX
Příloha 34 – Turek (a)	XX
Příloha 35 - Kouzla tónů	XXI
Příloha 36 - Kdyby byl Bavorov	XXI
Příloha 37 - Na rozloučení	XXI
Příloha 38 - Na rozloučení (druhý hlas)	XXI
Příloha 39 - Pět minut v Africe	XXII
Příloha 40 - Čtyři koně jdou 1(a)	XXIII
Příloha 41 - Čtyři koně jdou 1 (b)	XXIV
Příloha 42 - Čtyři koně jdou 1 (c)	XXV
Příloha 43 - Káča, má.....	XXVI
Příloha 44 - Čtyři koně jdou 2 (a)	XXVI
Příloha 45 - Čtyři koně jdou 2 (b)	XXVII
Příloha 46 - Na tý louce zelený	XXVII
Příloha 47 - Měla jsem milého hulána	XXVIII
Příloha 48 - Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku (a).....	XXVIII
Příloha 49 - Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku (b).....	XXIX

Obrázky z učebnice nakladatelství Taktik

Příloha 50 - Hudební abeceda	XXX
Příloha 51 - Hora Říp	XXXI
Příloha 52 - Na Bílé hoře.....	XXXI
Příloha 53 - Ej, padá, padá rosička	XXXII
Příloha 54 - Na vzduchu (učebnice).....	XXXII
Příloha 55 - Na vzduchu (metodika)	XXXIII
Příloha 56 - Den přeslavný.....	XXXIII

Příloha 57 - Štěstí, zdraví, pokoj svatý.....	XXXIII
Příloha 58 - Fanfr, fanfr, fanfrnoch (prac. sešit)	XXXIV
Příloha 59 - Fanrf, fanfr, fanfrnoch (učebnice)	XXXIV
Příloha 60 - Což se mně, má milá	XXXV
Příloha 61 - Měla jsem milého hulána	XXXIV
Příloha 62 - Na tý louce zelený	XXXV
Příloha 63 - Zahraj mně, dudáčku, na dudy	XXXVI
Příloha 64 - Pásla husy pode dvorem	XXXVI
Příloha 65 - Tráva neroste (a).....	XXXVI
Příloha 66 - Tráva neroste (b)	XXXVII
Příloha 67 - Lesní studánka (a).....	XXXVII
Příloha 68 - Lesní studánka (b)	XXXVII
Příloha 69 - Lesní studánka (c).....	XXXVII
Příloha 70 - Velikonoční pomlázka.....	XXXVIII
Příloha 71 - Hody, hody, do provody	XXXVIII
Příloha 72 - Každá škola má svůj konec	XXXVIII
Příloha 73 - Na našem dvoře je pěkná růžička	XXXVIII

Obrázky z publikace Na orffovských cestách I.

Příloha 74 - Luna a slunce.....	XXXIX
Příloha 75 - Vajíčko (a).....	XL
Příloha 76 - Vajíčko (b).....	XLI
Příloha 77 - Měsíce (a).....	XLII
Příloha 78 - Měsíce (b).....	XLIII
Příloha 79 - Housle a kos	XLIV
Příloha 80 - Kuň, kuň, kuň	XLV
Příloha 81 - Písnička o Sněhurce (a)	XLVI
Příloha 82 - Písnička o Sněhurce (b).....	XLVII
Příloha 83 - Ukolébavka.....	XLVIII
Příloha 84 - Jak se staví plot.....	XLIX

Obrázky z publikace Na orffovských cestách II.

Příloha 85 - Veselý den	L
Příloha 86 - O Červené Karkulce	LI

Příloha 87 - Sněžný muž neboli yeti	LII
Příloha 88 – Podzimní (a).....	LIII
Příloha 89 - Podzimní (b).....	LIV
Příloha 90 - Pět minut v Africe (a).....	LIV
Příloha 91 - Pět minut v Africe (b).....	LV
Příloha 92 - Každá škola má svůj konec (a).....	LVI
Příloha 93 - Každá škola má svůj konec (b).....	LVII

Obrázky z publikace Ententýn(a) Mandolína

Příloha 94 - Dobrý den	LVIII
Příloha 95 - Čas utíká mezi prsty (a).....	LIX
Příloha 96 - Čas utíká mezi prsty (b).....	LIX
Příloha 97 - Dešťová (a).....	LX
Příloha 98 - Dešťová (b).....	LX
Příloha 99 - Dračí (a).....	LXI
Příloha 100 - Dračí (b)	LXI
Příloha 101 - Narodilo se děťátko	LXII
Příloha 102 - Ententýna Mandolína (a)	LXIII
Příloha 103 - Ententýna mandolína (b)	LXIII
Příloha 104 - Orfeus	LXIV

Obrázky z publikace Nastal přeradostný čas

Příloha 105 - Kyrie eleison.....	LXV
Příloha 106- Vstaňte všichni lidé vzhůru	LXVI
Příloha 107 - Dítě se nám narodilo (a)	LXVII
Příloha 108- Dítě se nám narodilo (b).....	LXVII
Příloha 109 - Aj, pojedžeme my.....	LXVIII
Příloha 110 - Když Panna Marie	LXIX
Příloha 111 - Tedy poženem	LXIX

Sborník písniček

Příloha 112 – Sborník písniček.....	LXX
-------------------------------------	-----

Přílohy

Obrázek 2 - Pletla v kytku

The musical score for 'Pletla v kytku' is divided into four sections: **Předehra** (Introduction), **Zpěv 1. sloky** (Verse 1), **Mezihra** (Interlude), and **Zpěv 2. sloky** (Verse 2), followed by a **Dohra** (Coda). The score is written for two instruments: **kastaněty** (castanets) and **hůlky** (rattles). Both parts are in a 2/4 time signature. The castanets part consists of a simple rhythmic pattern of quarter notes and rests. The rattles part features a melody of eighth notes and quarter notes, often beamed together. The structure is as follows: **Předehra** (4 measures), **Zpěv 1. sloky** (4 measures), **Mezihra** (4 measures), **Zpěv 2. sloky** (4 measures), and **Dohra** (4 measures).

Obrázek 3 - Byla cesta

The musical score for 'Byla cesta' is written for three parts: **zpěv** (voice), **triangl** (triangle), and **hůlky** (rattles). The time signature is 3/4. The lyrics are:
By- la ces- ta, by- la u- šla- pa- ná,
Kdo ju šla- pal, kdo ju šla- pal, matka Kris- ta Pá- na.
The score is divided into two systems. The first system contains the first line of lyrics. The second system contains the second line of lyrics. The voice part has a melody of quarter notes. The triangle part plays a simple rhythmic pattern of quarter notes. The rattles part has a melody of quarter notes. The score ends with a double bar line and repeat dots.

Obrázek 4- Měla jsem holoubka

Měla jsem holoubka

Česká
Doprovod Petr Eben

Mírně, zpěvně

zpěv

p D A D G D

1. Mě- la jsem ho- loub- ka v truh- le za- vrě- né-
jest mi u- le- těl do po- le ši- ré-

zobcová flétna
sopránová (nebo
zvonkohra alt.)

housle (nebo
zobcová flétna)

p *p* *V*

1. A 2. A Emi A⁷ D D

ho, on ho; do po le ši- ré- ho, na

mf G A⁷ D D Emi A⁷ D Emi G

ze- le- ný dou- bek, tam so- bě za- hou- kal můj

mf

D Emi Hmi A D *p* G D Emi Hmi A⁷ D

zla- tej ho- lou- bek, můj zla- tej ho- lou- bek.

p

Obrázek 8 - Na Vánoce dlouhé noce

Na Vánoce, dlouhé noce, nepřelétí křepelice.
Hej hej koleda, hej koleda, koleda.

Obrázek 9 - Já malý přicházím koledovat

Živě **Já malý přicházím koledovat** *Česká koleda*

F C C⁷ F

1. Já ma - lý při - chá - zím ko - le - do - vat,
2. Chu - dý je, na - hý je, tr - pí - zi - mu,

C C⁷ F

co u - mím o Kris - tu pro - zpě - vo - vat,
kdy - bych měl, co bych chtěl, dal bych - je - mu,

C C⁷ F C C⁷ F C⁷ F

že se na - ro - dil v Be - tlé - mě v chlí - vě, chci zvěs - to - vat.
já ma - lý - žá - ček, plí - nu i - frá - ček i pe - ři - nu.

Obrázek 10 - Valčík se představuje

Musical score for 'Valčík se představuje' in 3/4 time. It features two staves: the top staff is for a snare drum and the bottom staff is for a triangle. The snare drum part consists of a steady eighth-note pattern. The triangle part consists of a steady eighth-note pattern with occasional rests.

Obrázek 11 - Široký, hluboký

Zde je jednoduchý doprovod k písni:

Musical score for 'Široký, hluboký' in 3/4 time. It features three staves: the top staff is for a triangle, the middle staff is for a tambourine, and the bottom staff is for a bell. The triangle part consists of a steady eighth-note pattern. The tambourine part consists of a steady eighth-note pattern with occasional rests. The bell part consists of a steady eighth-note pattern with occasional rests.

Obrázek 12- Budme všichni veselí

Musical score for 'Budme všichni veselí' in 2/4 time. It features three staves: the top staff is for a snare drum, the middle staff is for a triangle, and the bottom staff is for a bell. The snare drum part consists of a steady eighth-note pattern. The triangle part consists of a steady eighth-note pattern with occasional rests. The bell part consists of a steady eighth-note pattern with occasional rests. The lyrics are: Bud-me vši-chni ve-se - lí, že jsme ja-ra doč-ka-li, ptá-čko-vé už při-lé - ta-jí, zmrz-lou zi-mu od-my-ka - jí, hu, hu, hu, ja - ro už je tu!

Obrázek 13 - Červená, modrá fiala

Mírně

Červená, modrá fiala

Lidová píseň z Bydžovska

The score is in 3/4 time. The vocal line is in C major. The guitar accompaniment consists of a treble clef staff with a bass line. The percussion part includes a drum and a pair of sticks. The lyrics are: Čer-ve-ná, mod - rá fi - a - la, fi - a - la, kdes ji má mi - lá, tr - ha - la, tr - ha - la, kdes ji má mi - lá tr - ha - la?

Obrázek 14 - A já su synek z Polanky

The score is in 2/4 time. It features a guitar part with a treble clef and a bass line, and a percussion part with a drum and a pair of sticks. The lyrics are: A já su synek z Polanky.

Obrázek 15 - Když se zamiluje kůň

The score is in 4/4 time. It features a vocal line, a guitar part with a treble clef and a bass line, and a percussion part with a drum and a pair of sticks. The lyrics are: Nej-krá-něj - ší zví - ře, zví-ře pro ry - tí - ře jme-nu - je se kůň, jme-nu - je se kůň. Važ-te si ho, li - dé..., ať nám jich pár zby-de, jme-nu - je se kůň, jme-nu - je se kůň, jme-nu - je se kůň.

Obrázek 16 - Tovačov, Tovačov

Mírně **Tovačov, Tovačov** *Lidová píseň z Hané*

A 3/4 E E7

To-va-čov, To-va-čov, to-va-čov-ský zá-mek, ne-bel bech vo-já - kem, de-be né ga - lá-nek,

A D Hm E7 A E7 A

hu-já, hu-ja - ja, hu-já, hu-ja - ja, hu-já, hu-ja - ja, hu- ja, ja.

The musical score is arranged in two systems. Each system includes a vocal line with lyrics, a guitar line with chord symbols (A, E, E7, D, Hm, A, E7, A), and a percussion line with icons for a xylophone, a snare drum, and a pair of sticks. The time signature is 3/4 and the key signature has two sharps (F# and C#).

Obrázek 17 - Dyž sa buček zelená

The musical score is arranged in two systems. Each system includes a xylophone line, a guitar line, and a percussion line with icons for a xylophone, a snare drum, and a pair of sticks. The time signature is 2/4.

Obrázek 18 - Znáám já jeden krásný zámek

Lidová píseň z Čech
Instrumentální doprovod
Pavel Jurkovič

Mírně rychle

Zobcová flétna
sopránová
(nebo housle)

Zvonkohra
altová

1. Znáám já je - den krásný zá - mek ne - da - le - ko Ji - čí - na
av tom zá - mku jest ov - čá - ček, má pře - krá - s - ný - ho sy - na.

A v tom zá - mku by - la pan - na, ta ov - čá - čka mi - lo - va - la,

psa - la je - mu v taj - no - sti srd - ce - pl - ným mi - lo - sti.

Obrázek 19 - Išla Marina

Předehra + mezihra písně

1. hlas
recitace

2. hlas
recitace

melodický nástroj

melodický nástroj

Ma - ri - na Ma - ri - na
Ma - ri - na Ma - ri - na

Ma - ri - na Ma - ri - na
Ma - ri - na Ma - ri - na

Melodický doprovod refrénu písně

melodický nástroj

melodický nástroj *atd.*

Jsou mlynáři

Tempo polky Lidová píseň z Čech

E H⁷ E H⁷ E

Jsou mly-ná - ři chla-pi, chla-pi, když jim mlej-ny, kla-py, kla-py,

Hůlky

Rámový bubínek

E H⁷ E H⁷ E

jsou mly-ná - ři chla-pi, chla-pi, když jim mlej-ny jdou.

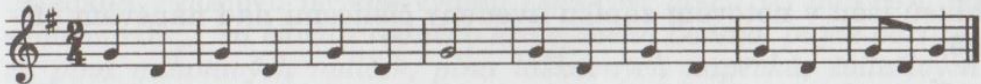
H⁷ E H⁷ E

Když jim mlej-ny ne-chtěj kla-pat, za-čnou ja-ko šel-my pla - kat,

E H⁷ E H⁷ E

jsou mly-ná - ři chla-pi, chla-pi, když jim mlej-ny jdou.

Obrázek 21 - Už ty pilky dořezaly (verze 1)

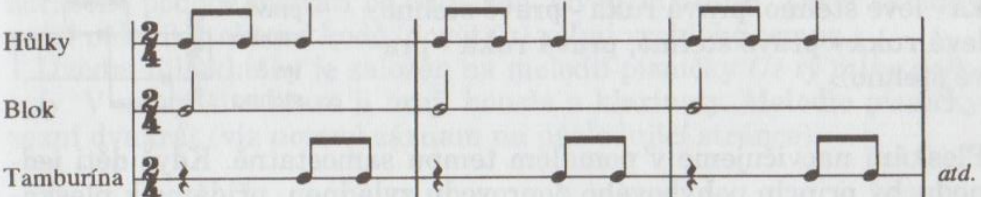
Pokud nám časové možnosti dovolí, můžeme využít následující rytmický nebo melodický doprovod písně.

Rytmický ostinátní doprovod písně

Hůlky $\frac{2}{4}$

Blok $\frac{2}{4}$

Tamburína $\frac{2}{4}$ *ad.*

Obrázek 22 - Už ty pilky dořezaly (verze 2)

Instrumentální doprovod: Marie Lišková

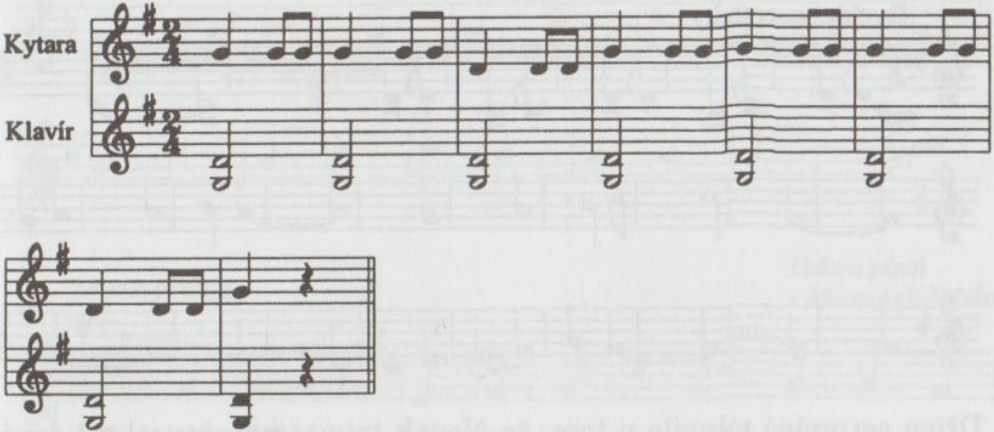

Obrázek 23 - Labada

Melodický doprovod písně

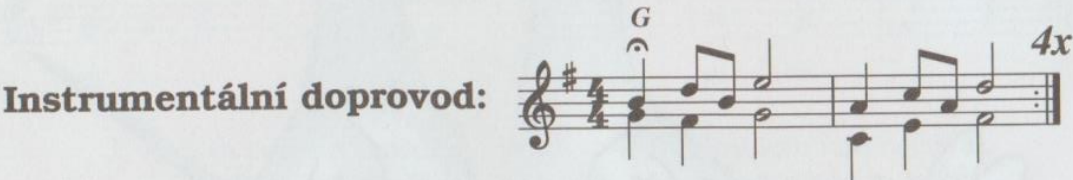
Kytara $\frac{2}{4}$

Klavír $\frac{2}{4}$

Obrázek 24 - Mám ráda kytky

Instrumentální doprovod:

Liščí mazurka

Hudba Pavel Jurkovič
Slova Oldřich Sirovátka

Tanečně

The musical score is for the piece 'Liščí mazurka' (a), composed by Pavel Jurkovič with lyrics by Oldřich Sirovátka. It is marked 'Tanečně' (Dance). The score is in 3/4 time and C major. The instruments listed are Voice (Zpěv), Bells (Zvonkohra), Alto Metallophone (Metalofon altový), Alto Xylophone (Xylofon altový), and Clapping (Tleskání Dupání). The vocal line begins with the lyrics '1. Met-la liš-ka' and continues with 'po-ko-jí - ček, met-la ta - ky siň, naš-la v kou - tě žlu-tý knof - lík,'. The accompaniment includes a xylophone and clapping pattern. Dynamics include *mf* and *p*. Chords C, G, and C are indicated above the vocal line.

Zpěv

Zvonkohra

Metalofon altový

Xylofon altový

Tleskání Dupání

1. Met-la liš-ka

po-ko-jí - ček, met-la ta - ky siň, naš-la v kou - tě žlu-tý knof - lík,

Obrázek 26 - Liščí mazurka (b)

Chord progression: G, C, C, F, G⁷, C, C, F, G, C

Lyrics:
tě-ši-la se s ním. Li-šák na ni: hej, knof-lí-ček mi
dej, dej, dej! Li-šák na ni: hej, knof-lí-ček mi dej!

Obrázek 27 - Koleda, koleda Štěpáne

Instrumentální doprovod Marie Lišková

Obrázek 28 - Avignonský most (učebnice)

Instrumentální doprovod písňe

The image shows two staves of musical notation in 2/4 time. The first staff contains a sequence of eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The second staff contains a similar sequence: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, ending with a double bar line and the instruction 'D.C. al FINE'.

Obrázek 29 - Avignonský most (metodika)

Instrumentální doprovod

Pokud by byla hra tečkovaného rytmu pro některé děti obtížná, doprovod zjednodušíme.

The image shows two staves of musical notation in 2/4 time. The first staff contains a sequence of eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The second staff contains a similar sequence: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4, ending with a double bar line and the instruction 'D.C. al Fine'.

Obrázek 30 - Matěj Tuhý (a)

Pro velmi pilné zpěváky

Matěj Tuhý Lidová z Francie
Upravil Petr Eben
Přeložil Hanuš Jeltnek

Vesele, živě, lehce

The image shows a multi-staff musical score for 'Matěj Tuhý'. The staves are: Flétna (flute), Zpěv (voice), Kytara (guitar), Tamburína (tambourine), and Bubínek (drum). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 6/8. The flute part starts with a melody: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. The voice part has two lines: '1. Ma-těj Tu-' and '2. Tři ka-bá-'. The guitar part shows chords: G, G, C, D, G, C, D, D. The tambourine and drum parts provide a rhythmic accompaniment.

Obrázek 31 - Matěj Tuhý (b)

- hý tři do - my má, Ma - těj Tu - hý tři do - my
 - ty má na há - ku, tři ka - bá - ty má na há -

má, z nich žád - ný stře - chu, krov ne - má, z nich žád - ný
 ku, dva z plát - na, tře - tí z pi - já - ku, dva z plát - na,

stře - chu, krov ne - má. Kol ko - mí - na tam ví - tr
 tře - tí z pi - já - ku. Ten ob - lé - ká, vždyť ne - ní
Ami Ami

Obrázek 32 - Matěj Tuhý (c)

hví - zdá a vlaš - tov - ky tam ma - jí hníz - da. } Á,
 hlou - pý, když pr - ší a pa - da - jí krou - py. } Á,
 Dmi Ami Ami Ami D

//

E_m A⁷ D G Ami D G
 á, po - ví - dám vám, Ma - těj Tu - hý je hod - ný pán.

Obrázek 33 - Bejvávalo

Instrumentální doprovod písně
(ostinátní doprovod)

C G C G C G C

Metalofon

Xylofon

Hudba Pavel Jurkovič
Slova Jiří Žáček

Volně

Zpěv

Fl.z.

Vcl.

Drhlo

Tamb.

Činel

p

mf

p

mf

1. V Ca-ři-hra-du na zá-pra-ží tlu-stý Tu-rek ká-vu pra-ží,
2. Va-ří ká-vu s vů-ní dá-lek, vy-pij-me si je-den šá-lek,
3. V Ři-ca-du-hra zá-na-ží pra-stý-tlu rek-Tu vu-ká-ží-pra,

p

va-ří ká-vu na tu-rka, nos má ja-ko o-ku-rka.
je-den šá-lek pro vše-cky, kte-ří mlu-ví tu-re-cky.
ří-va vu-ká na-ka-tur, má nos ko-ja o-ka-tur.

Obrázek 35 - Kouzla tónů

Instrumentální doprovod

Zpěv doprovodíme jednoduchou prodlevou čisté kvinty.

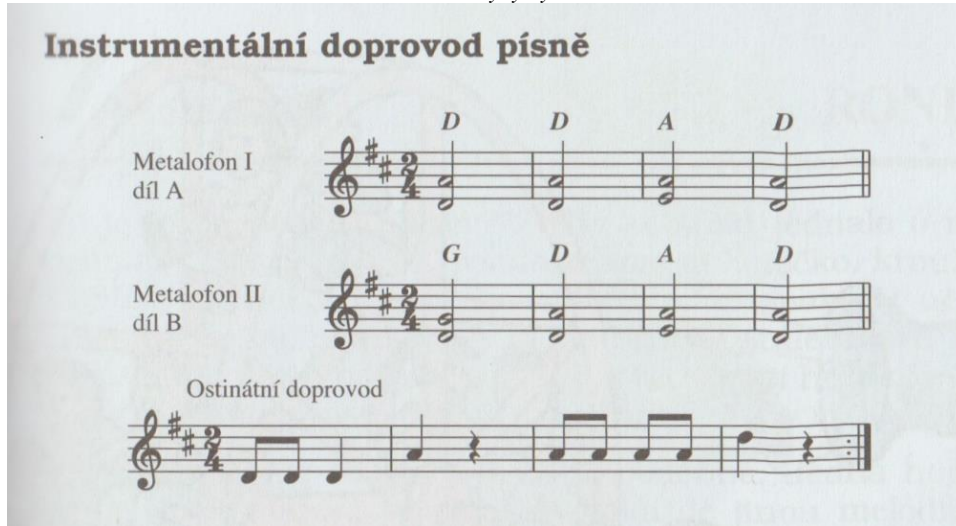
Obrázek 36 - Kdyby byl Bavorov

Instrumentální doprovod písně

Metalofon I
díl A

Metalofon II
díl B

Ostinátní doprovod

Obrázek 37 - Na rozloučení

Obrázek 38 - Na rozloučení (druhý hlas)

Na rozloučení

Mírně rychle

Lidová píseň
z Čech (z Chodska)

f
mf

1. Na roz - lou - če - ní mý po - tě - še - ní,
po - sta - vím pod vok - ny máj,
ha - by ve - dě - li fa - le - ný li - di,
že sem já cho - dí - val k vám. 2. *f rit.* [F[♯]] C F že sem já cho - dí - val k vám.

Obrázek 39 - Pět minut v Africe

Hudba Pavel Jurkovič
Slova Jiří Žáček

Vesele *mf* **D** **A** **D**

Zpěv

1. Čá-ry, má-ry, en-ten-ty-ky, po-le-tí-me

zvonkohra
(sopr. nebo alt.)

metalofon
(sopr. nebo alt.)

xylofon alt.

kytara

kontrabas
(nebo klavír)

tympány

mf

A **D** **G** **D⁽⁶⁴⁾** **A** **D⁽⁶⁴⁾ A⁷** **D**

do Af-ri-ky. Při-drž-te si če-pi-ce. Hop, a už jsme v Af-ri - ce.

The image shows a musical score for a piece titled "Pět minut v Africe". The score is written for a vocal line and several instruments: zvonkohra (soprano or alto), metalofon (soprano or alto), xylofon (alto), kytara (guitar), kontrabas (double bass or piano), and tympány (drums). The music is in the key of D major and 2/4 time. The tempo is marked "Vesele" (cheerful) and the dynamic is "mf" (mezzo-forte). The score is divided into two systems. The first system contains the vocal line and the instrumental accompaniment for the first phrase: "1. Čá-ry, má-ry, en-ten-ty-ky, po-le-tí-me". The second system contains the vocal line and instrumental accompaniment for the second phrase: "do Af-ri-ky. Při-drž-te si če-pi-ce. Hop, a už jsme v Af-ri - ce." The instrumental parts for guitar, double bass, and drums are written in bass clef, while the vocal line and the other instruments are in treble clef. The guitar part includes chord diagrams for A, D, G, D(64), A, D(64) A7, and D. The drum part is written in a simple, rhythmic pattern.

Čtyři koně jdou

Mírně, tanečním pohybem
(jako menuet)

Lidová píseň z Čech
Doprovod Pavel Jurkovič

Zpěv

Zobcová flétna
sopr.
(nebo housle)

Metalofon
nebo zvonkohra
alt.

Hůlky

Tamburína

Tympány
nebo kontrabas
(nebo klavír)

mf *F* *mf* *mf* *p* *mp*

Čty - ři ko - ně jdou

Detailed description: This block contains the first system of the musical score. It features six staves. The vocal line (Zpěv) starts with a rest followed by the lyrics 'Čty - ři ko - ně jdou'. The instrumental parts include Soprano Recorder (Zobcová flétna), Alto Metallophone (Metalofon), Snare Drums (Hůlky), Tambourine (Tamburína), and Bass Drum/Double Bass/Piano (Tympány). Dynamics are marked as *mf*, *F*, *mf*, *mf*, *p*, and *mp* across the staves. The time signature is 3/4 and the key signature has one flat (B-flat).

C *F* *C*

tam - hle za vo - dou pro mou nej - mi - lej - ší,

Detailed description: This block contains the second system of the musical score. It features five staves. The vocal line continues with the lyrics 'tam - hle za vo - dou pro mou nej - mi - lej - ší,'. The instrumental parts continue with accompaniment. Dynamics are marked as *C*, *F*, and *C* above the vocal line. The time signature remains 3/4 and the key signature has one flat.

Obrázek 41 - Čtyři koně jdou I (b)

The image shows a musical score for the piece "Čtyři koně jdou I (b)". It consists of two systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 4/4. The first system has four measures. The vocal line starts with the lyrics "tam-hle za vo-dou čty-ři ko-ně jdou pro mou mi-". The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. The second system also has four measures. The vocal line continues with "lou. ____ La la ____ la ____ la ____ la ____ la". The piano accompaniment continues with similar rhythmic patterns and chordal support. Chord symbols (F, C, F, C7, C, F, F, C) are placed above the vocal line to indicate the harmonic structure.

Obrázek 42 - Čtyři koně jdou I (c)

The image shows a musical score for the piece "Čtyři koně jdou I (c)". It consists of two systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The first system features a vocal line with lyrics "la la la la la, tamhle za vo-dou" and a piano accompaniment with dynamics *mp* and *mf*. The second system features a vocal line with lyrics "čty-ři ko-ně jdou pro mou mi-lou." and a piano accompaniment with dynamics *p* and *mp*. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

F *mp* *C* *F* *mf*
la la la la la, tamhle za vo-dou

mp *mf*

mp *mf*

p

p *mp*

C *F* *C⁷* *F*
čty-ři ko-ně jdou pro mou mi-lou.

Obrázek 43 - Káča, má

Rytmický doprovod

Marie Lišková

The score consists of three systems of musical notation. The first system has two staves: the top staff is for 'Hůlky' (clappers) and the bottom staff is for 'Tamburína' (tambourine). Both staves are in 2/4 time and feature a simple rhythmic pattern of quarter notes with 'x' marks above them. The second system has two staves, both of which are empty. The third system has two staves: the top staff is empty, and the bottom staff has a rhythmic pattern of quarter notes with 'x' marks above them.

Obrázek 44 - Čtyři koně jdou 2 (a)

Instrumentální doprovod

Lidová píseň z Čech
Doprovod Pavel Jurkovič

Mírně rychle (jako menuet)

Zpěv

Zobcová flétna
sopránová
(nebo housle)

Zobcová flétna
altová
(nebo zvonkohra)

Dvoje housle
(nebo xylofon
altový)

Čty-ři ko-ně jdou tam-hle za vo-dou

pro mou nej - mi - lej - ší, tam-hle za vo-dou

The score is for a 3/4 time piece. It features four staves. The top staff is for the voice (Zpěv) and contains the lyrics 'Čty-ři ko-ně jdou tam-hle za vo-dou'. The second staff is for Soprano Flute (Zobcová flétna sopránová) or Violin (nebo housle). The third staff is for Alto Flute (Zobcová flétna altová) or Zvonkohra (nebo zvonkohra). The bottom staff is for Double Violin (Dvoje housle) or Alto Xylophone (nebo xylofon altový). The tempo is marked 'Mírně rychle (jako menuet)'. Dynamics include *mf* and *mp*. The score includes a repeat sign at the end of the first line of music.

Obrázek 45 - Čtyři koně jdou 2 (b)

čty-ři ko-ně jdou pro mou mi-lou. —

lou. —

The image shows a musical score for the song 'Čtyři koně jdou 2 (b)'. It consists of two systems of music. The first system has a vocal line with lyrics 'čty-ři ko-ně jdou pro mou mi-lou. —' and a piano accompaniment. The second system continues the piano accompaniment and includes a second ending for the vocal line with the lyric 'lou. —'. The score is written in G major and 2/4 time.

Obrázek 46 - Na tý louce zelený

živě česká lidová

Na tý louce zelený

D A A7

Zpěv 1. Na tý lou-ce ze-le-ný, pa-sou se tam je-le-ni.

BW/X.

T. ZV.

9 Emi A D

Zpěv Pa-se je tam my-sli-ve-ček v ka-mi-zo-lce ze-le-ný.

BW/X.

T. ZV.

The image shows a musical score for the song 'Na tý louce zelený'. It is a folk song in G major and 2/4 time. The score includes a vocal line with lyrics, a piano accompaniment (BW/X.), and a tenor voice part (T. ZV.). The lyrics are: '1. Na tý lou-ce ze-le-ný, pa-sou se tam je-le-ni. Pa-se je tam my-sli-ve-ček v ka-mi-zo-lce ze-le-ný.' The score is divided into two systems, with the second system starting at measure 9. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4.

Obrázek 47 - Měla jsem milého hulána

Měla jsem milého hulána – mezihra

The image shows a musical score for a piece titled "Měla jsem milého hulána – mezihra". It consists of two staves of music in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The first staff has four measures, and the second staff starts with a measure number '5' and also has four measures. Above the notes, there are colored circles representing chords: C (red), F (green), G (teal), and C (red) for the first staff; and C (red), F (green), F (green), and C (red) for the second staff. The notes are color-coded to match the chords above them.

Obrázek 48 - Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku (a)

Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku

Lidová píseň z Čech
Instrumentální doprovod Petr Eben

Mírně, ale tanečně

Zpěv

Flétna

Metalofon altový

Xylofon

Tympány

Rá - da,

rá - da, můj zla - tej Hon - zíč - ku, rá - da, rá - da,

The image shows a musical score for a piece titled "Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku". It is a 3/4 time piece in one flat. The score includes vocal parts and instrumental accompaniment for Flute, Metallophone (altový), Xylophone, and Drums (Tympány). The tempo is marked "Mírně, ale tanečně". The score is divided into two systems. The first system includes the vocal line starting with "Rá - da," and the instrumental accompaniment. The second system includes the vocal line starting with "rá - da, můj zla - tej Hon - zíč - ku, rá - da, rá - da," and the instrumental accompaniment. Dynamics include *mf* and *f*.

Obrázek 49 - Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku (b)

The image displays a musical score for a vocal piece. It consists of two systems of music, each with five staves. The first system features a vocal line with lyrics: "rá - da tě mám! Jest - li to je prav - da, že mě máš". The second system continues with lyrics: "tak rá - da? Rá - da, rá - da, rá - da tě mám." The score includes dynamic markings such as *mf* and *f*, and a *poco f* marking in the piano accompaniment. The piano part consists of a right-hand treble clef staff and a left-hand bass clef staff, providing harmonic support for the vocal line.

Hudební abeceda – domeček notiček

vesele hudba a slova: Daniela Taylor

Ci-lko, Dan-ko, E-mi-le, kři-če-ti je ne-mi-lé, Fran-to,
Ta-to ban-da no-ti-ček má no-to-vý do-me-ček. Pů-jde-
Ga-bčo, An-to-ši, ne-ta-há se za u-ši! Ci-lka, ta si
me si spo-lu hrát, pí-sni-čku si za-zpí-vat.
lé-tá vzdu-chem, ko-ště jí v tom po-má-há. Da-nu-ška si při-le-
pi-la prv-ní lin-ku na zá-da. E-mil vi-sí z prv-ní lin-ky,
by-dlí stá-le u ma-min-ky. Fran-ta má byt v me-ze-ře, ve-dle
Ga-bči, ne-te-ře. Ga-bce dru-há lin-ka slu-ší, vě-řte mi to
na mou du-ši. An-toš za-se k ve-če-ru za-bral dru-hou me-ze-
ru. Hon-zík jak na hou-sle hrál na tře-tí lin-ku vy-stou-pal.
Ce-ci-li-e čí-slo dvě si nad Hon-zí-kem no-tu-je.
Ka-ždý, kdo chce pí-seň znát, měl by no-ty o-vlá-dat.
Cé, dé, é, ef, gé, á, há, cé,
hu-de-bní a-be-ce-da je.

Obrázek 51 - Hora Říp

Hora Říp

hudba a slova: Lenka Pospíšilová

mírně

C Ami Dmi G⁷ C Ami Dmi G⁷ C

Zpěv

1. Vy - so - ká i ní - zká, da - le - ká i blí - zká, to je ho - ra Říp, ta - dy bu - dem žít.
2. Mlé - ko, str - dí, med má - me rá - di hned a na ho - ře Říp bu - de vždy - cky klid.

Sopránový xylofon

Z.

Bu - dem tan - čit, zpí - vat, klap, klap, klap,
do ry - tmu se ký - vat, klap, klap, klap.

S. X.

Z.

Do - ko - la, do - ko - la, hup, hup, za - to - čit se, dup, dup.

S. X.

Obrázek 52 - Na Bílé hoře

Na Bílé hoře

česká lidová

mírně

F Gmi C⁷ F C⁷

1. Na Bí - lé ho - ře se - dlá - ček o - ře, má he - zkou dce - ru, dej mi ji, Bo - že!
2. Kdy - bych ji do - stal, to bych si vej - skal: tři sta to - la - rů bych s ní vy - zej - skal.

1. Na Bí - lé ho - ře se - dlá - ček o - ře, má he - zkou dce - ru, dej mi ji, Bo - že!
2. Kdy - bych ji do - stal, to bych si vej - skal: tři sta to - la - rů bych s ní vy - zej - skal.

F Gmi C⁷ F

Hej, žu - py, žu - py, dej mi ji, Bo - že, hej, žu - py, žu - py, žup.
Hej, žu - py, žu - py, bych s ní vy - zej - skal, hej, žu - py, žu - py, žup.

Hej, žu - py, žu - py, žup, hej, žu - py, žu - py, žup, hej, žu - py, žu - py, žu - py, žup.
Hej, žu - py, žu - py, žup, hej, žu - py, žu - py, žup, hej, žu - py, žu - py, žu - py, žup.

Obrázek 53 - Ej, padá, padá rosička

Ej, padá, padá rosička

moravská lidová ze Slovácka

mírně

Emi Ami Emi H⁷ Emi G D G

1. Ej, pa-dá, pa-dá ro-si-čka, spa-ly by mo-je o-či-čka.

G D H⁷ Emi C Ami H⁷ Emi

Spa-ly by mo-je, spa-ly by tvo-je, spa-ly by o-ny o-bo-je.

Obrázek 54 - Na vzduchu (učebnice)

Na vzduchu

hudba: Jaroslav Uhlíř, slova: Zdeněk Svěrák

mírně

1. Když ra-do-sti ne-ní do-sti, ra-du-ju se z ma-li-čko-stí. Před-sta-vím si tře-ba, kdy-by li-di-ži-li ja-ko ry-by. To je do-bře ná-ho-dou, že ne-ži-jem pod vo-dou. Na vzdu-chu, na vzdu-chu mů-žem zpí-vat ej-chu-chu. Zpí-va-ti si pod vo-dou ne-jde a-ni ná-ho-dou, z hlu-bi-ny, z hlu-bi-ny vy-šly by jen bu-bli-ny. To je -ny.

D.S. con rep. al Coda

1. C G | 2. C C C C G

Coda

- chu. I když jsi na su-chu, hla-vně že jsi na vzdu-chu.

Obrázek 55 - Na vzduchu (metodika)

Na vzduchu

hudba: Jaroslav Uhlíř, slova: Zdeněk Svěrák

C G Ami G C C G

Musical notation for the song 'Na vzduchu' in G major, 4/4 time. The melody is written on a single staff with treble clef. Above the staff, the chords C, G, Ami, G, C, C, and G are indicated above their respective measures.

Obrázek 56 - Den přeslavný

Den přeslavný česká lidová

slavnostně

Musical notation for the song 'Den přeslavný' in G major, 3/4 time. The notation includes three systems of music with lyrics and guitar icons. The first system has three guitar icons (blue triangles). The second system has six guitar icons (orange circles with 'x'). The third system has five guitar icons (blue triangles). The lyrics are: 1. Den pře - sla - vný jest k nám při - šel, v němž má bý - ti ka - 2. Dí - tě se nám na - ro - di - lo, pro - ro - ctví se na - 3. Kri - ste, tvo - je na - ro - ze - ní at' je nám všem ku ždý ve - sel. Ra - du - jme se, ve - se - lme pl - ni - lo. spa - se - ní. se v tom - to no - věm ro - ce.

Obrázek 57 - Šťěstí, zdraví, pokoj svatý

Šťěstí, zdraví, pokoj svatý česká lidová

vesele

Musical notation for the song 'Šťěstí, zdraví, pokoj svatý' in G major, 2/4 time. The notation includes two systems of music with lyrics and guitar icons. The first system has five guitar icons (blue circles with 'A' and orange circles with 'D'). The second system has seven guitar icons (blue circles with 'A' and orange circles with 'D'). The lyrics are: 1. Ště - stí, zdra - ví, po - koj sva - tý vin - šu - je - me vám. Zda - le - ka se bé - ře - me, Nej - prv pa - nu ho - spo - dá - ři, pak va - šim dí - tkám. no - vi - nu vám ne - se - me, co se jest nám při - ho - di - lo v mě - stě Be - tlé - mě.

Obrázek 58 - Fanfr, fanfr, fanfrnoch (prac. sešit)

Fanfr, fanfr, fanfrnoch

vesele novoroční koleda z Chodska

1. Fan - fr, fan - fr, fan - fr - noch, na - stá - vá nám no - vý rok, no - vý rok nám
 2. Mly - nář me - le mú - ku v tom bí - lým klo - bú - ku ha mly - ná - řka

6
 na - stá - vá, ko - le - da se nan - dá - vá. Hou, hou, ha - le - lu - ja.
 kru - pji - ci v tý hu - ša - tý če - pji - ci. Hou, hou, ha - le - lu - ja.

Obrázek 59 - Fanfr, fanfr, fanfrnoch (učebnice)

Fanfr, fanfr, fanfrnoch

vesele novoroční koleda z Chodska

1. Fan - fr, fan - fr, fan - fr - noch, na - stá - vá nám no - vý rok, no - vý rok nám
 2. Mly - nář me - le mú - ku v tom bí - lým klo - bú - ku

5
 no - vý rok nám na - stá - vá, ko - le - da se
 ha mly - ná - řka kru - pji - ci v tý hu - ša - tý

8
 nan - dá - vá. Hou, hou, ha - le - lu - ja.
 če - pji - ci. Hou, hou, ha - le - lu - ja.

Obrázek 60 - Měla jsem milého hulána

Měla jsem milého hulána - mezihra

5
 C F F C

Obrázek 61 - Což se mně, má milá

volněji lidová píseň z Berounska

Což se mně, má milá

1. Což se mně, má mi - lá, he - zká - zdáš. Bu - de - šli tak he - zká,
až se - - - - - vdáš? Je - ště he - zče - jší, můj ne - jmi -
le - - - - - jší, vem si mě, vem si mě, u - hlí - dáš.

Chords: E, E, H, E, G, G, D, G, G, D, E, H, E, E, H, E

Obrázek 62 - Na tý louce zelený

živě česká lidová

Na tý louce zelený

Zpěv: 1. Na tý lou - ce ze - le - ný, pa - sou se tam je - le - ni.
Pa - se je tam my - sli - ve - ček v ka - mi - zo - lce ze - le - ný.

BW/X. (Guitar): D, A, A7, Emi, A, D

T. ZV. (Tenor Solo): 9

Obrázek 63 - Zahraj mně, dudáčku, na dudy

Zahraj mně, dudáčku, na dudy česká lidová z Chodska

mírně rychle mf

1. Za - hraj mně, du - dá - čku, na du - dy, na du - dy,

ne - bo mně ty svý du - dy, du - dy dyj,

11 mf

ne - bo mně ty svý du - dy dyj!

The image shows a musical score for a 3/4 time piece in F major. It features a vocal line and a guitar accompaniment. The guitar part includes chords C7, F, and C7. The lyrics are in Czech and describe playing a dudák (a type of bagpipe) for the 'dudy' (dudák).

Obrázek 64 - Pásla husy pode dvorem

The image shows two musical staves in 3/4 time. The top staff is accompanied by an illustration of a drum and a stick. The bottom staff is accompanied by an illustration of two sticks. The notation consists of simple rhythmic patterns: a quarter note followed by two eighth notes, and a quarter note followed by two eighth notes.

Obrázek 65 - Tráva neroste (a)

Tráva neroste valašská lidová

vesele

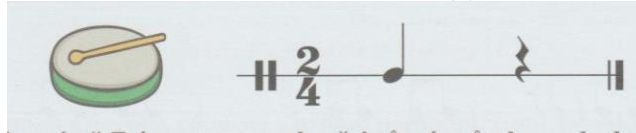
1. Trá - va ne - ro - ste, e - nem za vo - dú, tam, kde ro - žno - vští

mlá - den - ci i - dú. Tram - tá - ra, tram - tá - ra, tram - ta - ra - ra, ra - ra - ra - ra,

tram - tá - ra, tram - tá - ra, tram - ta - ra - ra - ra.

The image shows a musical score for a 2/4 time piece in C major. It features a vocal line and a guitar accompaniment. The guitar part includes chords C, G, C, D7, G, F, C, G, C, F, C, G, C. The lyrics are in Czech and describe a scene where grass does not grow. There are illustrations of wheat stalks above the lyrics.

Obrázek 66 - Tráva neroste (b)

Obrázek 67 - Lesní studánka (a)

Lesní studánka

volně hudba: Daniela Taylor, slova: Josef Václav Sládek
aranžmá doprovodů: Jiřina Jiříčková

E H E A E

1. Zná m kři-šťá-lo-vou stu-dán-ku, kde ne-jhlu-bší je les, tam
 2. Tam ptá-ci, la-ně cho-dí pít pod ja-vo-ro-vý kmen, ti
 3. Když u-snou le-sy hlu-bo-ké a ko-lem ti-cho jest, tu

Z. A.

M. A.

Obrázek 68 - Lesní studánka (b)

A E H⁷ E

5

ro-ste tma-vé ka-pra-dí a vů-kol ru-dý vřes.
 ptá-ci za dne bí-lé-ho, ty la-ně v no-ci jen.
 ne-be-sa i stu-dán-ka jsou pl-ny zla-tých hvězd.

Z. A.

M. A.

Obrázek 69 - Lesní studánka (c)

Z. A.

M. A.

Obrázek 70 - Velikonoční pomlázka

Musical score for 'Velikonoční pomlázka' in 2/4 time. It consists of two systems. Each system has two staves: the top staff is for 'X./Zv.' (Xylophone/Chimes) and the bottom staff is for 'M.' (Maracas). The melody is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The notes are color-coded: yellow, green, and red. The first system ends with a repeat sign. A '6' is written below the first measure of the maracas part in the first system.

Obrázek 71 - Hody, hody, do provody

Musical score for 'Hody, hody, do provody' in 2/4 time. To the left of the staff are two vertical bars, one orange and one blue. The staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The melody consists of four notes: a quarter note (orange), a quarter note (blue), a quarter note (orange), and a quarter note (blue).

Obrázek 72 - Každá škola má svůj konec

hudební aranžmá: Jiřina Jiříčková a Daniela Taylor

Musical score for 'Každá škola má svůj konec' in 2/4 time. It consists of two systems. Each system has two staves: the top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (Bb). The melody is written in treble clef with a key signature of one flat. The notes are color-coded: red, orange, yellow, green, and blue. The first system ends with a repeat sign.

Obrázek 73 - Na našem dvoře je pěkná růžička

Na našem dvoře je pěkná růžička

Musical score for 'Na našem dvoře je pěkná růžička' in 3/4 time. The title is written in green text above the staff. To the right of the title is a pink rose illustration. The staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb). The melody consists of seven notes: a quarter note (green), a quarter note (red), a quarter note (red), a quarter note (green), a quarter note (green), a quarter note (red), and a quarter note (red).

Luna a slunce

Text: francouzský lidový

Mírně rychle *mf*

Zpěv Dob - rý ve - čer,
Pa - ne Slun - ce,

Fl. *p*

Zv.s.a. *p*

X.s.a. *p*

Dř. *p*

Trgl. *p*

pa - ní Lu - no, co - máš za lu - bem? Sví - tit, a - by šves - tek pl - no
dob - ré rá - no, co máš za lu - bem? Sví - tit, a - by u - zrá - va - lo

zrá - lo dě - tem všem.
jab - ko dě - tem všem.

19

Obrázek 75 - Vajíčko (a)

Vajíčko Text: Věra Provazníková

Volně, tajemně ①

Zpěv

Z.fl.s.

Zv.s.a.

M.s.a.

X.s.a.

Dř.b.

②

Ku - la - tý dům bez dve - ří, bí - lý ja - ko

pá - pě - ří, klep - neš na něj ma - lič - ko, hned vy - běh - ne slu - nič -

34

The image shows a musical score for the song 'Vajíčko (a)'. It includes a vocal line and piano accompaniment. The score is divided into three systems. The first system shows the vocal line and piano accompaniment for the first measure. The second system shows the vocal line and piano accompaniment for the second measure, with the lyrics 'Ku - la - tý dům bez dve - ří, bí - lý ja - ko'. The third system shows the vocal line and piano accompaniment for the third measure, with the lyrics 'pá - pě - ří, klep - neš na něj ma - lič - ko, hned vy - běh - ne slu - nič -'. The tempo and mood are indicated as 'Volně, tajemně'. The score is numbered 34 at the bottom left.

Obrázek 76 - Vajíčko (b)

The image displays a musical score for the piece 'Vajíčko (b)'. It consists of three systems of music. The first system includes a vocal line with lyrics: 'ko. Co-pak je to, A-nič-ko? Pře-ce bí-lé va-jíč-ko.' Below the vocal line are three staves for piano accompaniment and a bass line with 'x' marks. The second system begins with a circled '3' above the first staff, indicating a third ending. It features piano accompaniment and a bass line. The third system continues the piano accompaniment and bass line. The page number '35' is located in the bottom right corner.

Měsíce

Hybně, líbezně

Text: Václav Čtvrtek

Zpěv

Z.fl.a.

Met.

1. 2.

Le-den je mě-síc pl-ný le-du, ú - nor za - vo - lá skří-ván - ka, bře-zen dá prv - ní

lžič - ku me-du, v dub-nu se čis - tí stu-dán - ka. Kvě-ten se ří - ká pod - le kví - tí,

Obrázek 78 - Měsíce (b)

Ref.

čer-ven si na svět slun-cem sví-tí. Dva-náct je mě-sí-ců a kaž-dý z nich ji-nou če-pí-ci no-sí.

Zi-ma nám do dla-ní na-sy-pe sněh, v lé-tě bě-há-me bo-si. bo-si.

2. Čer-ve-nec po ja-ho-dách vo-ní, sr-pen si bles-kem za-kře-še, v zá-ří se se-jdem pod ja-blo-ní,

v říj-nu děšť ples-ká po stře-še. Li-sto-pad svlé-ká stro-mům ša-ty, v pro-sin-ci zra-jou hvěz-dy zla-tý.

Ref.

Housle a kos

Mírně, ale vážně Text: Václav Čtvrtek

Zpěv

Fl.

Housle

1. Pta - ly se hous - le ko - sa, proč cho - dí v trá - vě
 2. Kdy - bych se trá - vou tou - lal s těž - ký - mi stře - ví -
 3. A ne - mít zo - bák žlu - tý, až k slun - ci vy - lét -

bos, proč se tak v ro - se rou - sá
 ci, stě - sl bych pí - seň psa - nou
 nu, a - by mi da - lo zla - to

a kde vzal žlu - tý nos. Zda - li - pak to,
 ro - sou na tře - sli - si. Kdo chce zpí - vat
 a dír - ky pro flét - nu. Hous - le smy - čec

1. ko - se, víš, co nám, ko - se, od - po - víš? víš?
 z ros - ných not, zout se mu - sí z těž - kých bot. bot.
 po - zva - ly, pak tam s ko - sem zpí - va - ly. ly.

42

Kuň, kuň, kuň

Text: Václav Čtvrtek

Čarovně

Zpěv

Fl.

Xyl.

Housle

Trgl.

1. Pod le - sem čer - ná se
 2. V tů - ni to ti - chouč - ce
 3. Lu - na tká pent - lič - ky
 4. Když chlap - ci k púl - no - ci

hlu - bo - ká tůň, ve - čer k ní při - chá - zí bě - louč - kej kůň, pi - je z tý tů - ně, po - šep - tá lu - ně:
 za - na - ři - ká, ko - nfk se pro - mě - ní ve vod - ní - ka. Mo - krej pa - ná - ček, ze - le - nej frá - ček:
 z ka - pek ro - ry, vod - nfk je roz - vě - sí po rá - ko - sí. Dív - ky i bá - by ti - chouč - ce vá - bí:
 s ko - ně - ma jdou, nik - dy až k tý tů - ni ne - do - je - dou. Ko - ně se spla - ší, u tů - ně stra - ší:

arco

1.-4. Kuň, kuň, kuň kuň, kuň, kuň, kuň, kuň, kuň, kuň, kuň.

pizz.

Obrázek 81 - Písnička o Sněhurce (a)

Písnička o Sněhurce

Text: František Halas

Způsobem vyprávěcím

Zpěv

Z.fl.t.

Zv.

Met.

Housle

Trgl.

1.

1. Had s ko-run - kou a me-lu - zí - na v tom le - se stří - br - ným,
Sně - hur - ku zá - blo, ó ta zi - ma v tom le - se stří - br - - -

2. 1. mezihra

ném.

46

Obrázek 82 - Písnička o Sněhurce (b)

2. mezihra

3. mezihra

Dohra

Obrázek 83 - Ukolébavka

Ukolébavka

Text: Jaroslav Seifert

Zpěv

1. Až chla-peč - ku zav - řeš víč - ka,
2. Na lou - ce je pl - no kvě - tin,
3. Po - je - deš s ním k čer - né ská - le
4. Jis - kra pr - ší od pod - ků - vek,
5. Krás - ná pan - na dr - ží vleč - ku,
6. A pod ská - lou vo - da hu - čí,

Zv.

Met.

Xyl.

Kytara

vy - sko - číš si na ko - níč - ka. A ko - ní - ček spí.
po - je - deš s ním do ko - pre - tin. Ko - pre - ti - ny spí.
po sil - ni - ci u maš - ta - le. Čer - ná ská - la spí.
po - je - deš s ním do bo - rů - vek. A bo - rův - ky spí.
sbí - rá si je do džbá - neč - ku. A džbá - ne - ček spí.
vez - me si tě do ná - ru - čí. A chla - pe - ček spí.

A A A A D D D D

Obrázek 84 - Jak se staví plot

Jak se staví plot
 kánon

Text: Jan Skácel

Zpěv

Flétna

Met.

Xyl.

mf

F C F B C

1. Jed - na tyč - ka, dru - há tyč - ka, tře - tí tyč - ka, po - tom kůl,
 2. Dru - hou půl - ku u - dě - lá - me ja - ko prv - ní plo - tu půl,
 3. Dřív než ví - tr plů - tek sklá - tí, na - hr - nem ke ků - lům zem

F Gmi C7 *f* F B C7 F

čtvr - tá na - přič ja - ko přič - ka, hned tu má - me plo - tu půl.
 pá - tou tyč - ku k šes - té dá - me, dal - ší přič - ku, dal - ší kůl.
 a až bu - de pev - ně stá - ti, ho - nem ten plot pře - le - zem.

Veselý den

Text: Jiří Havel

Mírně, tanečně, jako mazurka

Zpěv

Klavír *mf*

Zv.

1. Lou - ka vo - ní den je svě - ží s kaž - dou nož - kou hří - bě bě - ží
2. Všech - ny ces - ty smí - chem zvo - ní, vě - tří - ček nás ne - do - ho - ní,
3. Ce - lý svět se krá - sně to - čí v mi - li - ó - nech na - šich o - čí,

1.-3. tra - la - la - la pro - ra - dost, je tu všu - de mí - sta dost.

O Červené Karkulce

Text: Jiří Žáček

Volně, ale výrazně

Fl.

Zpěv

mf

1. Na pa - lou - ku v bod - lá - čí le - ží vlk a kou - ří lul - ku.
2. O - na cho - dí do ju - da, kaž - dé rá - no vzpí - rá čin - ku.

Zv.s.

M.s.

Xyl.

Ho - nem vy - skoč, chlu - pá - či, dej si po - zor na Kar - kul - ku.
Če - ká tě jen o - stu - da, vy - prá - ší ti ko - žich, syn - ku.

Sněžný muž neboli Yeti

Text: Jiří Žáček

Velmi volně

Zpěv

Fl. *předehra*

Xyl.

Bubínek

Čin.

mf

1. V Hi - ma - lá - ji by - d - lí Ye - ti, je to sko - ro - na tu - ty.
 2. S pra - kem, ky - jem ne - bo ho - lí če - ká na - ně u no - ry,
 3. Po - zve všech - ny strý - ce, te - ty, se - stře - ni - ce, bra - tran - ce,

mf

p

U - mí sot - va dvě tři vě - ty, za - to lo - ví ma - mu - ty.
 jed - nou ra - nou jich pár sko - lí, u - va - ří k nim bram - bo - ry.
 ať si da - jí do trum - pe - ty, ať se da - jí do tan - ce.

Skupina hlasů zpívá tón d

Podzimní

Text: Jaroslav Seifert

Vyprávěcím tónem

Zpěv

Z. fl. sopr.

Z. fl. sopr.

Met.

Xyl.

mf

1. Se - dím schou - len u pa - sáč - ků, stou - pá še - dý

mf *p*

dým; dým se vzná - ší do ob - láč - ků, co - pak je teď s ním? Už je té - měř

Obrázek 89 - Podzimní (b)

Sheet music for 'Podzimní (b)'. The score is in G major and 2/4 time. It features a vocal line with lyrics and piano accompaniment. The lyrics are: bí - le z ně - ho, už se ztrá - cí do mod - ré - ho, už ho ne - vi - dím, už ho ne - vi - dím. The music includes a *mf* dynamic marking and a fermata over the final notes.

Obrázek 90 - Pět minut v Africe (a)

Pět minut v Africe

Rondo – refrén

Text: Jiří Žáček

First system of the musical score for 'Pět minut v Africe (a)'. It includes parts for Zpěv (Vocal), Klavír (Piano), Xyl. (Xylophone), Kytara (prázdné struny) (Acoustic guitar - open strings), and Tymp. (Drum). The tempo is marked 'Živě' (Allegro). The lyrics for the vocal part are: Čá - ry má - ry en - ten - tý - ky, po - le - tí - me do Af - ri - ky. The piano part has a *mf* dynamic marking. The guitar part shows chords D and A. The drum part has a steady rhythmic pattern.

Second system of the musical score for 'Pět minut v Africe (a)'. It continues the vocal line with lyrics: Při - drž - te si če - pi - ce. Hop! a už jsme v Af - ri - ce. The piano part has a *f* dynamic marking. The guitar part shows chords D, A, D, G, D, A, D, A, D. The drum part continues with a steady rhythmic pattern.

Kuplety – rytmická recitace

Výrazně vyslovovat

Rec. $\frac{2}{4}$

1. Lvi a lvi-ce pod pal-ma-mi hro-zi-tán-sky špu-lí tla-my, lo-ví my-ši vo-á-ze,
 2. Slo-ni trou-bí na cho-bo-ty od pon-děl-ka do so-bo-ty a pak za-se pozpát-ku
 3. Pštro-si ma-jí krás-né pe-ří, pyš-ně si ho na-ka-de-ří, kých-neš-li však na-blíz-ku,
 4. Pla-me-ňá-ci pur-pu-ro-ví na je-ze-ře ry-by lo-ví. Vo-lav-ky a ma-ra-bu
 5. Pa-vi-á-ni kří-čí zdo-la na ži-ra-fu: Hej, ty, ho-la! jak se máš tam na-ho-fe?
 6. Ži-ra-fa jen mhou-ří věč-ka, žđu-chá hla-vou do slu-níč-ka, cho-dí k ně-mu na táč-ky,

Dr. bl. r. $\frac{2}{4}$

Drhlo $\frac{2}{4}$

Pandeiro nebo tamb. $\frac{2}{4}$

Bubínek $\frac{2}{4}$

Činel $\frac{2}{4}$

při-bý-va-jí na vá-ze.
 od ú-ter-ka do pát-ku.
 str-čí hla-vu do pís-ku.
 hra-jí si tam na ba-bu.
 Do-hléd-neš až za mo-ře.
 o-ku-su-je ob-láč-ky.

Každá škola má svůj konec

Text: Jiří Žáček

Pochodem, vesele

Zobc. fl. sopr.

Zpěv

Zv.

Kytara

Tymp.

mf

1. Každá škola má svůj konec
2. Každá škola má svůj konec,

ja - ko mě - la za - čá - tek. A co skon - čí, to už ni - kdy ne - jde vrá - tit
i ta na - še, ta - dy je: A - hoj, ško - lo, na shle - da - nou, na - zdar, tě pic,

F C C F G

Obrázek 93 - Každá škola má svůj konec (b)

na - zpá - tek. Je to prav - da, je to prav - da, je - to prav - da, hep - čí!
a - di - é! Je to prav - da, je to prav - da, je to prav - da, hep - čí!

C7 F gmi ami F

I když má - me ško - lu rá - di, prázd - ni - ny jsou lep - ší.
I když má - me ško - lu rá - di, prázd - ni - ny jsou lep - ší.

C C C F

Dobrý den

hudba a text:
Lenka Pospíšilová

živě

zpěv

xylofon

zvonkohra

5

xyl.

zvon.

Rá-no pře-ji do-brý den, | ve-čer do-brý pře-ji sen. |

Do-bré rá - no, do-brou noc, | všechno je-nom do-bré pře-ji moc. |

Obrázek 95 - Čas utíká mezi prsty (a)

hudba a text:
Lenka Pospíšilová

Čas utíká mezi prsty

rytmicky

zpěv

1. Čas u - tí - ká me - zi prs - ty tik tak, tik tak,

metalofon

5

čas ne - chy - tíš do své hrs - ti, tik tak, tik tak,

met.

9

s vět - rem le - tí, s vo - dou ply - ne, tik tak, tik tak,

met.

13

ja - ko těs - to v dí - ži ky - ne, tik tak, tik tak.

met.

Obrázek 96 - Čas utíká mezi prsty (b)

ozvučná dřívka

bubínek

činel

2/4

2/4

2/4

Obrázek 97 - Dešťová (a)

Dešťová

hudba a text:
Lenka Pospíšilová

předehra *mírně rychle*

zvonkohra

metalofon

3 G C D7 G

1. Ko-pýt-ka ka-pi-ček zvo-ní, zvo-ní, kap-ky se po stře-še

zvon.

met.

triangl × ×

6 C D Ami D

ho-ní, ho-ní, po taš-kách pěk-ně to klou - že,

zvon.

met.

× × drhlo ×

Obrázek 98 - Dešťová (b)

9 G Emi C D G

po hla-vě pa-da-jí rov-nou do lou - že.

zvon.

met.

× ×

Obrázek 99 - Dračí (a)

Dračí hudba a text:
Lenka Pospíšilová

mírně rychle

zpěv D A (Em) A9 D (G)

1. Drá - ček s dra - či - cí há - ze - li si

zvonkohra

xylofon

4 A7 D (H) A (Em) A9 G

če - pi - cí, vy - le - tě - li nad mra - ky, há - ze - li si

zvon.

xyl.

8 A A7 D D (H) A(Em) D (G)

tam ta - ky. Drá - ček, drak le - tí do o-

zvon.

xyl. x x gliss.

Obrázek 100 - Dračí (b)

14 A D (H) A(Em) A9 (G) A D

blak, drá - ček, drak, zkus to ta - ky tak.

zvon.

xyl. gliss. gliss. gliss.

Narodilo se děťátko

hudba: Lenka Pospíšilová
text: lidový

houpavě

zpěv

1. Na - ro - di - lo se dě - ťát - ko v měs - tě Be - tlé -
2. Vy, pa - nen - ky na plín - čič - ky dej - te gro - ší

metallofon

4

A D A G A

mě a tam le - ží pa - cho - lát - ko v chlé - vě na se -
ček, vy, mlá - den - ci na pe - řin - ky dej - te tro - ní

met.

8

D A D A D A D

ně. Vůl a o - sel za - hří - va - jí, o - tec, mat - ka
ček, a vy, ba - by po - zor dej - te a to dít - ko

met.

15

A D G A D

ko - lé - ba - jí, ne - přes - tá - va - jí.
ko - lí - bej - te, ne - přes - tá - vej - te.

met.

Ententýna mandolína

hudba: Lenka Pospíšilová
text: lidový a L. P.

vesele

Musical score for 'Ententýna mandolína' (a). The score is in 2/4 time and B-flat major. It features a vocal line (soprano) and instrumental parts for two alto flutes and xylophone. The key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked 'vesele'. The first system (measures 1-5) includes the following lyrics: '1. En-ten-tý -na, man-do - lí - na, po - je -de-me'. The second system (measures 6-10) includes the following lyrics: 'do Ko - lí - na. Hou - sle, ba - sa, trum - pe - ta,'. The score includes a key signature change from B-flat to C major at measure 6. Chord symbols F, B, C, and F are placed above the vocal line.

Obrázek 103 - Ententýna mandolína (b)

Musical score for 'Ententýna mandolína' (b). This system continues the score from the previous page, starting at measure 12. It features the same vocal line (soprano) and instrumental parts for two alto flutes and xylophone. The key signature is C major. The lyrics for this system are: 'po - je - de - me do své - ta.'. Chord symbols F, B, C, and F are placed above the vocal line.

Orfeus

hudba a text:
Lenka Pospíšilová

klidně

zpěv

C F G C F G C

předehra

zvonkohra

Fine

5 C Dmi

1. Když Or-fe -us har-fu do ru-kou vzal, kaž-dý hned pla-kal a

xylofon

8 C

ne-bo se smál. Ref.: Don dy-ny don don dy-ny don

xylofon zvonkohra

11 Dmi G

don dy -ny don don dy-ny don

zvonkohra

D.C. al Fine

Kyrie eleison

Mírně

moravská
upravila L. Pospíšilová

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of three systems of staves. The first system includes a vocal line (Zpěv) and two instrumental lines (Flétna/Housle and Zvonkohra). The second system includes a vocal line (Z) and two instrumental lines (Fl. and Zv.). The third system includes a vocal line (Z) and two instrumental lines (Fl. and Zv.).

System 1:

- Vocal (Zpěv):** Ky - ri - e e - lei - son son. (Chorus: 1., 2.)
- Flétna/Housle:** Accompaniment for the vocal line.
- Zvonkohra:** Accompaniment for the vocal line.
- Chords:** D, A7, D, Gmaj7, A7, D, D.

System 2:

- Vocal (Z):** Pro - ro - ko - va - li pro - ro - ci co se sta - lo o půl - no - ci, e - lei -
- Fl.:** Accompaniment for the vocal line.
- Zv.:** Accompaniment for the vocal line.
- Chords:** D, A, D, A, D, A.

System 3:

- Vocal (Z):** son, e - lei - son, Ky - ri - e e - lei son.
- Fl.:** Accompaniment for the vocal line.
- Zv.:** Accompaniment for the vocal line.
- Chords:** D, Gmaj7, A, D, Hmi, Emi, A, D.

2. Kyrie eleison, kyrie eleison. Ve Betlémě v slavném městě. Ježíš zrozen jest, pospěšte, eleison...
3. Gloria, gloria, gloria, gloria. Sláva Bohu na výsosti, že nám Syna dal z milosti, eleison...

Vstaňte všichni lidé vzhůru

moravská
upravila: L. Pospíšilová

Slavnostně

The musical score is arranged in two systems. The first system includes parts for Soprano (Zpěv), Alto (Alt), Violoncello/Double Bass (Vlc. (Cb.)), Xylophone (Xylofon), and Zvonkohra/Metallophone (Zv. Metalofon). The second system includes parts for Tenor (Z), Alto (A), Violoncello/Double Bass (Vlc.), Xylophone (Xyl.), and Zvonkohra/Metallophone (Zv. Met.).

Chorus 1:
Zpěv: Vstaň-te, všichni li - dě, vzhůru, daj, daj, daj. Přešťastnou slyš - te no-vi - nu,
Alt: vstaň-te, všichni li - dě, vzhůru, daj, daj, daj. Přešťastnou slyš - te no-vi - nu,
Vlc. (Cb.):
Xylofon:
Zv. Metalofon:

Chorus 2:
Z: daj, daj, daj, du - li, du - li, du - li, du - li, daj, daj, daj.
A: daj, daj, daj, du - li, du - li, du - li, du - li, daj, daj, daj.
Vlc.:
Xyl.:
Zv. Met.:

Chords: D, Emi, A, D, D, Emi, A, D, G, D, A, D

Obrázek 107 - Dítě se nám narodilo (a)

Dítě se nám narodilo

moravská
upravila L. Pospíšilové

Živě

Zpěv

Flétna

Housle
(Met., Zv.)

Zvonkohra

Xylofon

Bubinek
Dřívka

Z

H.

Zv.

Xyl.

B.
Dř.

Dí - tě se nám na - ro - di - lo,
An - je - le - ho zve - le - bu - jí,

v Be - tlé - mě ve chlí - vu, jas - nos - ti se o - svi - ti - lo pře - vel - mi ve - li - kou,
glo - ri - a zpí - va - jí, Je - ží - ko - vi ma - lé mu čes - t, chvá - lu vzdá - va - jí.

Obrázek 108- Dítě se nám narodilo (b)

Mezihra:

Aj, pojedźeme my

Hybně

slezská
upravila K. Tůmová

Chords: G A D G C

Zpěv
Aj, pojedźe - me my na tu ko - le - dič - ku
a při - ve - ze - me my přešvarnu dźe - věč - ku. Hej nam, hej, spomeň na nas

Flétna

Zvonkohra

Xylofon

Metalofon

Dřívka
Rolničky

Chords: A7 D G A D A D

Z
s ko - le - da. mezihra 1. 2.

Fl.
1. 2.

Zv.
1. 2.

Xyl.

Met.

Dř.
Roln.

Když Panna Maria

upravila: L. Pospíšilová

Klidně

The musical score for 'Když Panna Maria' is written in D major and 2/4 time. It features three staves: a vocal line (Zpěv), a flute line (Fl.), and a zither line (Z). The tempo is marked 'Klidně' (Calmly). The key signature has two sharps (F# and C#). The lyrics are: 'Když Pan-na Ma-ri-a po svě-tě cho-dí - la, od měs - ta k měs-teč-ku noc - le - hu hle - da - la, od měs - ta k měs-teč - ku noc - le - hu hle-da - la.' The zither part provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes.

Zpěv
Když Pan-na Ma-ri-a po svě-tě cho-dí - la, od měs - ta k měs-teč-ku

Flétna
zobc.alt.
o Příčná

Z
noc - le - hu hle - da - la, od měs - ta k měs-teč - ku noc - le - hu hle-da - la.

Fl.

Obrázek 111 - Tedy poženem

Tedy poženem

česká

Energicky

The musical score for 'Tedy poženem' is written in D major and 3/4 time. It features two staves: a vocal line (Zpěv) and a zither line (Z). The tempo is marked 'Energicky' (Energetic). The key signature has two sharps (F# and C#). The lyrics are: 'Te-dy po-že-nem a ho-nem, tam do Bet-lé - ma pu-dem. Ty vez-meš hou-slič-ky, já du - dy mám, po - že-nem k jes-lič-kám, za-hra-jem tam.' The zither part provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes.

Zpěv
Te-dy po-že-nem a ho-nem, tam do Bet-lé - ma pu-dem.

Housle
(zvonkohra)

Z
Ty vez-meš hou-slič-ky, já du - dy mám, po - že-nem k jes-lič-kám, za-hra-jem tam.

H

Sborník

písniček

Tereza Zemánková

pro žáky 4. a 5. ročníků

s využitím dovedností žáků navštěvujících ZUŠ

Nástroje a jejich ladění

Než se dostaneme k samotným písním, je nutné zmínit způsob ladění nástrojů. Kromě dělení nástrojů podle tvoření tónu na samozvучné, blanzvучné, strunné a dechové lze na dělení nástrojů pohlížet z hlediska transpozice. V tomto případě se nástroje dělí na netransponující a transponující. Netransponující nástroje jsou takové nástroje, které se do not zapisují tak, jak znějí nebo se zapisují o oktávu níž či výš, než je skutečný hraný zvuk. Tyto nástroje se pak značí dodatkovým písmenem C nebo jsou bez dodatkového písmene. Transponující hudební nástroje se do not zapisují v jiné výšce, než je jejich skutečná zvuková výška tónu. Pokud je u názvu nástroje dodatek např. B, znamená to, že tón psaný jako c zní jako b. V praxi to znamená, že dva nástroje s rozdílným laděním nemohou hrát stejné noty, protože by dohromady neladily. V tomto případě je nutné noty přepsat.¹

V zápise not je dále i nutno dbát na rozdíly rozsahu nástrojů. To například znamená, že vše co zahraje klavír laděný v C, nezahraje zobcová flétna laděná také v C. I na tento aspekt byl při tvorbě sborníku brán zřetel a snahou bylo vytvořit notový zápis, aby byl vhodný pro různé nástroje, ovšem ne vždy to bylo možné.

I přesto, že je škála ladění nástrojů velká (nástroje laděné v B, D, A, As, G, F nebo např. v Es), ve sborníku jsou vypsány party pouze pro nástroje v ladění C, B a Es. A to z toho důvodu, že žáci na prvním stupni navštěvující ZUŠ, nejčastěji hrají na nástroje v tomto ladění. U žáků se můžeme setkat také s nástroji laděnými v F. Do této skupiny nástrojů patří například lesní roh nebo anglický roh. Ovšem většina dechových nástrojů má předstupeň hry na sopránovou zobcovou flétnu, nebo u lesního rohu nejprve žáci hrají na lesnici. Vzhledem k tomu se dá předpokládat, že žáci 4. a 5. ročníku ZŠ nebudou mít dostatečně zvládnuté instrumentální dovednosti na tyto nástroje. Z toho důvodu nemá opodstatnění vypracovávat notaci pro nástroje laděné v F.

Zobcová flétna altová je zahrnuta v tabulce nástrojů v ladění C, i přesto, že je o kvintu níž než sopránová zobcová flétna a její nejhlubší tón je f1. Daniel uvádí: „*Přitom se notuje tak, jak skutečně zní, a proto na ní tedy nelze používat hmaty sopránové flétny.*“² To znamená, že hmat pro g1 na sopránové zobcové flétně, je hmat pro c2 na altové sopránové flétně.

¹ MODR, Antonín. Hudební nástroje. 9. vydání, (v nakladatelství Bärenreiter Praha vydání první). Praha: Bärenreiter, 2017. s. 14, 17. ISBN 978-80-86385-12-9.

² DANIEL, Ladislav. Škola hry na altovou zobcovou flétnu: první díl. Praha: PANTON, 2000. s. 5. ISMN M-2050-0191-9.

Pokud je dodržena tato skutečnost, mohou, zobcová flétna sopránová a altová, hrát ze stejného partu. V opačném případě společná hra ze stejného partu není možná vzhledem k F ladění altové flétny.

Nástroje, se kterými se u žáků ve 4. a 5. ročníku můžeme setkat a jejich ladění je přiloženo v následující tabulce:

Ladění nástroje	Výčet nástrojů
v C	Zobcová flétna sopránová a altová, příčná flétna, housle, violoncello, kontrabas, klavír, akordeon, kytara.
v B	B klarinet, tenorový a sopránový saxofon, křídlovka, basová křídlovka, trubka, pozoun, lesnice.
v Es	Altový saxofon, Es klarinet.

Metodický komentář

Snahou, při tvoření tohoto sborníku bylo, vytvořit takový materiál, který bude vhodný pro žáky ZUŠ. Bude v něm prostor pro využití jejich potenciálu a dovedností a současně jim bude umožněno hrát na nástroj, na který se učí v ZUŠ. Zároveň bylo snahou zapojit i žáky, kteří nenavštěvují ZUŠ. Pro tyto žáky byly vybrány nástroje z Orffova instrumentáře a byly vytvořeny jednoduché rytmické doprovody založené zejména na ostinatu.

Způsoby instrumentálního doprovodu jsou různé. V písních se tedy objevují ostinátní doprovody, doprovody držením akordu, doprovody pomocí druhého hlasu ke zpěvu, nebo doprovody formou přede hry a mezihry. Party vypsané pro žáky ZUŠ jsou vždy melodicky i rytmicky stejné, to znamená, že výška tónů může být odlišná pouze oktávou nahoru nebo dolů, jinak jsou party C, B, Es totožné a nedochází mezi nimi k žádným tříhlasým variacím. To znamená, že pokud budeme mít ve školní třídě dva nástroje odlišného ladění, budou hrát totožnou melodii. Vždy je vhodné, aby žáci noty dostali předem a mohli se na doprovod připravit. Žádný z doprovodů pro žáky ZUŠ nebyl zamýšlen jako vhodný pro hru z listu.

Zápis instrumentálních doprovodů je diferenciován. U žáků ZUŠ se očekává znalost not zapsaných v notové osnově, proto je pro ně připravený tento typ zápisu. Pro žáky nenavštěvující ZUŠ je připraven jiný typ zápisu a to buď formou barevných not dle barev ozvučných trubic, nebo specifickým zápisem rytmických nástrojů do tabulky.

Každá píseň obsahuje partituru, ve které jsou vypsány všechny nástroje dohromady v notové osnově a jsou určeny učiteli, ale i jednotlivé party rozděleny pro každý hudební nástroj zvlášť.

Přeji každému, komu se tento sborník písní dostane do rukou, aby pomocí něj předával radost ze hry na hudební nástroj a z tvorby společné muziky.

Široký, hluboký ty vltavský tůně - partitura

lidová

C Dmi G7 C F G7 C

Zpěv

Ši-ro-ký, hlu - bo - ký ty vl-tav - ský tů - ně. Měl jsem já

C hlas

B hlas

Es hlas

Rámový buben

Tamburína

Triangl

8 F Em Am C Dmi G7 C

Hl. pa - nen - ku, měl jsem já pa - nen - ku, teď mi srd - ce stů - ně.

C

B

Es

R. bub.

Tamb.

Trgl.

Pozn.: Instrumentální doprovod pro C hlas doprovází zpěv v podobě druhého hlasu. Tento part by případně mohli zazpívat žáci ZUŠ navštěvující obor zpěvu.

Široký, hluboký ty vltavský tůně

lidová

C Dmi G7 C F G7 C

Ši - ro - ký, hlu - bo - ký ty vl - tav - ský tů - ně. Měl jsem já

8 F Em Am C Dmi G7 C

pa - nen - ku, měl jsem já pa - nen - ku, teď mi srd - ce stů - ně.

1. Široký, hluboký,
ty Vltavský tůně.
Měl jsem já panenku.
Měl jsem já panenku.
Teď mi srdce stůně.

2. Měl jsem já panenku,
měl jsem ji dvě léta.
Teď mi ji odvedli,
teď mi ji odvedli,
po lásce je veta.

3. Co jsem se nachodil,
co našlapal bláta.
Přec jsem tě nedostal,
přec jsem tě nedostal,
má panenko zlatá.

4. Co jsem se nachodil,
našlapal kamenní.
Přec jsem tě nedostal,
přec jsem tě nedostal,
moje potěšení.

Široký, hluboký ty vltavský tůně - C hlas

lidová

Široký, hluboký ty vltavský tůně - B hlas

lidová

Široký, hluboký ty vltavský tůně - Es hlas

lidová

Široký, hluboký ty vl. tůně- Orffovy nástroje

lidová

triangl									
bubínek									
tamburína									

Ši - ro - ký, hlu - bo - ký

triangl									
bubínek									
tamburína									

Ty vl - tav - ský tů - ně

triangl									
bubínek									
tamburína									

Měl jsem já pa - nen - ku, měl jsem já pa - nen - ku,

triangl									
bubínek									
tamburína									

ted' mi srd - ce stů - ně.

Ej, padá, padá rosička - partitura

lidová

Dmi Gmi Dmi A7 Dmi F C F F

Zpěv
Ej, pa-dá, pa-dá ro - si - čka, spa - ly by mo - je o - či - čka Spa - ly by

C hlas

B hlas

Es hlas

Zvonkohra I.

Zvonkohra II.

10 C A7 Dmi Bb Gmi A7 Dmi

Hl.
mo - je, spa - ly by tvo - je spa - ly by o - ny o - bo - je

C

B

Es

Zvonk. I.

Zvonk. II.

Ej, padá, padá rosička - zpěv

lidová

Dmi Gmi Dmi A7 Dmi F C F

Ej, pa-dá, pa-dá ro - si - čka, spa - ly by mo-je o - či - čka

9 F C A7 Dmi Bb Gmi A7 Dmi

Spa - ly by mo - je, spa - ly by tvo - je spa - ly by o - ny o - bo - je

2. Ej, padá, padá listopad,
pozdravuj milú nastokrát.
/: Pozdravuj milú, holuběnku sivú,
že ju tu mosím zanechat.:/

3. Ej, padá, padá deštíček,
proč jsi tak smutný Janíček?
/: Proč jsi tak smutný, proč jsi uplakaný,
šuhajíčku milovaný?:/

4. Ej, prší, prší napořád,
vzkažte pozdravit nastokrát.
/:Vzkažte pozdravení mému potěšení,
že už ho mosím zanechat. :/

Ej, padá, padá rosička

lidová

C hlas

B hlas

Es hlas

Ej, padá, padá rosička - zvonkohry

lidová

Zvonkohra 1

Zvonkohra 2

Loučení, loučení - partitura

lidová

$\text{♩} = 65$ % C F C G7 C F C G7

Zpěv

Lou - če - ní, lou - če - ní, což je to těž - ká věc,

C hlas

B hlas

Es hlas

Zvonkohra

Tamburína

9 C A7 Dmi G C F C G7

Hl.

když se mu - sí roz - lou - či - ti, když se mu - sí roz - lou - či - ti s pa - nen - kou mlá - de -

C

B

Es

Zvonk.

Tamb.

15 C Fine C G7 C F F G7 G7 C F G7

Hl. nec.

C

B

Es

Zvonk.

Tamb.

26 G7 C F G7 C D.S. al Fine

Hl.

C

B

Es

Zvonk.

Tamb.

Pozn. Doporučuji hru na tamburínu podpořit vyslovováním rytmických slabik TÁJ TY TÁ. Také dbejte na dostatečné vysvětlení systému opakování v partu pro tamburínu.

Loučení, loučení - zpěv

lidová

$\text{♩} = 65$ 2

C F C G7 C F C G7 C

Lou - če - ní, lou - če - ní, což je to těž - ká věc, když se mu - sí

10 A7 Dmi G C F C G7 C Fine

roz - lou - či - ti, když se mu - sí roz - lou - či - ti s pa - nen - kou mlá - de - nec.

16 C G7 C F F G7 G7 C F G7 G7 C F G7 C D.S. al Fine

2. Když jsme se loučili,
oba jsme plakali,
oba jsme si bílým šátkem,
oba jsme si bílým šátkem
oči utírali.

3. Když jsme se loučili,
pod zeleným stromem:
vždycky jsem ti říkávala,
že ta láska není stálá,
že svoji nebudem.

4. Až já půjdu lesem,
budu plakat hlasem:
dám si klobouček na stranu,
na panenku zapomenu
a budu zas vesel.

Loučení, loučení - C hlas

lidová

Loučení, loučení - B hlas

lidová

Loučení, loučení - Es hlas

lidová

Loučení, loučení - zvonkohra

lidová

♩ = 65 %

11 Fine 7 D.S. al Fine 7

The image shows two staves of musical notation. The first staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a tempo marking of ♩ = 65. It contains a sequence of notes with colored stems (red, yellow, green, blue) and a repeat sign. The second staff starts at measure 11 and includes a 'Fine' marking, a fermata, and a 'D.S. al Fine' instruction with a fermata.

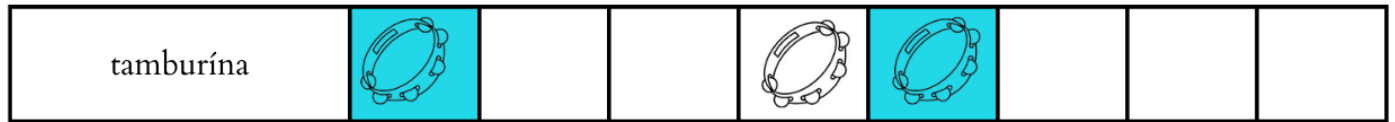

Loučení, loučení - Orffovy nástroje

lidová

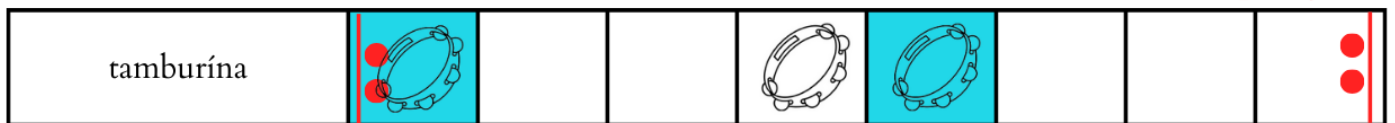
PŘEDEHRA: TÁJ

TY TÁ

ZPĚV 1:

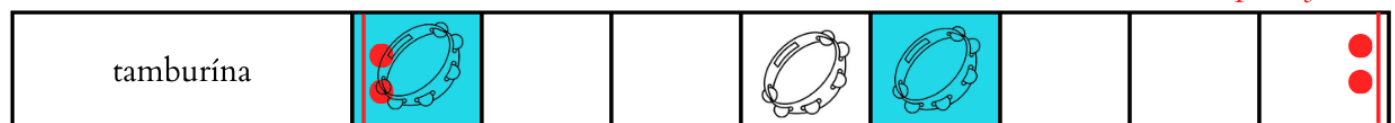
opakuj 3x

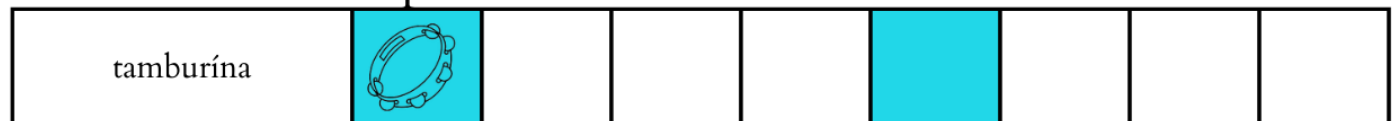
Lou - če - ní, lou - če -
ní což je to
tě - žká věc,

ZPĚV 2 / MEZIHRA:

opakuj 3x

když se mu - sí ro - zlou - či - ti,
když se mu - sí ro - zlou - či - ti,
s pa - nen - kou mlá - de -

nec.

Celou tuto pasáž vyznačenou zeleně opakuješ celkem 5x:

- zpěv 2
- zpěv 2
- mezihra
- mezihra
- mezihra

Po poslední sloce se již mezihra nehraje a končí se zpěvem 2.

Měla jsem holoubka - partitura

lidová

$\text{♩} = 80$ C G C F C G **1.**

Zpěv

1. Mě - la jsem ho - loub - ka v truh - le za - vře - né - ho on
jest mi u - le - těl do po - le ši ré

C hlas

B hlas

Es hlas

Ozvučná dřívka

Rumba koule

2. G Dmi G7 C F G7 C

Hl.

ho: do po - le ši - ré - ho, na ze - le - ný dou - bek, tam

C

B

Es

Oz. dř.

R. koule.

11 Dmi G7 C G F C Dmi Ami G C F C Dmi Ami G7

Hl.
 so - bě za - hou - kal můj zla tej ho - lou - bek můj zla - tej ho - lou -

C
 B
 Es

Oz. dř.
 R. koule.

16 C

Hl.
 bek.

C
 B
 Es

Oz. dř.
 R. koule.

Měla jsem holoubka - zpěv

lidová

♩ = 80

C G C F C G G Dmi G7 C

1. Mě - la jsem ho - loub - ka v truh - le za - vře - né - ho on ho: do po - le ši - ré - ho, na
jest mi u - le - těl do po - le ši ré

9 F G7 C Dmi G7 C G F C Dmi Ami G C F

ze - le - ný dou - bek, tam so - bě za - hou - kal můj zla tej ho - lou - bek můj

15 C Dmi Ami G7 C

zla - tej ho - lou - bek.

2. Nehoukej, nebroukej,
můj zlatej holoubku,
nedělej své milej
většího zármutku.

Já jí ho nedělám,
dělá si ho sama,
když já nejsem doma,
s jinšími sedává,
s jinšími sedává.

3. Já ji koupil pentli
barvy proměňavé,
by si proplétala
vlásky kadeřavé.

Já ji koupil jinou,
a to pěkně bílou,
by pamatovala,
že byla mou milou,
že byla mou milou.

Měla jsem holoubka - C hlas

lidová

Měla jsem holoubka - B hlas

lidová

Měla jsem holoubka - Es hlas

lidová

$\text{♩} = 80$

The musical score is written on two staves in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 4/4 time signature. The tempo is marked as quarter note = 80. The first staff contains the first 9 measures of the piece. It begins with a quarter rest, followed by a repeat sign. The first ending (marked '1.') consists of a quarter rest, a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The second ending (marked '2.') consists of a quarter rest, a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The piece continues with a series of eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1, C1, B0, A0, G0, F#0, E0, D0, C0, B-1, A-1, G-1, F#-1, E-1, D-1, C-1, B-2, A-2, G-2, F#-2, E-2, D-2, C-2, B-3, A-3, G-3, F#-3, E-3, D-3, C-3, B-4, A-4, G-4, F#-4, E-4, D-4, C-4, B-5, A-5, G-5, F#-5, E-5, D-5, C-5, B-6, A-6, G-6, F#-6, E-6, D-6, C-6, B-7, A-7, G-7, F#-7, E-7, D-7, C-7, B-8, A-8, G-8, F#-8, E-8, D-8, C-8, B-9, A-9, G-9, F#-9, E-9, D-9, C-9, B-10, A-10, G-10, F#-10, E-10, D-10, C-10, B-11, A-11, G-11, F#-11, E-11, D-11, C-11, B-12, A-12, G-12, F#-12, E-12, D-12, C-12, B-13, A-13, G-13, F#-13, E-13, D-13, C-13, B-14, A-14, G-14, F#-14, E-14, D-14, C-14, B-15, A-15, G-15, F#-15, E-15, D-15, C-15, B-16, A-16, G-16, F#-16, E-16, D-16, C-16, B-17, A-17, G-17, F#-17, E-17, D-17, C-17, B-18, A-18, G-18, F#-18, E-18, D-18, C-18, B-19, A-19, G-19, F#-19, E-19, D-19, C-19, B-20, A-20, G-20, F#-20, E-20, D-20, C-20, B-21, A-21, G-21, F#-21, E-21, D-21, C-21, B-22, A-22, G-22, F#-22, E-22, D-22, C-22, B-23, A-23, G-23, F#-23, E-23, D-23, C-23, B-24, A-24, G-24, F#-24, E-24, D-24, C-24, B-25, A-25, G-25, F#-25, E-25, D-25, C-25, B-26, A-26, G-26, F#-26, E-26, D-26, C-26, B-27, A-27, G-27, F#-27, E-27, D-27, C-27, B-28, A-28, G-28, F#-28, E-28, D-28, C-28, B-29, A-29, G-29, F#-29, E-29, D-29, C-29, B-30, A-30, G-30, F#-30, E-30, D-30, C-30, B-31, A-31, G-31, F#-31, E-31, D-31, C-31, B-32, A-32, G-32, F#-32, E-32, D-32, C-32, B-33, A-33, G-33, F#-33, E-33, D-33, C-33, B-34, A-34, G-34, F#-34, E-34, D-34, C-34, B-35, A-35, G-35, F#-35, E-35, D-35, C-35, B-36, A-36, G-36, F#-36, E-36, D-36, C-36, B-37, A-37, G-37, F#-37, E-37, D-37, C-37, B-38, A-38, G-38, F#-38, E-38, D-38, C-38, B-39, A-39, G-39, F#-39, E-39, D-39, C-39, B-40, A-40, G-40, F#-40, E-40, D-40, C-40, B-41, A-41, G-41, F#-41, E-41, D-41, C-41, B-42, A-42, G-42, F#-42, E-42, D-42, C-42, B-43, A-43, G-43, F#-43, E-43, D-43, C-43, B-44, A-44, G-44, F#-44, E-44, D-44, C-44, B-45, A-45, G-45, F#-45, E-45, D-45, C-45, B-46, A-46, G-46, F#-46, E-46, D-46, C-46, B-47, A-47, G-47, F#-47, E-47, D-47, C-47, B-48, A-48, G-48, F#-48, E-48, D-48, C-48, B-49, A-49, G-49, F#-49, E-49, D-49, C-49, B-50, A-50, G-50, F#-50, E-50, D-50, C-50, B-51, A-51, G-51, F#-51, E-51, D-51, C-51, B-52, A-52, G-52, F#-52, E-52, D-52, C-52, B-53, A-53, G-53, F#-53, E-53, D-53, C-53, B-54, A-54, G-54, F#-54, E-54, D-54, C-54, B-55, A-55, G-55, F#-55, E-55, D-55, C-55, B-56, A-56, G-56, F#-56, E-56, D-56, C-56, B-57, A-57, G-57, F#-57, E-57, D-57, C-57, B-58, A-58, G-58, F#-58, E-58, D-58, C-58, B-59, A-59, G-59, F#-59, E-59, D-59, C-59, B-60, A-60, G-60, F#-60, E-60, D-60, C-60, B-61, A-61, G-61, F#-61, E-61, D-61, C-61, B-62, A-62, G-62, F#-62, E-62, D-62, C-62, B-63, A-63, G-63, F#-63, E-63, D-63, C-63, B-64, A-64, G-64, F#-64, E-64, D-64, C-64, B-65, A-65, G-65, F#-65, E-65, D-65, C-65, B-66, A-66, G-66, F#-66, E-66, D-66, C-66, B-67, A-67, G-67, F#-67, E-67, D-67, C-67, B-68, A-68, G-68, F#-68, E-68, D-68, C-68, B-69, A-69, G-69, F#-69, E-69, D-69, C-69, B-70, A-70, G-70, F#-70, E-70, D-70, C-70, B-71, A-71, G-71, F#-71, E-71, D-71, C-71, B-72, A-72, G-72, F#-72, E-72, D-72, C-72, B-73, A-73, G-73, F#-73, E-73, D-73, C-73, B-74, A-74, G-74, F#-74, E-74, D-74, C-74, B-75, A-75, G-75, F#-75, E-75, D-75, C-75, B-76, A-76, G-76, F#-76, E-76, D-76, C-76, B-77, A-77, G-77, F#-77, E-77, D-77, C-77, B-78, A-78, G-78, F#-78, E-78, D-78, C-78, B-79, A-79, G-79, F#-79, E-79, D-79, C-79, B-80, A-80, G-80, F#-80, E-80, D-80, C-80, B-81, A-81, G-81, F#-81, E-81, D-81, C-81, B-82, A-82, G-82, F#-82, E-82, D-82, C-82, B-83, A-83, G-83, F#-83, E-83, D-83, C-83, B-84, A-84, G-84, F#-84, E-84, D-84, C-84, B-85, A-85, G-85, F#-85, E-85, D-85, C-85, B-86, A-86, G-86, F#-86, E-86, D-86, C-86, B-87, A-87, G-87, F#-87, E-87, D-87, C-87, B-88, A-88, G-88, F#-88, E-88, D-88, C-88, B-89, A-89, G-89, F#-89, E-89, D-89, C-89, B-90, A-90, G-90, F#-90, E-90, D-90, C-90, B-91, A-91, G-91, F#-91, E-91, D-91, C-91, B-92, A-92, G-92, F#-92, E-92, D-92, C-92, B-93, A-93, G-93, F#-93, E-93, D-93, C-93, B-94, A-94, G-94, F#-94, E-94, D-94, C-94, B-95, A-95, G-95, F#-95, E-95, D-95, C-95, B-96, A-96, G-96, F#-96, E-96, D-96, C-96, B-97, A-97, G-97, F#-97, E-97, D-97, C-97, B-98, A-98, G-98, F#-98, E-98, D-98, C-98, B-99, A-99, G-99, F#-99, E-99, D-99, C-99, B-100, A-100, G-100, F#-100, E-100, D-100, C-100, B-101, A-101, G-101, F#-101, E-101, D-101, C-101, B-102, A-102, G-102, F#-102, E-102, D-102, C-102, B-103, A-103, G-103, F#-103, E-103, D-103, C-103, B-104, A-104, G-104, F#-104, E-104, D-104, C-104, B-105, A-105, G-105, F#-105, E-105, D-105, C-105, B-106, A-106, G-106, F#-106, E-106, D-106, C-106, B-107, A-107, G-107, F#-107, E-107, D-107, C-107, B-108, A-108, G-108, F#-108, E-108, D-108, C-108, B-109, A-109, G-109, F#-109, E-109, D-109, C-109, B-110, A-110, G-110, F#-110, E-110, D-110, C-110, B-111, A-111, G-111, F#-111, E-111, D-111, C-111, B-112, A-112, G-112, F#-112, E-112, D-112, C-112, B-113, A-113, G-113, F#-113, E-113, D-113, C-113, B-114, A-114, G-114, F#-114, E-114, D-114, C-114, B-115, A-115, G-115, F#-115, E-115, D-115, C-115, B-116, A-116, G-116, F#-116, E-116, D-116, C-116, B-117, A-117, G-117, F#-117, E-117, D-117, C-117, B-118, A-118, G-118, F#-118, E-118, D-118, C-118, B-119, A-119, G-119, F#-119, E-119, D-119, C-119, B-120, A-120, G-120, F#-120, E-120, D-120, C-120, B-121, A-121, G-121, F#-121, E-121, D-121, C-121, B-122, A-122, G-122, F#-122, E-122, D-122, C-122, B-123, A-123, G-123, F#-123, E-123, D-123, C-123, B-124, A-124, G-124, F#-124, E-124, D-124, C-124, B-125, A-125, G-125, F#-125, E-125, D-125, C-125, B-126, A-126, G-126, F#-126, E-126, D-126, C-126, B-127, A-127, G-127, F#-127, E-127, D-127, C-127, B-128, A-128, G-128, F#-128, E-128, D-128, C-128, B-129, A-129, G-129, F#-129, E-129, D-129, C-129, B-130, A-130, G-130, F#-130, E-130, D-130, C-130, B-131, A-131, G-131, F#-131, E-131, D-131, C-131, B-132, A-132, G-132, F#-132, E-132, D-132, C-132, B-133, A-133, G-133, F#-133, E-133, D-133, C-133, B-134, A-134, G-134, F#-134, E-134, D-134, C-134, B-135, A-135, G-135, F#-135, E-135, D-135, C-135, B-136, A-136, G-136, F#-136, E-136, D-136, C-136, B-137, A-137, G-137, F#-137, E-137, D-137, C-137, B-138, A-138, G-138, F#-138, E-138, D-138, C-138, B-139, A-139, G-139, F#-139, E-139, D-139, C-139, B-140, A-140, G-140, F#-140, E-140, D-140, C-140, B-141, A-141, G-141, F#-141, E-141, D-141, C-141, B-142, A-142, G-142, F#-142, E-142, D-142, C-142, B-143, A-143, G-143, F#-143, E-143, D-143, C-143, B-144, A-144, G-144, F#-144, E-144, D-144, C-144, B-145, A-145, G-145, F#-145, E-145, D-145, C-145, B-146, A-146, G-146, F#-146, E-146, D-146, C-146, B-147, A-147, G-147, F#-147, E-147, D-147, C-147, B-148, A-148, G-148, F#-148, E-148, D-148, C-148, B-149, A-149, G-149, F#-149, E-149, D-149, C-149, B-150, A-150, G-150, F#-150, E-150, D-150, C-150, B-151, A-151, G-151, F#-151, E-151, D-151, C-151, B-152, A-152, G-152, F#-152, E-152, D-152, C-152, B-153, A-153, G-153, F#-153, E-153, D-153, C-153, B-154, A-154, G-154, F#-154, E-154, D-154, C-154, B-155, A-155, G-155, F#-155, E-155, D-155, C-155, B-156, A-156, G-156, F#-156, E-156, D-156, C-156, B-157, A-157, G-157, F#-157, E-157, D-157, C-157, B-158, A-158, G-158, F#-158, E-158, D-158, C-158, B-159, A-159, G-159, F#-159, E-159, D-159, C-159, B-160, A-160, G-160, F#-160, E-160, D-160, C-160, B-161, A-161, G-161, F#-161, E-161, D-161, C-161, B-162, A-162, G-162, F#-162, E-162, D-162, C-162, B-163, A-163, G-163, F#-163, E-163, D-163, C-163, B-164, A-164, G-164, F#-164, E-164, D-164, C-164, B-165, A-165, G-165, F#-165, E-165, D-165, C-165, B-166, A-166, G-166, F#-166, E-166, D-166, C-166, B-167, A-167, G-167, F#-167, E-167, D-167, C-167, B-168, A-168, G-168, F#-168, E-168, D-168, C-168, B-169, A-169, G-169, F#-169, E-169, D-169, C-169, B-170, A-170, G-170, F#-170, E-170, D-170, C-170, B-171, A-171, G-171, F#-171, E-171, D-171, C-171, B-172, A-172, G-172, F#-172, E-172, D-172, C-172, B-173, A-173, G-173, F#-173, E-173, D-173, C-173, B-174, A-174, G-174, F#-174, E-174, D-174, C-174, B-175, A-175, G-175, F#-175, E-175, D-175, C-175, B-176, A-176, G-176, F#-176, E-176, D-176, C-176, B-177, A-177, G-177, F#-177, E-177, D-177, C-177, B-178, A-178, G-178, F#-178, E-178, D-178, C-178, B-179, A-179, G-179, F#-179, E-179, D-179, C-179, B-180, A-180, G-180, F#-180, E-180, D-180, C-180, B-181, A-181, G-181, F#-181, E-181, D-181, C-181, B-182, A-182, G-182, F#-182, E-182, D-182, C-182, B-183, A-183, G-183, F#-183, E-183, D-183, C-183, B-184, A-184, G-184, F#-184, E-184, D-184, C-184, B-185, A-185, G-185, F#-185, E-185, D-185, C-185, B-186, A-186, G-186, F#-186, E-186, D-186, C-186, B-187, A-187, G-187, F#-187, E-187, D-187, C-187, B-188, A-188, G-188, F#-188, E-188, D-188, C-188, B-189, A-189, G-189, F#-189, E-189, D-189, C-189, B-190, A-190, G-190, F#-190, E-190, D-190, C-190, B-191, A-191, G-191, F#-191, E-191, D-191, C-191, B-192, A-192, G-192, F#-192, E-192, D-192, C-192, B-193, A-193, G-193, F#-193, E-193, D-193, C-193, B-194, A-194, G-194, F#-194, E-194, D-194, C-194, B-195, A-195, G-195, F#-195, E-195, D-195, C-195, B-196, A-196, G-196, F#-196, E-196, D-196, C-196, B-197, A-197, G-197, F#-197, E-197, D-197, C-197, B-198, A-198, G-198, F#-198, E-198, D-198, C-198, B-199, A-199, G-199, F#-199, E-199, D-199, C-199, B-200, A-200, G-200, F#-200, E-200, D-200, C-200, B-201, A-201, G-201, F#-201, E-201, D-201, C-201, B-202, A-202, G-202, F#-202, E-202, D-202, C-202, B-203, A-203, G-203, F#-203, E-203, D-203, C-203, B-204, A-204, G-204, F#-204, E-204, D-204, C-204, B-205, A-205, G-205, F#-205, E-205, D-205, C-205, B-206, A-206, G-206, F#-206, E-206, D-206, C-206, B-207, A-207, G-207, F#-207, E-207, D-207, C-207, B-208, A-208, G-208, F#-208, E-208, D-208, C-208, B-209, A-209, G-209, F#-209, E-209, D-209, C-209, B-210, A-210, G-210, F#-210, E-210, D-210, C-210, B-211, A-211, G-211, F#-211, E-211, D-211, C-211, B-212, A-212, G-212, F#-212, E-212, D-212, C-212, B-213, A-213, G-213, F#-213, E-213, D-213, C-213, B-214, A-214, G-214, F#-214, E-214, D-214, C-214, B-215, A-215, G-215, F#-215, E-215, D-215, C-215, B-216, A-216, G-216, F#-216, E-216, D-216, C-216, B-217, A-217, G-217, F#-217, E-217, D-217, C-217, B-218, A-218, G-218, F#-218, E-218, D-218, C-218, B-219, A-219, G-219, F#-219, E-219, D-219, C-219, B-220, A-220, G-220, F#-220, E-220, D-220, C-220, B-221, A-221, G-221, F#-221, E-221, D-221, C-221, B-222, A-222, G-222, F#-222, E-222, D-222, C-222, B-223, A-223, G-223, F#-223, E-223, D-223, C-223, B-224, A-224, G-224, F#-224, E-224, D-224, C-224, B-225, A-225, G-225, F#-225, E-225, D-225, C-225, B-226, A-226, G-226, F#-226, E-226, D-226, C-226, B-227, A-227, G-227, F#-227, E-227, D-227, C-227, B-228, A-228, G-228, F#-228, E-228, D-228, C-228, B-229, A-229, G-229, F#-229, E-229, D-229, C-229, B-230, A-230, G-230, F#-230, E-230, D-230, C-230, B-231, A-231, G-231, F#-231, E-231, D-231, C-231, B-232, A-232, G-232, F#-232, E-232, D-232, C-232, B-233, A-233, G-233, F#-233, E-233, D-233, C-233, B-234, A-234, G-234, F#-234, E-234, D-234, C-234, B-235, A-235, G-235, F#-235, E-235, D-235, C-235, B-236, A-236, G-236, F#-236, E-236, D-236, C-236, B-237, A-237, G-237, F#-237, E-237, D-237, C-237, B-238, A-238, G-238, F#-238, E-238, D-238, C-238, B-239, A-239, G-239, F#-239, E-239, D-239, C-239, B-240, A-240, G-240, F#-240, E-240, D-240, C-240, B-241, A-241, G-241, F#-241, E-241, D-241, C-241, B-242, A-242, G-242, F#-242, E-242, D-242, C-242, B-243, A-243, G-243, F#-243, E-243, D-243, C-243, B-244, A-244, G-244, F#-244, E-244, D-244, C-244, B-245, A-245, G-245, F#-245, E-245, D-245, C-245, B-246, A-246, G-246, F#-246, E-246, D-246, C-246, B-247, A-247, G-247, F#-247, E-247, D-247, C-247, B-248, A-248, G-248, F#-248, E-248, D-248, C-248, B-249, A-249, G-249, F#-249, E-249, D-249, C-249, B-250, A-250, G-250, F#-250, E-250, D-250, C-250, B-251, A-251, G-251, F#-251, E-251, D-251, C-251, B-252, A-252, G-252, F#-252, E-252, D-252, C-252, B-253, A-253, G-253, F#-253, E-253, D-253, C-253, B-254, A-254, G-254, F#-254, E-254, D-254, C-254, B-255, A-255, G-255, F#-255, E-255, D-255, C-255, B-256, A-256, G-256, F#-256, E-256, D-256, C-256, B-257, A-257, G-257, F#-257, E-257, D-257, C-257, B-258, A-258, G-258, F#-258, E-258, D-258, C-258, B-259, A-259, G-259, F#-259, E-259, D-259, C-259, B-260, A-260, G-260, F#-260, E-260, D-260, C-260, B-261, A-261, G-261, F#-261, E-261, D-261, C-261, B-262, A-262, G-262, F#-262, E-262, D-262, C-262, B-263, A-263, G-263, F#-263, E-263, D-263, C-263, B-264, A-264, G-264, F#-264, E-264, D-264, C-264, B-265, A-265, G-265, F#-265, E-265, D-265, C-265, B-266, A-266, G-266, F#-266, E-266, D-266, C-266, B-267, A-267, G-267, F#-267, E-267, D-267, C-267, B-268, A-268, G-268, F#-268, E-268, D-268, C-268, B-269, A-269, G-269, F#-269, E-269, D-269, C-269, B-270, A-270, G-270, F#-270, E-270, D-270, C-270, B-271, A-271, G-271, F#-271, E-271, D-271, C-271, B-272, A-272, G-272, F#-272, E-272, D-272, C-272, B-273, A-273, G-273, F#-273, E-273, D-273, C-273, B-274, A-274, G-274, F#-274, E-274, D-274, C-274, B-275, A-275, G-275, F#-275, E-275, D-275, C-275, B-276, A-276, G-276, F#-276, E-276, D-276, C-276, B-277, A-277, G-277, F#-277, E-277, D-277, C-277, B-278, A-278, G-278, F#-278, E-278, D-278, C-278, B-279, A-279, G-279, F#-279, E-279, D-279, C-279, B-280, A-280, G-280, F#-280, E-280, D-280, C-280, B-281, A-281, G-281, F#-281, E-281, D-281, C-281, B-282, A-282, G-282, F#-282, E-282, D-282, C-282, B-283, A-283, G-283, F#-283, E-283, D-283, C-283, B-284, A-284, G-284, F#-284, E-284, D-284, C-284, B-285, A-285, G-285, F#-285, E-285, D-285, C-285, B-286, A-286, G-286, F#-286, E-286, D-286, C-286, B-287, A-287, G-287, F#-287, E-287, D-287, C-287, B-288, A-288, G-288, F#-288, E-288, D-288, C-288, B-289, A-289, G-289, F#-289, E-289, D-289, C-289, B-290, A-290, G-290, F#-290, E-290, D-290, C-290, B-291, A-291, G-291, F#-291, E-291, D-291, C-291, B-292, A-292, G-292, F#-292, E-292, D-292, C-292, B-293, A-293, G-293, F#-293, E-293, D-293, C-293, B-294, A-294, G-294, F#-294, E-294, D-294, C-294, B-295, A-295, G-295, F#-295, E-295, D-295, C-295, B-296, A-296, G-296, F#-

Měla jsem holoubka - Orffovy nástroje

ZPĚV:

lidová

ozvučná dřívka	×		×			×	×	
rumba koule								

Mě - la jsem ho - loub - ka, v truh -
 jest mi u - le - těl do

ozvučná dřívka	×		×			×	×	
rumba koule								

le za - vře - né - ho on
 po - le ši - ré - ho: do

ozvučná dřívka	×		×		×		×	
rumba koule								

po - le ši - ré - ho na...

hrát stejný rytmus do konce

POSLEDNÍ TAKT:

ozvučná dřívka	×			
rumba koule				

Žádnýj neví, co sou Domažlice - partitura

lidová

F C7 F F

Zpěv

C hlas

B hlas

Es hlas

Xylofon

Rámový buben

Ozvučná dřívka

7

C7 G7 C7

Hl.

C

B

Es

Xyl.

R. bub.

Ozv. dř.

Žá - dnyj ne - ví,
co sou Do - ma - žli - ce, žá - dnyj ne - ví, co je to Taus.

Detailed description: This is a musical score for a folk song. It consists of two systems of staves. The first system includes vocal parts (Zpěv, C hlas, B hlas, Es hlas) and instrumental parts (Xylofon, Rámový buben, Ozvučná dřívka). The second system includes vocal parts (Hl., C, B, Es) and instrumental parts (Xyl., R. bub., Ozv. dř.). The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The score includes lyrics in Czech and chord symbols (F, C7, G7) above the vocal lines. The instrumental parts feature rhythmic patterns characteristic of folk music, with the xylophone and frame drum providing a steady accompaniment.

13 C7 F

Hl. Taus je to ně - me - cky, Do - ma - žli - ce če - sky, žá - dnyj ne - ví,

C

B

Es

Xyl.

R. bub.

Ozv. dř.

19 C7 F

Hl. co je to Taus.

C

B

Es

Xyl.

R. bub.

Ozv. dř.

Žádnýj neví, co sou Domažlice - zpěv

lidová

F C7 F² F C7 G7 C7

Žá-dnyj ne-ví, co sou Do-ma-žli-ce, žá-dnyj ne-ví, co je to Taus.

13 C7 F C7 F

Taus je to ně-me-cky, Do-ma-žli-ce če-sky, žá-dnyj ne-ví, co je to Taus.

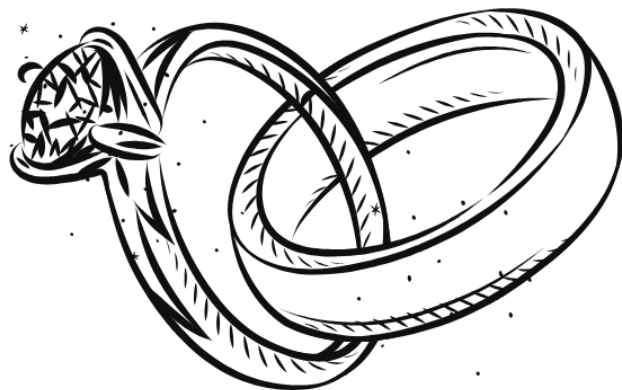
2. Žádnýj neví, co je to železo,
žádnýj neví, co je kroužek.
Kroužek je železo,
má zlatá Terezo,
žádnýj neví, co je kroužek.

3. Proto sem se tak mladá vdávala,
habych dělat nemušila.
Muž mi koupil krávu,
já muším na trávu,
tomu jsem se nenadíla.

Žádnýj neví, co sou Domažlice - C hlas

lidová

Žádnýj neví, co sou Domažlice - B hlas

lidová

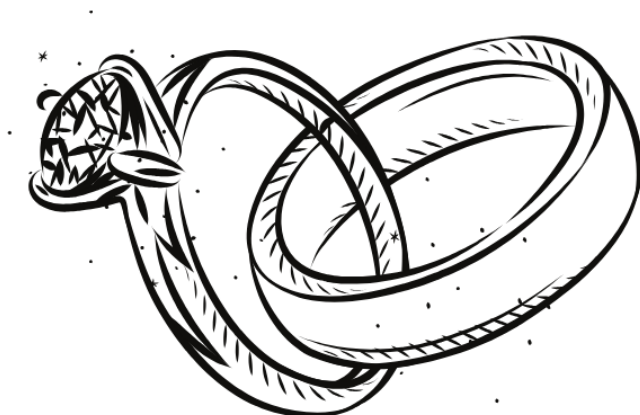
Žádnýj neví, co sou Domažlice - Es hlas

lidová

Žádnýj neví, co sou Domažlice - xylofon

lidová

Žádnýj neví, co sou Domažlice - Orffovy nástroje

lidová

PŘEDEHRA:

bubínek												
ozvučná dřívka		X	X		X	X		X	X		X	X

ZPĚV:

bubínek												
ozvučná dřívka		X	X		X	X		X	X		X	X

Žá - dnyj ne - ví, co jsou Do- ma-žli - ce,...
pokračuj ve stejném rytmu...

POSLEDNÍ TAKT SLOKY:

bubínek			
ozvučná dřívka	X		

...Taus

Čert a Káča - partitura

Pavel Jurkovič

F C F B \flat C

Zpěv

C hlas

B hlas

Es hlas

Rámový buben

Ozvučná dřívka

5 F C F B \flat C F

Hl.

By-la jed - na Ká - ča, co se chtě - la vdát, čert to na ní
Čert se jí moc lí - bil, že byl ro - ha - tý, že měl v pek - le
Hned si chtě - la Ká - ča, to-ho čer - ta brát, po-řád se ho

C

B

Es

Bub.

Dř.

10

C F B \flat C7 F C

Hl.

C

B

Es

Bub.

Dř.

15

F B \flat C F C F C7 F

Hl.

C

B

Es

Bub.

Dř.

21

F

C

F

C7

F

Hl.

C

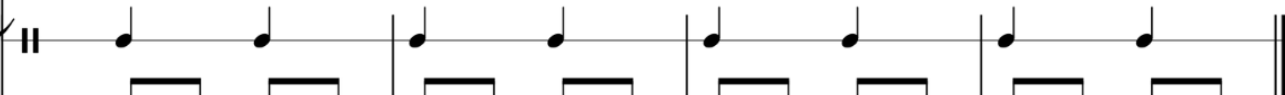
B

Es

Bub.

Dř.

Čert a Káča - zpěv

Pavel Jurkovič

F C F B \flat C F C F B \flat C F

By-la jed - na Ká-ča, co se chtě - la vdát, čert to na ní
Čert se jí moc lí-bil, že byl ro - ha - tý, že měl v pek - le
Hned si chtě - la Ká-ča, to-ho čer - ta brát, po-řád se ho

10 C F B \flat C7 F C F B \flat C

vi-děl, šel s ní tan - co - vat. Na krk mu sko-či - la, do - ko - la s ním to-či - la,
tep-lo, a byl bo - ha - tý. Když ne-moh na no-hy, ta - ha - la ho za ro-hy,
pta-la, jak moc ji má rád. Čert na to: Pro te-be, chtěl bych tře - ba do ne-be,

17 F C F C7 F F C F C7 F

na krk mu sko-či - la, do - ko - la s ním to - či - la.
když ne-moh na no-hy, ta - ha - la ho za no-hy.
ble - ble - ble, pro te - be, půj - du rov - nou do ne-be.

Čert a Káča - B hlas

Pavel Jurkovič

Čert a Káča - Es hlas

Pavel Jurkovič

Čert a Káča - Orffovy nástroje

Pavel Jurkovič

PŘEDEHRA a MEZIHRA:

bubínek												
ozvučná dřívka		X	X		X	X		X	X		X	X

Sloka ve 3/4 rytmu:

bubínek												
ozvučná dřívka		X	X		X	X		X	X		X	X

Byla jed - na Ká - ča, co se chtě -la vdát,
čert to na ní vi - děl, šel s ní tan - co - vat.

Sloka ve 2/4 rytmu:

bubínek								
ozvučná dřívka	X	X	X	X	X	X	X	X

Na krk mu skoči - la, doko - la s ním toči - la.
Na krk mu skoči - la, doko - la s ním toči - la.

DOHRA:

bubínek								
ozvučná dřívka	X	X	X	X	X	X	X	X

Po první a druhé sloce jdeš zpátky na předebru/mezihru, po třetí sloce na dohru.

Chtíc, aby spal - partitura

Adam Michna z Otradovic

C F C F C F C F Gmi C7

Zpěv

1. Chtíc, a - by spal, tak zpí - va - la, sy - ná - čko -

C hlas

B hlas

Es hlas

Triangl

Rumba koule

10 F C F C F Gmi C7 F C7

Hl.

vi, ma - tka, jež po - no - co - va - la, mi - lá - čko - vi: Spi, ne - bes

C

B

Es

Trgl.

R. koule.

18 F C7 F Dmi C G C F C7

Hl. dí - tě mi - lo - stné, Pán jsi a Bůh, pě - je ti

C

B

Es

Trgl.

R. koule.

24 F C7 F G7 C Gmi C7 F F C

Hl. v lá - sce ce - lý ráj, po - zem - ský luh. Fine

C

B

Es

Trgl.

R. koule.

31 F Gmi C

Hl.

C

B

Es

Trgl.

R. koule.

Detailed description: This is a musical score for measures 31 and 32. The score is written for six parts: Horn (Hl.), Clarinet (C), Bassoon (B), Euphonium (Es), Trigon (Trgl.), and Right Drum (R. koule.). The Horn part has rests in both measures. The Clarinet, Bassoon, and Euphonium parts play a melodic line. The Trigon and Right Drum parts have rests in both measures. The score is in 2/4 time and features a key signature of one flat (B-flat). The first measure (31) is marked with a '31' and a 'F' chord. The second measure (32) is marked with 'Gmi' and 'C' chords. The Clarinet, Bassoon, and Euphonium parts play a melodic line consisting of quarter notes and eighth notes. The Trigon and Right Drum parts have rests in both measures.

Chtíc, aby spal - zpěv

Adam Michna z Otradovic

C F C F C F C F Gmi C7 F C F

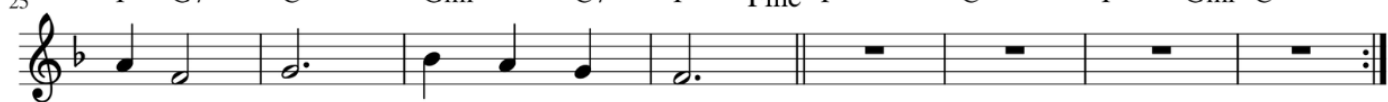
1. Chtíc, a - by spal, tak zpí - va - la, sy - ná - čko - vi, ma - tka, jež po - no -

13 C F Gmi C7 F C7 F C7 F Dmi C G C F C7 F C7

co - va - la, mi - lá - čko - vi: Spi, ne - bes dí - tě mi - lo - stné, Pán jsi a Bůh, pě - je ti v lá - sce

25 F G7 C Gmi C7 F Fine F C F Gmi C

ce - lý ráj, po - zem - ský luh.

2. Dřímej, to matky žádost je,
holubičko,
v tobě se duše raduje,
ó, perličko!
Nebesa chválu pěj tvou,
slávu a čest,
velebí tebe každý tvor,
tisíce hvězd.

3. Ó lilie, ó fialko,
ó růže má,
dřímej, má sladká útěcho,
zahrádko má!
Labuti má a loutno má,
slavičku můj,
dřímej, má harfo líbezná,
synáčku můj!

4. Miláčku, spi a zmlkňte,
andělové,
před Bohem se mnou klekněte,
národové!
Sestoupil v pravdě boží syn,
na naši zem,
přinesl spásu, pokoj svůj
národům všem.

Chtíc, aby spal - C hlas

Adam Michna z Otradovic

Chtíc, aby spal - B hlas

Adam Michna z Otradovic

Chtíc, aby spal - Es hlas

Adam Michna z Otradovic

Dej Bůh štěstí - partitura

lidová

C F C C G C C F C C G C C F C C

Zpěv

C hlas I.

C hlas II.

C hlas III.

B hlas I.

B hlas II.

B hlas III.

Es hlas I.

Es hlas II.

Es hlas III.

Triangl

Tamburína

The musical score is arranged in a system of 12 staves. The top staff is for the vocal line (Zpěv), which is mostly silent with rests. Above it are the lyrics: C F C, C G C, C F C C G C C F C C. The next three staves are for three vocal parts: C hlas I., C hlas II., and C hlas III. The following three staves are for three vocal parts: B hlas I., B hlas II., and B hlas III. The next three staves are for three vocal parts: Es hlas I., Es hlas II., and Es hlas III. The final two staves are for instrumental parts: Triangl and Tamburína. The time signature is 2/4. The key signature has two sharps (F# and C#). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 's' (piano).

14

G C C

C F C C Dmi G7 C

C F C

Hl.

1. Dej Bůh ště- stí
2. On roz - dá- vá

C I.

C II.

C III.

B I.

B II.

B III.

Es I.

Es II.

Es III.

Trgl.

Tamb.

HI.

 to - mu do - mu, my zpí - vá - me Pá - nu Bo - hu, ma - lé - mu dě - tá - tku,

 ště - drov - nič - ky, jab - ka, hruš - ky i troj - níč - ky za na - še zpí - vá - ní,

C I.

 C II.

 C III.

 B I.

 B II.

 B III.

 Es I.

 Es II.

 Es III.

 Trgl.

 Tamb.

C F C 1. C (Dmi)G7 C 2. C (Dmi) G7 C

Hl. Kri-stu je-zu - lá - tku, dnes vBe - tlé - mě na - ro-ze - né - mu. *ritardando*
 za ko - le - do - vá - ní, dejž mu Pán Bůh své po-že - hná - ní.

C I.
 C II.
 C III.
 B I.
 B II.
 B III.
 Es I.
 Es II.
 Es III.
 Trgl.
 Tamb.

Dej Bůh štěstí - zpěv

lidová

1. Dej Bůh ště - stí to - mu do - mu, my zpí - vá - me Pá - nu Bo - hu, ma - lé - mu dě -
2. On roz - dá - vá ště - drov - nič - ky, jab - ka, hruš - ky i troj - níč - ky za na - še zpí -

ťá - tku, Kri - stu je - zu - lá - tku, dnes vBe - tlé - mě na - ro - ze - né - mu. *ritardando*
vá - ní, za ko - le - do - vá - ní, dejž mu Pán Bůh své po - že - hná - ní.

Dej Bůh štěstí - C hlas

lidová

I. hlas

II. hlas

III. hlas

15 8

I.

II.

III.

28 8

I.

II.

III.

1.

2.

Dej Bůh štěstí - B hlas

lidová

I. hlas

II. hlas

III. hlas

15

I.

II.

III.

29

I.

II.

III.

1.

2.

Dej Bůh štěstí - Es hlas

lidová

I. hlas

II. hlas

III. hlas

15

I.

II.

III.

29

I.

II.

III.

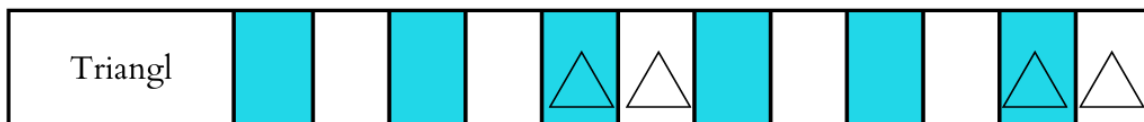
1.

2.

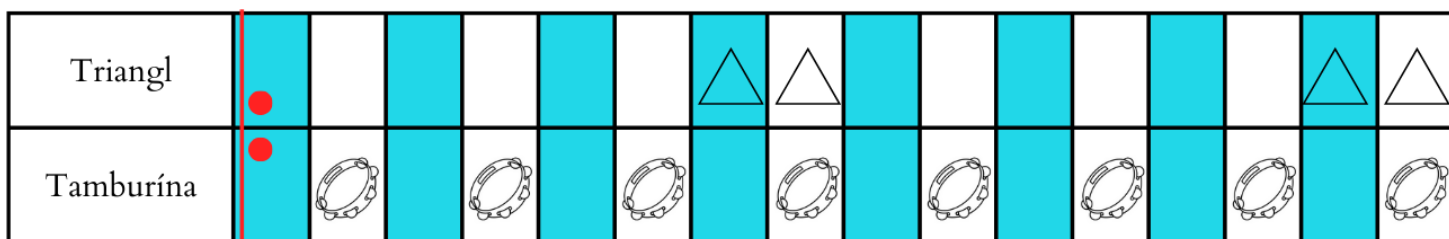
Dej Bůh štěstí - Orffovy nástroje

lidová

PRVNÍ PŘEDEHRA:

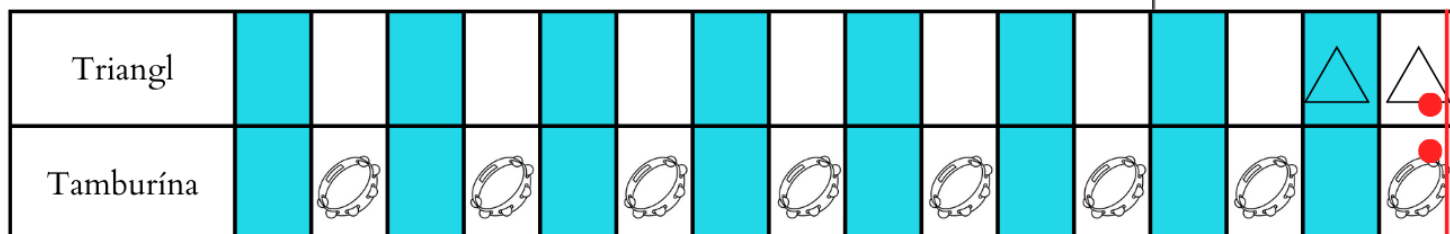
DRUHÁ PŘEDEHRA + ZPĚV:

předehra

1. Dej Bůh ště - stí to - mu do - mu. My zpí - vá - me Pá - nu Bo - hu,
2. On roz - dá - vá ště - dro - vni - čky, ja - bka, hru - šky i troj - ní - čky,

1. , 2.

předehra

- malé - mu dě - ťá - tku, Kristu jezu - lá - tku, dnes v Be - tlé - mě na - roze - né - mu.
za na - še zpí - vá - ní, za ko - ledo - vá - ní, dejž mu Pán Bůh své pože - hná - ní.

3.

své pože - hná - ní.

Ovečky zaběhnuté - partitura

Fleret

Dmi B♭maj C F B♭maj C Gmi C

Zpěv

C hlas

B hlas

Es hlas

Triangl

Ozvučná dřívka

Tamburína

11 Dmi Ami Dmi Dmi B♭maj C

Hl.

C

B

Es

Trgl.

Oz. dř.

Tamb.

O - ve - čky za - bě - hnu - té,
O - ve - čky mo - je zla - té

21

F Bbmaj C Gmi C Dmi

Hl.
 kdo vás včil poz-há - ňá, ba - ča mňa o - pu - stil už je za
 slu - né - čko za - pa - dá, co mi to u - dě - lal, mě - la sem

C

B

Es

Trgl.

Oz. dř.

Tamb.

30

Ami Dmi Dmi Bbmaj C F Bbmaj C

Hl.
 ho - ra - ma
 ho rá - dá

C

B

Es

Trgl.

Oz. dř.

Tamb.

41

Gmi

C

Dmi

Ami

Dmi

Hl.

C

B

Es

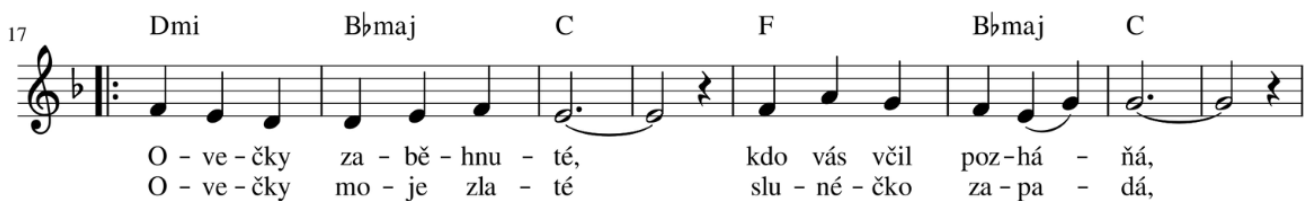
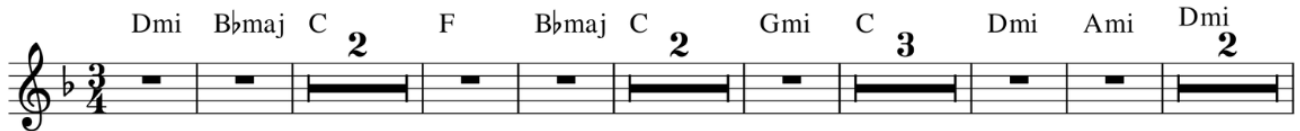
Trgl.

Oz. dř.

Tamb.

Ovečky zaběhnuté - zpěv

Fleret

2. Ovečky moje zlaté,
slunéčko zapadá,
co mi to udělal,
měla jsem ho ráda.

3. Ovečky poztrácané,
ohrada je prázdná,
bača mňa opustil,
ostala jsem sama.

Ovečky zaběhnuté - C hlas

Fleret

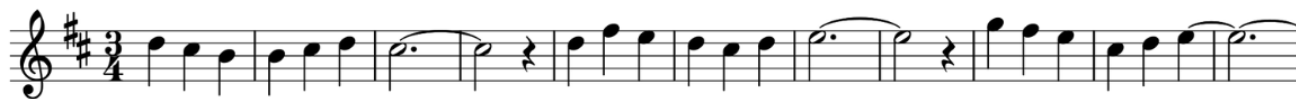
Ovečky zaběhnuté - B hlas

Fleret

Ovečky zaběhnuté - Es hlas

Fleret

Jožin z bažin - partitura

Ivan Mládek

Dmi Dmi A7 Dmi

Zpěv Je-du tak-hle tá-bo-řit ško-dou sto na O-ra-vu. Spě-chám pro-to ris-ku-ji,

Kazoo

C hlas

B hlas

Es hlas

Rámový buben

Dřevěné bloky

11 A7 Dmi C7 F C7 F A7 Dmi

Hl. pro - jí-ždím přes Mo-ra - vu. Řá - dí tam to stra-šid - lo, vys - tu - pu - je z ba - žin, že - re hla - vně

Kaz.

C

B

Es

R. bub.

Dř. bl.

18

A7 Dmi C7 F C7

Hl. Pra-žá-ky, jme-nu-je se Jo-žin. R:Jo-žin z ba-žin mo-čá-lem se plí-ží, Jo-žin z ba-žin

Kaz.

C

B

Es

R. bub.

Dř. bl.

27

F C7

Hl. k ves-ni-ci se blí-ží Jo-žin z ba-žin už si zu-by brou-sí, Jo-žin z ba-žin kou-še, sa-je,

Kaz.

C

B

Es

R. bub.

Dř. bl.

36

F B \flat F C F B \flat F

Hl. rdou - sí. Na Jo - ži - na z ba - žin, ko - ho by to na - pa - dlo, pla - tí jen a pou - ze

Kaz.

C

B

Es

R. bub.

Dř. bl.

43

C F A7 B \flat F C F B \flat F C F

Hl. prá - ško - va - cí le - ta dlo.

Kaz.

C

B

Es

R. bub.

Dř. bl.

Pozn. Doporučuji vyrobít si s žáky kazoo z pet láhve. Návod naleznete v publikaci Hudební nástroje jinak od autorů Coufalová G., Medek I., Synek J.

Part kazoo žáci nedostávají, učitel je part naučí zpívat například na slabiku NA.

Jožin z bažin - zpěv

Ivan Mládek

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (Bb). It consists of six staves of music with corresponding lyrics in Czech. Chord symbols are placed above the notes. The lyrics are: Je - du tak - hle tá - bo - řit ško - dou sto na O - ra - vu. Spě - chám pro - to ris - ku - ji, pro - jí - ždím přes Mo - ra - vu. Řá - dí tam to stra - šid - lo, vys - tu - pu - je z ba - žin, že - re hla - vně Pra - žá - ky, jme - nu - je se Jo - žin. R: Jo - žin z ba - žin mo - čá - lem se plí - ží, Jo - žin z ba - žin k ves - ni - ci se blí - ží Jo - žin z ba - žin už si zu - by brou - sí, Jo - žin z ba - žin kou - še, sa - je, rdou - sí. Na Jo - ži - na z ba - žin, ko - ho by to na - pa - dlo, pla - tí jen a pou - ze prá - ško - va - cí le - ta dlo.

2. Projížděl jsem dědinou
cestou na Vizovice.
Přivítal mě předseda, řek mi
u slivovice:
"Živého či mrtvého Jožina
kdo přivede,
Tomu já dám za ženu dceru
a půl JZD."

R

3. Říkám: "Dej mi předsedo
letadlo a prášek,
Jožina ti přivedu, nevidím v
tom háček."
Předseda mi vyhověl, ráno
jsem se vznesl,
Na Jožina z letadla prášek
pěkně klesl.

R2

R2:

Jožin z bažin už je celý bílý
Jožin z bažin z močálu ven pílí
Jožin z bažin dostal se na kámen
Jožin z bažin, tady je s ním amen
Jožina jsem dohnal, už ho držím,
jo-ho-hó
Dobré každé love, prodám já ho
do ZOO.

Jožin z bažin - C hlas

Ivan Mládek

Jožin z bažin - B hlas

Ivan Mládek

Jožin z bažin - Es hlas

Ivan Mládek

Jožin z bažin - Orffovy nástroje

Ivan Mládek

PŘEDEHRA + ZPĚV:

Rámový buben								
Ozvučná dřívka		×		×		×		×

hraješ po celou dobu tento rytmus

V dohře nehraješ, hraje pouze kazoo.

Inspirace a zdroje:

COUFALOVÁ, Gabriela; MEDEK, Ivo a SYNEK, Jaromír. *Hudební nástroje jinak: netradiční využití tradičních hudebních nástrojů a vytváření jednoduchých hudebních nástrojů*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2013. ISBN 978-80-7460-037-1.

DANIEL, Ladislav. *Škola hry na altovou zobcovou flétnu: první díl*. Praha: PANTON, 2000. s. 5. ISMN M-2050-0191-9.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 4: učebnice pro 4. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2000. ISBN 80-7289-011-5.

JAGLOVÁ, Jindřiška. *Hudební výchova 5: učebnice pro 5. ročník základní školy*. Brno: Nová škola, 2001. ISBN 80-7289-036-0.

JURKOVIČ, Pavel. *Na orffovských cestách II. (písničky pro malé i větší)*. Netolice: Jc-Audio, 2009. ISMN 979-0-706532-17-2.

LIŠKOVÁ, Marie a Lukáš HURNÍK. *Hudební výchova 2: pro 2. ročník základní školy*. 2. vydání. SPN, 2012. ISBN 80-7235-312-8.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební výchova 5: pro 5. ročník základní školy*. 3. upravené vydání. Praha: SPN, 2018. ISBN 987-80-7235-609-6.

MLÁDEK, Ivan a Pavel KANTOREK. *Zpěvník Ivan Mládek*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0565-2.

MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. 9. vydání, (v nakladatelství Bärenreiter Praha vydání první). Praha: Bärenreiter, 2017. ISBN 978-80-86385-12-9.

TAYLOR, Daniela, Božena KÜFHABEROVÁ, Jiřina JIŘIČKOVÁ a Iva JIRUŠKOVÁ. *Hravá hudební výchova: učebnice pro 4. ročník ZŠ*. Praha: Taktik International, 2022. ISBN 978-80-7563-486-3.

Zpěvník [online]. [cit. 2024-02-18]. Dostupné z:
https://zpevnik.trasa20.cz/Duhovy/Ovecky_zabehnute-91/

Sborník písniček byl vytvořen v grafickém editoru Canva.com, dostupné z:
<https://www.canva.com/>